B103/C/19/4

National Library
Bibliothèque Nationale
JAN 31 1983

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 3 SESTDIENA, 1983. GADA 15. JANVĀRIS. 33. GADS SATURDAY, JANUARY 15, 1983.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1 DOLARS

Juliāns Vaivods — pirmais latviešu kardinālis

Kardinālis Juliāns Vaivods.

Pāvests Jānis Pauls paziņojis, ka š.g. 2. februārī Vatikānā ievedīs amatā 18 jaunievēlētus kardināļus. Šo katoļu baznīcas augstāko garīdznieku vidū pirmo reizi vēsturē kardināļa godā iecelts arī latvietis — bīskaps J. Vaivods.

Bīskaps J. Vaivods dzimis 1895. gada 18. augustā Vārkavas pag. Bernānu ciemā. Daugavpils apriņķī, lauksaimnieka Izidora un Franciskas, dzim Pūtkas, ģimenē. Pamata un vidējo izglītību viņš gutis krievu cara laikos Vārkavas 3 gadīgā pamatskolā un Preiļu 4 gadīgajā pilsētas skolā. No 1913. līdz 1918. gadam viņš studējis teoloģiju Pēterpils Garīgajā seminārā. Pēterpils bīskaps Ciepļaks viņu iesvētīja par priesteri Pēterpils katedrālē 1918. gada 7. aprīlī.

Pirms II pasaules kaŗa jubilārs strādāja vairākās draudzēs Latgalē, bet visilgāk Kurzemes draudzēs, no 1924. līdz 1938. gadam. Pēc Liepājas bīskapijas nodibināšanas 1938. gadā, Liepājas bīskaps Antonijs Urbšs prāv. J. Vaivodu iecēla par Liepājas Sv. Jāzepa katedrāles prāvestu un Liepājas bīskapijas kūrijas kancleru un oficiālu (Baznīcas tiesnesi). Tai laikā, no 1938.—1941. gadam viņš papildināja studijas Latvijas universitātes Katoļu teoloģijas fakultātē, iegūstot licenciāta gradu teoloģijā.

Liepājas bīskaps A.Urbšs 1944. gadā, kad viņu vācieši izveda uz Vāciju, savā vietā atstāja kancleru J. Vaivodu, ieceldams viņu par Liepājas bīskapijas ģenerālvikāru un Liepājas dekānu. Šos atbildīgos amatus jubilārs J. Vaivods veica līdz 1958. gadam, pilnīgi uzupurējoties un uzticoties savam ganāmpulkam, pārdzīvojot Liepājā izmisīgās Kurzemes cīņas 1944./1945. gadā.

Chruščova laikā, 1958. gadā, J. Vaivods tika arestēts un notiesāts uz diviem gadiem Mordovijas stingrā režīma soda nometnē. No turienes viņš atgriezās Latvijā 1960. gadā smagi saslimis.

Pēc atbrīvošanas 1961. gadā J. Vaivods tika iecelts par Rīgas Sv. Jēkaba katedrāles prāvestu, bet 1962. gadā — par Rīgas metropolijas ģenerālvikāru. Kā tāds viņš 1964. gadā, kopā ar Rīgas dekānu Jāni Ušerovsku, ieradās Romā uz II Vatikāna koncila 3. sesiju. Pāvests Pauls VI jubilāru J. Vaivodu iecēla par bīskapu un Rīgas un Liepājas apustulisko administrātoru. 1964. gada 18. novembrī, Sv. Pēteŗa bazilikas iesvētīšanas gada dienā, Vatikāna kardinālis Pāvils Marella viņu konsekrēja par bīskapu Sv. Pēteŗa bazilikā, Dievmātes kapellā, tieši pie apustuļa Sv. Pēteŗa kapa.

Neņemot vērā mūža nastu un iedragāto veselību, bīskaps J. Vaivods drosmīgi un gudri patiesa augstā gana garā vada katoļu baznīcu Latvijā, ik gadu izdarot draudžu kanonisko vizitāciju un stiprinot ticīgos.

J. Vaivods ir iesvētījis pāri par 100 priesteŗu, kas sagatavojušas Rīgas Garīgajā seminārā.

Bīskaps J. Vaivods gandrīz katru gadu ir bijis Romā. Viņš ir piedalījies II Vatikāna koncila 3. un 4. sesijā, 1. un 1. Vispasaules bīskapu sinodē Vatikānā, vairākās Baznīcas kanonisko likumu kodeksa komisijas sesijās, pāvesta Jāņa Paula I bērēs, pāvesta Jāņa Paula II intronizācijā u.c.

Ar savu pastorālo gudrību, noteiktību un darbu J. Vaivods ir iemantojis dziļu cieņu un atzinību pie ticīgiem un pie Svētā Tēva, kas tagad ir pagodināta, paaugstinot viņu kardināļa kārtā.

Lai mūsu lielākā pateicība

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Pazīstams latviešu Kanadas sabiedrisks darbinieks savā amata kapacitātē, runājot lielās un mazās sapulcēs par Latvijas lietu, vairākkārt mūs mudinājis un mudina nezaudēt nekad ticību un cerību. Patiesi, pat šķietami visdrūmākā starptautisko notikumu attīstībā mēs nedrīkstam zaudēt cerību. Mūsu tautai un valstij uzliktajam smagajam pārbaudījumu laikam ir robežas.

Kad pēc Brežņeva nāves čekas un armijas noklusētā slepenā apvērsumā varu Kremlī pārņēma Andropovs, pesimisti jau saskatīja vēl nežēlīgāku moskvitu izrīcību arī Baltijas valstīs. Mēs pamatoti esam noraizējušies par rusifikācijas briesmām mūsu okupētajā tēvzemē. Atgādināsim, ka pats Andropovs jau savas valdīšanas pirmajās nedēļās bija spiests runāt par dažādo tautu attieksmēm padomju imperijā, norādot, ka Maskavas sūtītiem vagariem neesot jādižojas ar savu krievisko izcelsmi, jo tas tikai radot naidu, un etniskās pretestības varot būt liktenīgas padomju režīma pastāvēšanai.

Šis Andropova konstatējums vispirms attiecas uz imperijas Āzijas tautu republikām, bet pēc amerikāņu izlūkošanas dienesta informācijas — arī uz okupētajām Baltijas valstīm, kur rusifikācijas akcijas negaidīts auglis esot vietējo iedzīvotāju naida pieaugums kā pret komūnistisko režīmu, tā arī šī režīma augstajiem funkcionāriem — krieviem.

Tautu nacionālo pašapziņu nespēj nokaut pat čekas visrafinētākās metodes. Tieši izglītotākā apspiesto tautu jaunatne šodien veido pretestības kodolu rusifikācijai.

Maskavas radiofonam šad tad paspūk mēle. Tā nesen, lai mazinātu ārzemju presē parādījušās ziņas par krievu komjauniešu piekaušanu Viļņā, Maskava ziņoja, ka pašreiz tieši Lietuva varot būt par paraugu visai pasaulei, jo tur lielā savstarpējā saticībā un draudzībā sociālismu kopīgi ceļot sešdesmit dažādas tautības. Sešdesmit tautas droši vien nebija sadzītas pat pie Bābeles torņa.

Un tā brīdī, kad rietumu politiķu vienaldzības un politiskās tirgošanās ēnā mūsu cerības draudēja aptumšot drūmi nākotnes izredžu mākoņi, nāca vēl pilnībā nenovērtēta svarīgākā ziņa, kas pirmo reizi kopš Otra pasaules kaŗa beigām dod jau konkrētus pamatus gaidāmam taisnības triumfam.

Pirmo reizi vēsturē katoļu baznīcas augsto prinču kārtā iecelts pirmais latvietis. Bīskapa Juliāna Vaivoda paaugstināšanai kardināļa amatā iet līdz izaicinājums Kremlim un ticības apliecinājums Baltijas tautu un valstu nākotnei, vēl jo vairāk tādēļ, ka Vatikāns par pirmo kardināli aiz dzelzs aizkara izvēlējies protestantu vairākuma zemes augsto garīdznieku.

(Turpinājums 20. lp.)

Veco strēlnieku goda dienā Toronto. Uzņēmumā biedrības priekšn. P. Zariņš, seko K. Geruckis un karoga nesējs K. Galvāns. Foto J. Liģers.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1983. GADA 15. JANVĀRIS 3. NUMURS.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — V. Plūdons, T. Kronbergs, A. Šterns. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Kulturņiki filtrējas iekšā visās malās ...pat baznīcu īpašumos. Dadža zīm. LA.

V. Kalniņš

Padomju saimniecības purvā

Neapmierinātība ar saimniecisko stāvokli Pad. savienībā parastāk izpaužas dažādās sūdzībās par slikto priekšniecību, kļūdainiem plāniem, paviršo darbu, pārtikas un plaša patēriņa preču trūkumu, par izplatīto zagšanu un korrupciju. Tāda ktitika pati vien vēl nav pamats nopietnai politiskai opozicijai, tādēļ ar vienkāršu kurnēšanu drošības orgāni vairs necīnās: viņi nespēj to apkaŗot, ja arī vēlētos. Daudz bīstamāk, ja no teiktā izdara tālākas konsekvences. Atšķirībā no Krievijas, Baltijas valstīs tādas konsekvences, kaut dažreiz vēl panaīvā formā, izdara biežāk, un tādas parādības var novērot pat šeit dzīvojošo krievu starpā.

Par domāšanas politizāciju var runāt, ja plašāki tautas slāņi sāk saprast, ka ne jau vadītāju personiskās īpašības un to kļūdas ir iemesls visām nebūšanām un trūkumiem, bet ka atbilde meklējama pašā padomju sociālistiskajā sistēmā. Kad nonāk līdz tādai atziņai, pilnīgi dabiski rodas jautājums, kādas alternātīvas pastāvošai saimnieciskai sistēmai var izvirzīt. Ja par politisko platformu trūkuma nevar sūdzēties — te pastāv ļoti plašs dažādu uzskatu spektrs — tad par sociāli ekonomiskām alternātīvām, cik varu spriest, fundamentāli nav domāts ne Latvijā, ne trimdā. To var attiecināt ne tikai uz latviešiem vien, ne tikai uz mūsu kaimiņiem lietuviešiem un igauņiem, bet arī uz ukraiņiem, krieviem (kaut pēdējiem šajā jautājumā notika dažas diskusijas, galvenokārt, emigrantu presē), pat poļu solidaritātei nebija nekādas izstrādātas programmas, kas spētu paglābt valsti no saimnieciskas katastrofas.

Tiešā padomju saimniecība ignorē objektīvos datus, tai trūkst reālo zināšanu, ko, kur un kam ražot. Normālos saimnieciskos apstākļos uz to norāda cena, kas vispirms atspoguļo pieprasījuma un piedāvājuma attieksmes. Rīgas tirgū izveidojas tik augstas gaļas cenas ne jau kolchoznieku mantkārības dēļ, bet vispirms tādēļ, ka pieprasījums pēc gaļas pārsniedz piedāvājumu. Tirgus saimniecībā var būt augstas cenas, bet nekādā ziņā nebūs mūžīgā padomju deficita.

Cena dod objektīvu priekšnosacījumu, kur un kā ar mazākiem ieguldījumiem ražot pircējam nepieciešamās preces. Bet padomju cenas ir patvaļīgas, tās tikai daļēji atspoguļo vidējos izdevumus ražošanā, neņemot vērā mainīgo saimniecisko situāciju. Tādas patvaļīgas cenas nevar dot plānojošām organizācijām pareizos norādījumus, kur ieguldīt līdzekļus, cik maksāt strādniekiem, kur celt jaunus uzņēmumus.

Sarežģītā saimniecības struktūra arī pṟasa jaunu attieksmju izveidošanu starp atsevišķiem ražotājiem. Attiecīgās pavēles no centra jāaizstāj ar līguma attiecībām uz vietas starp piegādātāju un pasūtinātāju. Faktiski tāda decentrālizācija stichiski izveidojas padomju saimniecībā, kad savstarpējos sakaros ražotāji visādi cenšas apiet centrālo orgānu modro aci. Pati par sevi decentrālizācija nekādus labumus nedos, kamēr saimniecībā nevaldīs objektīvs regulējošais mechanisms — cena.

Arī strādnieku kontrole uzņēmumos nedos gaidīto efektu, kamēr ražotāji un patērētāji, šajā gadījumā dažādi uzņēmumi, nevarēs noligt brīvus līgumus un neizveidosies brīvā tirgus attieksmes. Viss tas, protams, notiks tajā gadījumā, ja uzņēmumiem būs dota īsta brīvība, nevis tāda pusbrīvība līdz ar neattīstītām financiālām iestādēm kā komūnistiskajā Dienvidslāvijā. Padomju apstākļos tirgus cenas un ar to saistītie rādītāji neizbēgami nonāks konfliktā ar plāna uzdevumiem, kuŗiem ir likuma raksturs. Tieši tādēļ Pad. Savienībā piedzīvoja neveiksmes visas ekonomiskās reformas. Kautrīgie mēģinājumi 1965. g. ieinteresēt uzņēmumus paaugstināt produkcijas kvantitāti

(turpinājums 15. lp.)

Lasītāju Vēstules

PAR PARTIJAS BIEDRIEM

Šķiet, ka vienā jautājumā tautiešu starpā nekāda „šķēpu laušana” nebūtu vajadzīga, t.i. par PSRS komūnistu partijas mērķiem okupētajās zemēs.

Lai izveidotu t.s. „padomju pilsoņi” ar krievu valodu kā dominējošo, ir jācīnās un jāmēģina iznīcināt okupēto tautu nacionālā apziņa, valoda un kultūra, lietojot dažādus pārbaudītus paņēmienus.

Galvenais mērķis ir iznīcināt okupēto tautu kā etnisku vienību.

Tā kā okupētās Latvijas komūnistu partija ir tikai PSRS partijas nodaļa un visus rīkojumus saņem no Maskavas, tai automatiski jāiekļaujas iepriekš minēto mērķu sasniegšanā.

Arī katram individam, kas nēsā sarkanā biedra karti, jāpakļaujas partijas disciplīnai un jāsekmē partijas mērķu sasniegšana.

Biju pārsteigts un sašutis, kad priekš pāris gadiem 18. novembŗa svētku runā Grand Rapidos, Mičigenā, kāds labi pazīstams sabiedrisks darbinieks no austrumu krasta izteica nožēlu, ka latvieši visumā ļoti mazā skaitā iestājušies komūnistu partijā. Tādā veidā esot atļauts krieviem pieņemt izšķirīgus lēmumus latviešu lietās.

Par šo problēmu esmu runājis ar vairākiem t.s. latviešu disidentiem un citiem atbraucējiem, kas visi bija vienis prātis, ka, piederot pie kompartijas, var veicināt savu personisko labklājību, bet līdz ar to automatiski zaudēt to pašu mazumiņu personiskās brīvības un neatkarības.

A. Danenbergs ASV.

REPUBLIKA, NE BRĪVVALSTS

Latvijas Satversmes sapulce 1922. gada 15. februārī deklarēja, ka Latvija ir neatkarīga demokratiska republika, tādēļ ir pilnīgi nesaprotami, ka trimdas presē mazāk, bet daudzkārt vairāk dažos rakstos Latviju dēvē par brīvvalsti.

Nav cita izskaidrojuma, ka rakstītāji, kas Latvijas sakarībā lieto vārdu „brīvvalsts”, nezina, ko nozīmē šis vārds. Nav šaubu, ka „brīvvalsts” vārds latviešu valodā ieviesies no vācu „Freistaat”, ar kādu pēc 1918. gada apzīmēja Prūsiju, Bavāriju un vēl kādas septiņas Vācijas valstiņas, kamēr pašu (visu) Vāciju apzīmēja par republiku. Šīs valstiņas Vācijā bija zināma veida republikas ar noteiktām politiskām un ekonomiskām privilēģijām. Ir neattaisnojami, ka Latvijas republiku nosauc par brīvvalsti, kas uzskatāma par Latvijas faktiskā un juridiskā statusa degradāciju; tāpēc vien šāds apzīmējums ir izskaužams.

Katrā gadījumā, runājot par Latviju, būtu jāizskauž nezīņā radies apzīmējums „brīvvalsts”, lai jaunā paaudze to nepārņemtu savā leksikonā.

A. Kursis
Stokholmā.

REAKCIONĀRS

Tagadējais laikraksta atbildīgais redaktors Latviju Amerikā ir pārvērtis par reakcionāru galējā labā spārna oficiozu.

Demokratiski principi viņam neeksistē. Progresīvo lasītāju vēstules netiek publicētas. Viņš nedrukā arī atbildes uz vēstulēm, kas parādījušās citos laikrakstos. Ja šogad nekas nemainīsies — avīzi vairs nepasūtināšu.

G. L. Toronto.

JAU PIEKTDIENĀ

Kā tas izskaidrojams, ka Latvija Amerikā iznāk sestdienā, bet Ņujorkā to jau saņem dienu iepriekš — piektdienā? Gaisa pasta vēstule kādreiz ceļo no Toronto līdz Ņujorkai 5—8 dienas.

Vik. Ranka
Ņujorkā.

PALDIES

Paldies LA par neļokāmo nacionālo stāju. Mūsu laikraksts bija vienīgais, kas tik izcili pag. novembrī atzīmēja Varoņu piemiņas dienu. Tagad skaisti atzīmēta arī Veco strēlnieku goda diena. Ed. Virzas Nakts parādē arī pēc daudziem gadu desmitiem vēl šodien izraisa saviļņojumu un lepnumu par mūsu traģiskajiem posmiem brīvības cīnītājiem.

O. P. Toronto.

E. Dambergs

Sapņotājs ar adatu

Atklāsmes eņģelis (1803.g.)

Tādu apzīmējumu mēs varētu piešķirt ģeniālajam 18. g. s. angļu mākslniekam - gravierim Viljāmam Blēkem (William Blake), kas centās savu reliģisko viziju idejas ieasēt cilvēku prātos. Viņam daudz palīdzēja izcilās dzejnieka spējas un meistarība ar otu.

Domā, ka reliģijas liesmu cilvēkā iededzina: bailes no nāves, nezina par nākotni un tieksme pēc ideālākas dzīves. Grūti spriest, kā viens vai visi minētie faktori iedarbojās uz Viljāmu, Londonas tekstilrūpnieka dēlu, kas piedzima 1757. gadā un jau agrā bērnībā izrādīja tieksmi aust sapņu buras un klīst pa izdomu jūrām. Viņa kūsājošā gara odiseju teikas grafiskā traktējumā nu ir pieejamas plašākai publikai Art Gallery of Ontario telpās no 4. decembra līdz 6. februārim. Skate ir titulēta: William Blake. His Art and Times.

Šī ir vienreizēja izstāde, kas būtu jāredz katram mākslas mīļotājam. Bagātīgi illustrētais, gan padārgais katalogs ($15.00) savā priekšvārdā nekavējas minēt grūtības, kas kavējušas šīs skates parādīšanos. Dr. Dāvids Bindmanis, kam nopelni Blēkes darbu savākšanā, arī sarakstījis tekstu. Tālāk minētas ap 30 privātpersonas un mākslas mūzeji, kas no savām kollekcijām aizdevuši dižā meistara darbus.

Tik kolosālu mākslas darbu kopojumu, ietverot pāri par 250 retu un augsti cenotu vizuālu dārgumu, nevarētu iedomāties izstādīt bez papildus apsardzības: AGO noteikti apzinājās lielo risku un atbildību, tādēļ pirmo reizi mani brīdināja nervozie galerijas dežūranti, kad nevērīgi pārliecoties aizkāru kādas horizontālas vitrīnas stiklu; zem tā glabājās ievērojamā dievekļa dzejojumi rokrakstā un illustrētās grāmatas. Tanī brīdī es rakstīju piezīmes... Otrā aktā mani pamācīja nerādīt uz kāda gleznojuma pusi ar rakstāmo. Tāds žests ir kardināls grēks, atzīstu! Problēma ar rakstniekiem un kritiķiem šķiet viņu iedzimtā un profesionāli iepotētā tieksme uz „wanderlust". Varbūt tādēļ tiem atļauta speciāla priekšapskates diena!?

Mani pārsteidza daudzu eksponātu mazie izmēri un delikātais stāvoklis. Krēslainais izgaismojums uzbūra tādu kā senas svētnīcas atmosfairu un vilināja meditēt: vai cilvēka roku darbs tiešām pelna tik svētbijīgu godināšanu? Nav šaubu, atklāta dienas gaisma varētu pasteidzināt šo trauslo, turpat divu gadsimtu veco zīmējumu, iespiedumu, akvareļu un temperu izīršanas procesu.

Tinte un papīrs nesola mūžīgu koaliciju.

Papētījot Blēkes biografiju, uzzinām, ka jaunais, zaļais zēns bez īpašas formālas skolas tika ievilkts mākslas labirintā. Viņš saistījās par mācekli pie kāda gravētāja, reproducējot citu mākslinieku darbus. Asējumi uz kapara platēm bija tolaik populārākā portretu un ainavu kopēšanas metode. Eļļa neiederējās Blēkes radošās izteiksmes repertuārā. Tās smagnējums likās nepiemērots viņa skaidrās līnijās tverto, puritāniskā gara apskaidroto figūru raksturošanai. Nepievilka arī skulptūra. Te nākas dīvaini iztulkot viņa simpatijas pret Mikelandželo mākslu; acīm redzot Blēke nekautrējās aizņemties pa dažai labai idejai un attēlam...

Diendienā cīnoties ar gravēšanas monotoniju, Viljāma Blēkes vientuļais un sapņainais intelekts atrada labu iespēju nobriest. Viņš iztēlojās sevi par pravieti ar laikmetam nepieciešamu misiju un vēsti. Saka, ka vientuļi gari saredzot pasauli daudz ļaunākā situācijā — iegrūstu grēku ellē — kāda ir īstenība. Postaža dzemdē melancholiju un apokaliptiskas jausmas. Jāņem vērā, ka Blēke dzīvoja politiski un sociāli akūtā periodā un nevarēja palikt imūns pret cirkulējošo brīvības garu šalkām, kas uzpūta vairākas brāzmainas revolūcijas. Tādas bija industriālā (fabriku), franču un amerikāņu. Katra savā veidā palīdzēja būvēt materiālisma pasauli un reizē izperināja morālu dekadenci. Blēkes prāts raisījās cīnīties pret šo viņa iztēlē sātana diabolisko schēmu. (Kuriozi piezīmēt, ka Blēke kļuva par mūsu jauno radikāļu varoni nesen, sešdesmitos gados!) Tad viņš ar simboliskiem plakātiskiem attēlojumiem un inspirētiem dzejas vārdiem raušās modināt sabiedrību uz šķīstītas Jeruzalemes restaurēšanu. Iedvesmes avots kļuva Jāņa Atklāsmes grāmata. Visaugstāko līmeni Blēkes talants sasniedza ar Dantes „Dievišķās komēdijas" illustrēšanu. Vai viņš neiedomājās sevi kā dižā Latīņu dzejdara iemiesojumu?

Kapličā (1804.g.)

Laikabiedri turēja Viljāmu Blēki aizdomās par kādu mistiķi, vai vājprātīgo. Taču tagadējo atzinēju mākslinieku vidū domas dalās. Daži redz viņa stilizētās figūras darinātas banālā manierē. Par Blēkes literāriem sniegumiem arī dzird pa negātīvam vārdam; Jāņa Atklāsmes grāmatas pārrakstīšana esot vājš sniegums, „by an utterly pedestrian writer."

No mākslinieka atstātām piezīmēm secinām, ka viņam nav bijis prātā pamielot materiālismā iekūņojušos sabiedrību ar kādu aistētisku torti, bet to iztraucēt, pamodināt, „padurstīt". Savā uztverē es redzu Blēkes darbus ievītus romantiskā plīvurā. Viņa īpati gaisīgās, groteski veselīgās figūras šķiet lidināmies idilliskā transā. Nemana varmācīgu konfliktu, nedz traģisku agoniju reālistu garā. Var iebilst, ka tēli ir naīvi un kokaini, bez individuāla raksturojuma. Neviens tomēr nevarēs noliegt klasiskās monumentālitātes tvērienu, vienkāršību kompozicijā, kas liecina par dižu talantu. V. Blēka miris 1828. gadā, aizmirsts un nabadzībā.

Šinī AGO rīkotajā izstādē iekļauti arī vairāki Blēkes laika mākslinieku darbi, kas palīdz izgaismot 18. g. s. vidi un domāšanu. Atstājot iespaidīgo skati un virzoties cauri citai telpai, manu uzmanību saistīja divas citāda vēriena reliģiskas kompozicijas — nesen mirušā kanadiešu „ģenija" Viljāma Kureleka darbi. Abas eļļas likās vibrējam ar dzīviem izdomu tēliem, atgādinot „Zemnieka" Breigela masu žanrus. Esmu pārliecināts, ka reiz Kureleka vārds baudīs tikpat lielu ievērību kā Blēkes. Gaidu viņa izstādi, kas pašreiz apceļo Kanadu. Runājot par angļu „sapņotāja ar asējamo adatu" skati — ieteicu nenokavēt svētceļojumu uz AGO; tāda iespēja varbūt nekad vairs neradīsies...

TLB Sestdienas skola, kā katru gadu, bija pēdējā, kas rīkoja eglītes vakaru — tas notika 2. janvārī ar lieliski sagatavotu A. Martinsones pasaku lugas Kalējdēls izrādi 4 cēlienos. Attēlā ludziņas tēlotāji un techniskie darbinieki — bērnu vecāki.

Foto J. Liģers.

UZMANĪBU!

LATVIJA AMERIKĀ APGĀDS

lūdz abonentus laikā kārtot 1983.g. abonementa maksas, kas paliek nemainītas. ASV un citu zemju abonenti, kas maksā ASV dolāros, lūgti maksājumu summu nesamazināt par kursa starpību, jo laikraksta sūtīšana ārpus Kanadas gadā maksā 15 dol. vairāk nekā Kanadā. Piezīmējam, ka sūtīšanas pasta nodeva ir augstāka tiem abonentiem, kas maksājumus nav nokārtojuši.

Juliāns Vaivods — pirmais latviešu kardinālis

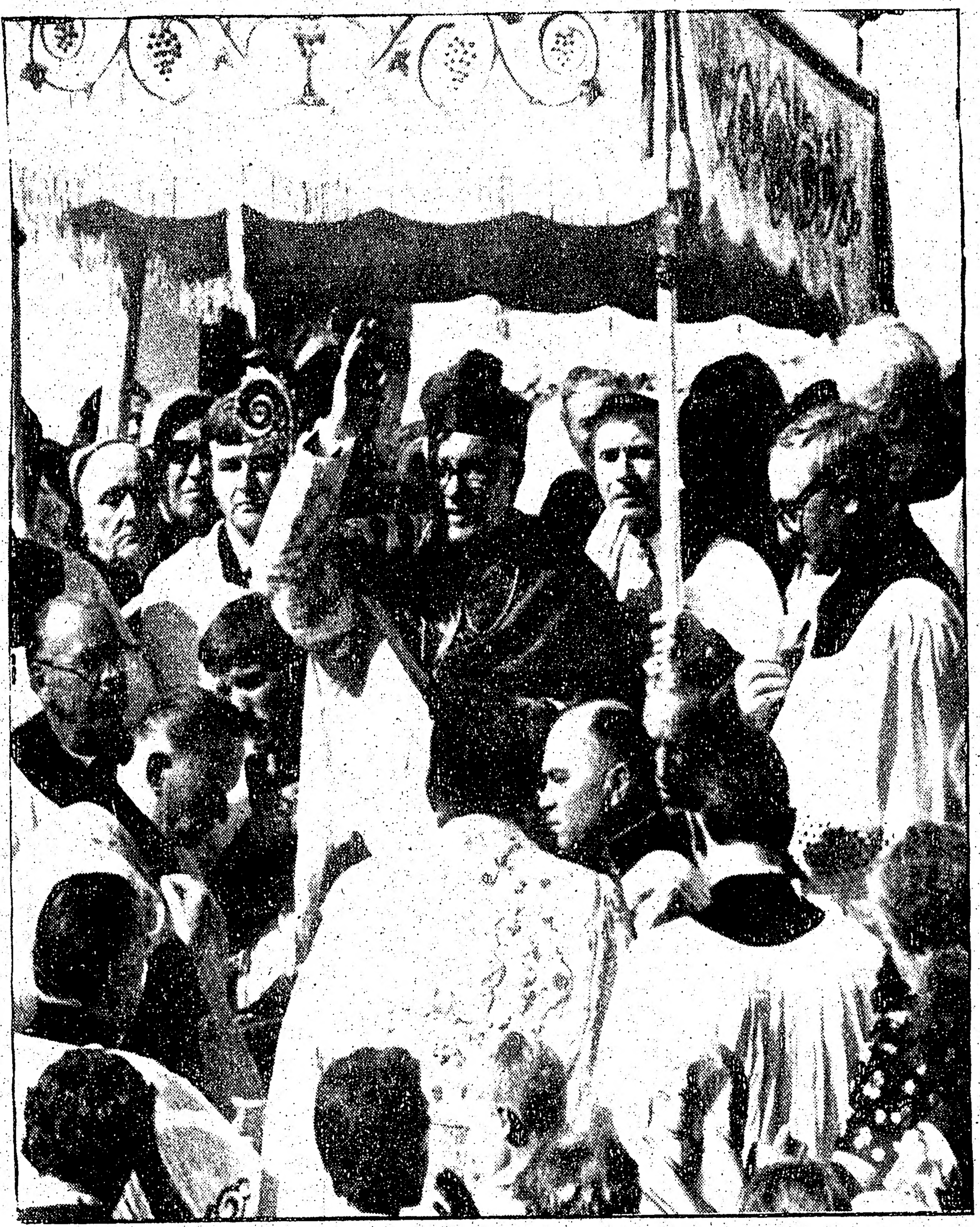

Bīskaps Juliāns Vaivods Aglonā dievnama priekšā svētī svētceļniekus.

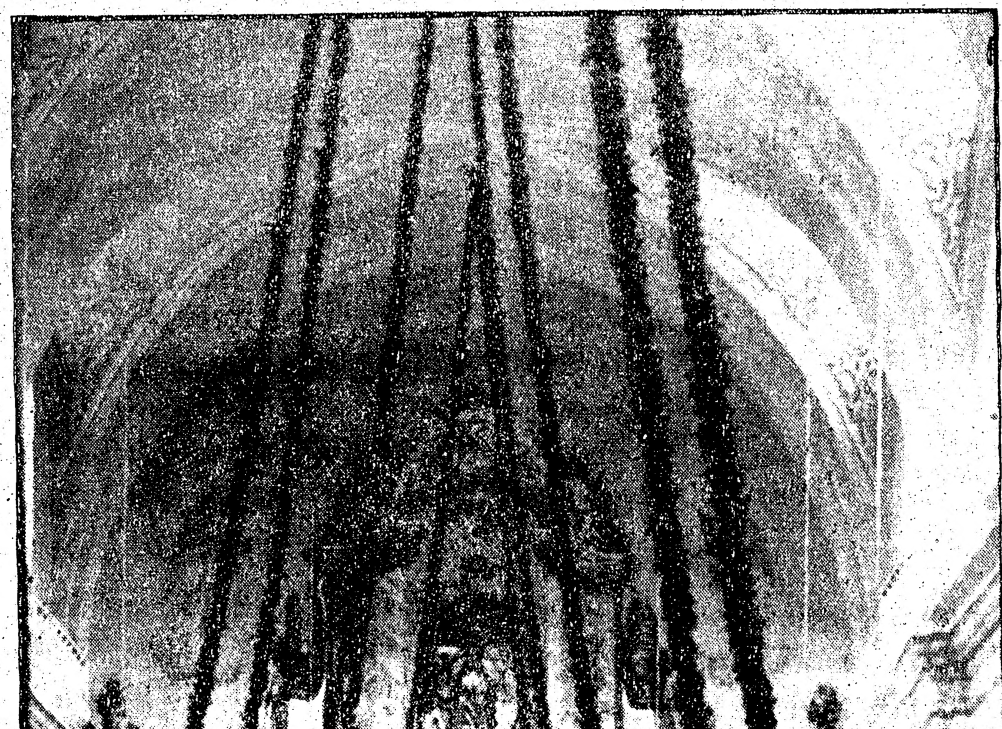

Aglonas dievnamā — bazilikā kardinālis Juliāns Vaivods kā bīskaps zem Brīnumdarītājas Dievmātes svētbildes ik gadus stiprināja ticīgos.

Latvijas kaŗa aviācijas pulka kaŗa lidotājs

kapt. Augusts Graudiņš

dzimis 1903. gada 26. oktobrī Cirgaļu pag., Latvijā,
miris 1982. gada 28. decembrī Vācijā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
Aviācijas pulka bijušo kaŗavīru saime.

Pēkšņi no mums šķīries

Alberts Sproģis

dzimis 1899. gada 20. jūnijā Liepājā,
miris 1982. gada 22. decembrī Toronto.

Mierā Tavas čaklās rokas,
Klusē Tava mīļā sirds.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
Vladislavs un Juzepa Miklaševici,
Andis un Vilma Kauliņi un
Vilis un Līga Miklaševici.

Marta Leontīne Zusters,
dzim. Treijs

dzimusi 1894. gada 19. oktobrī,
mirusi 1982. gada 28. decembrī.

Sv. Andreja ev. lut. draudzes
Palīdzības fonds.

Alberts Sproģis

dzimis 1899. gada 20. jūnijā,
miris 1982. gada 22. decembrī.

Sv. Andreja ev. lut. draudzes
Palīdzības fonds.

Nākošais ALKA Kongress Čikagā

Amerikas Latviešu Katoļu Apvienības kārtējā valdes sēde notika 12. decembrī St. Paula baznīcā pēc dievkalpojuma. Tanī pašā laikā notika latviešu katoļu draudzes vadības vēlēšanas.

Valde ievēlēja V. Kancānu, J. Sukānu, D. Greiškalnu un A. Varonku, revīzijas komisijā Dr. J. Dimantu, jr., N. Rasiņu un R. Kļaviņu un dāmu komitejā A. Besteri, A. Sukāni un V. Vanagu. Draudzes priekšnieks V. Kancāns pateicās iepriekšējai valdei un dāmu komitejai par lielo sadarbību.

ALKA valdes sēdi atklāja ar lūgšanu pr. V. Čivželis. Valde vienojās lūgt Čikagas latviešu katoļu draudzi uzņemties rīkot nākošo ALKA kongresu. Kārta būtu bijusi Milvoku latviešu katoļu draudzei, bet sakarā ar dziesmu svētkiem nākošajā gadā to varētu uzņemties tuvākie kaimiņi, proti, Čikaga.

Latviešu katoļu tuvināšanās sanāksme ir paredzēta Vandavegā, Viskonsinā — latviešu Mariāņu tēvu vasaras īpašumā, atceļā no dziesmu svētkiem.

ALKA 1983. gadā nav paredzējusi rīkot latviešu katoļu tradicionālo sabraukumu Gaŗezerā jūlija mēneša beigās.

Laju koordinācijas jautājums ir akūts un guvis lielu piekrišanu un atbalstu tautiešos. Latviešu katoļu ticības mācības jautājumu mūsu pamatskolās un vasaras vidusskolās kārto caur draudzēm un kopām. Ienācis priekšlikums nākošā gadā rīkot latviešu katoļu ticības mācības kursus lajiem, kas nākotnē varētu būt par ticības mācības skolotājiem mūsu pamatskolās un vasaras vidusskolās.

Aicinājums bērnu vecākiem un Latviešu jaunatnei

Minsteres Latviešu ģimnazija ir vienīgā pilna laika latviešu vidējā macību iestāde brīvajā pasaulē. Jau 37 gadu tā rūpējas par latvisko izglītību svešumā. Trīsdesmit septiņos izlaidumos pilnu abitūriju ieguvuši 263 jaunieši. Apliecības tikai par 13. klases kursa beigšanu saņēmuši pāri par 300 jauniešu.

Vairums MLĢ beidzēju turpinājuši izglītoties augstākās skolās dažādās mītnes zemēs, citi pēc ģimnazijas beigšanas tūlīt iesaistījušies maizes darbā. Gandrīz visi beigušie skolēni kļuvuši par latviešu sabiedriski kultūrālās vai arī polītiskās dzīves darbiniekiem un pat vadītājiem savās dzīves vietās. Visos lielākajos latviešu centros brīvajā pasaulē atrodas pa „minsterietim".

Latviešu tautas kopības un MLĢ skolēnu vecāku pārstāvjiem un skolas vadībai sadarbojoties, līdz šim izdevies novērst draudus ģimnazijas pastāvēšanai. Tomēr MLĢ idejas aizstāvēšanai vajag reālu segumu, MLĢ steidzami vajadzīgi jauni skolēni, pat jau ar šī mācībgada 2. sēmestri, kas sāksies 1. februārī.

Lai racionālizētu skolas un internāta saimniecību, samazinātu uzturēšanās izdevumus un atvieglinātu vecāku skolas naudu, rosīgu darbību attīstījusi Latviešu Centra Minsterē (LCM) biedrība. Jāsaprot tomēr, ka Centra idejai ir par tik jēgas, par cik darbību turpina ģimnazija.

Aicinu latviešu jauniešus kopā ar vecākiem pārrunāt jautājumu par mācīšanās iespējām MLĢ un izšķirties par iestāšanos pašu skolā. Neviens jaunietis, kas ir pietiekami motīvēts nopietni mācīties un kas apzinās, ka spēj saskanīgi iekļauties skolas un internāta sadzīves ritmā, nenožēlos savu skolas laiku Minsteres Latviešu ģimnazijā, drīzāk gan ikvienam būs prieks par latvisko zināšanu pūru, ko nevar sniegt neviena cita skola.

Abitūrija ieguvējiem vismaz 2 pēdējie gadi (12. un 13. kl.) jāpavada MLĢ un jāiztur gala pārbaudījumi. Obligāti jāapgūst arī vācu valodas zināšanas vismaz mazā kursa apjomā. Rietumvācijas jauniešiem vēlams iestāties MLĢ jau ar 5. klasi; citu zemju — ar 10. vai 11. klasi. Latviešu valodas priekšzināšanas ir vēlamas, bet ne obligātas. Parasti 6 — 10 mēnešu laikā skolēni pietiekami iemācās latviešu valodu un var sekmīgi strādāt mācību stundās.

MLĢ gaida ikvienu jaunieti, kas vēlas iegūt latviešu ģimnazijas abitūriju, vai tos, kas vēlas tikai gadu vai divus izmēģināt veiksmi latviešu skolā.

Krišs Sidars

AIZ EZERA BALTI BĒRZI

ROMĀNS

...autors šeit turpina savu iecerēto temu no Debesis nav tālu un liek saviem tēliem darboties mums tik tuvā tālumā, it kā tas viss notiktu ar mums un mūsu varoņiem kādā iemīļotā vietā: Toronto-Montreālā vai pat Čikagas priekšpilsētā. Visi sarežģījumi un atrisinājumi tiek risināti ļoti cilvēcīgi, ar lielu dzīves pieredzes pietāti, bet tomēr romāna varonim beigās ir dzīvības svece jāizdzēš.

Elmāra Damberga illustrācijas. Autora techniskais iekārtojums.

Cena $16.00 ASV un Kanadā

Izdevis Greenwood Printers Ltd.

Pieprasāma **DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ**

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5

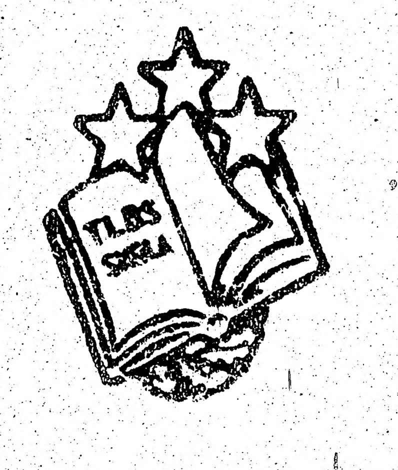

Latvieši tuvumā un tālumā!

28. JANVĀRIS DRAUDZĪGĀ AICINĀJUMA DIENA!

Šim aicinājumam piemīt īpatnēja skaņa. Tā sāka skanēt 1935. gadā un vēl arvien tā skan.

TLB sestdienas skola tic, ka Jūs tajā sadzirdēsit arī mūsu skolas saimes aicinājumu mūs atcerēties, tā piedaloties mūsu tautas dzīvības uzturēšanā. Ticam, ka arī pēc Jūsu pārliecības skola nav tikai bērnu vecāku, bet gan visas latviešu tautas auklējamais un kopjamais bērns.

Toronto Latviešu Biedrības Sestdienas skola

Milda Matīsa, pārzine.

173 Roslin Ave., Toronto, Ont. M4N 1Z5

JAUNĀS PASTA LIKMES TIKS IEDZĪVINĀTAS AR...

Ērtības dēļ nogrieziet šo likmju tabulu turpmākam ieskatam.

15. janv.

Te ir **daži** pasta likmju paraugi, kas tiks iedzīvināti ar **1983. g. 15. janvāri** Kanadas un starptautiskā pasta sūtījumiem.

Pilnīga informācija par visām pasta likmēm saņemama ikvienā pasta nodaļā.

PASTA SŪTĪJUMI KANADĀ

Īpaši pakalpojumi

Apliecināti (certified Mail) sūtījumi*...... **$1.06**
Ierakstīti sūtījumi*.................... **$1.96**
Ar īpašu piegādi*..................... **$1.06**
* plus attiecīga pasta likme

Saiņi (līdz 30 kg)

Vietējā piegāde (2 kg.)	1. klase.....	**$2.60**
	saiņu piegāde	**$1.38**
Vankuvera—Vinipega (2 kg)	1. klase.....	**$4.77**
	Saiņu piegāde	**$1.91**
Halifaksa—Montreala (2 kg)	1. klase.....	**$3.60**
	Saiņu piegāde	**$1.70**
Otava—Toronto (2 kg)	1. klase.....	**$2.97**
	Saiņu piegāde	**$1.59**

Īpašo vēstuļu likmes (O-30 g).......... **37 c.**
Šīs likmes attiecas tikai uz īpašām vēstulēm (metered and permit mail that does not include postal code or meet postal standards /eg. size/). Visas vēstules, kas apmaksātas, tāpat parastās vēstules paliek 30 centu līdz 15. februārim, kad likme būs 32 centi.

PASTA SŪTĪJUMI UZ ASV

Vēstules, pastkartes un apsveikumu kartes (0-30 g) **37 c.**

PASTA SŪTĪJUMI UZ PĀRJŪRU

Pa gaisa pastu, aerogrammas un pastkartes (0-20 g) **64 c.**
Neaizlīpinātās apsveikuma kartes — pa gaisa pastu (0-20 g) **48 c.**
Neaizlīpinātās apsveikuma kartes — atklātnes (0-20 g.) **37 c.**

15. feb.

Šīs pasta likmes tiks iedzīvinātas ar **1983. g. 15. februāri.**

Parasto vēstuļu likme
1. klases vēstules (0-30 g)............... **32 c.**

Dažādās likmes attiecas uz dažādiem sūtījuma veidiem. Jūs saņemsit pilnīgu informāciju, jautājot savam pasta nodaļas vadītājam vai pārdevējam.

CANADA POST CORPORATION

Canadä

TLB Sestdienas skolas sarīkojums

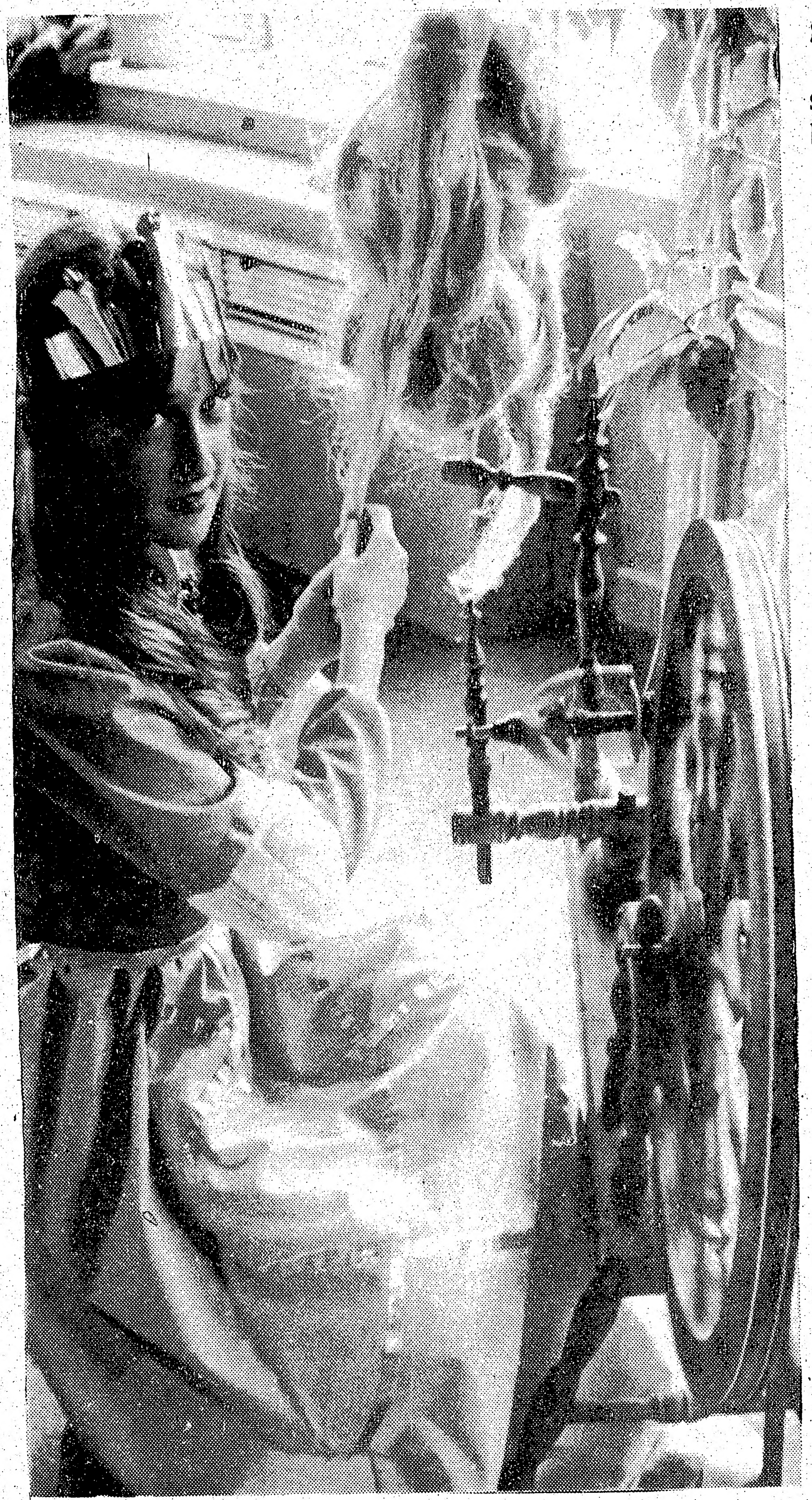

TLB Sestdienas skolas izrādē Kalējdēls — Princese (Daina Eislere) pie ratiņa. Foto J. Liģers.

Ar TLB sestdienas skolas Ziemsvētku sarīkojumu 2.janvārī Toronto Latviešu Centrā beidzās skolu, draudžu un organizāciju eglīšu sarīkojumi pilsētā. Centra lielajā zālē pie eglītes pulcējās tuvu pie 400 bērnu, vecāku un viesu, kuŗus uzrunāja skolas pārzine M. Matīsa, pateicoties visiem darba darītājiem un vecākiem, tāpat Centra dāmu komitejai par bērnu pacienāšanu ģenerālmēģinājuma laikā un par telpu atvēlēšanu dekorāciju gatavošanai.

Mācītājs I. Gaide svētrunā stāstīja par dāvanu vērtību, kuŗa nav tās ārējā apvalkā, iesaiņojumā, bet saturā. Tāpat cilvēku neizceļ viņa apģērbs, bet kāds viņš ir pats. Ziemsvētku dziesmu pavadījumus spēlēja Dace Cielava.

Skolēni izrādīja agrākās skolas pārzines Austras Martinsones 4 cēlienu pasaku lugu Kalējdēls, ko ar 6. klases audzēkņiem bija iestudējusi skolotāja Benita Brence, piedaloties arī DV teātŗa aktrisei Annai Briedei. Kalējdēls personificē latviešu tautas spēku, kas atbrīvo pūķa sagūstīto princesi, kas simbolizē Latviju. Šī luga pirmo reizi izrādīta autores iestudējumā skolas sarīkojumā 1976. gadā. Austra Martinsone savas 12 bērnu lugas sakopojusi grāmatā ar krāsainām ilustrācijām — foto attēliem, kas piesūtīta latviešu skolām arī ASV un Austrālijā, kur no šīm lugām arī vairākas izrādītas.

TLB sestdienas skolas sarīkojumā lugā tēloja Gundars Briedis, Richards Pavārs, Kaiva un Aldis Sukses, Māris Lukss, Arnis Kalniņš, Lisa Bourne, Adams Kaļiņš,Eriks Sudmals, Daina Eislere un Ivars Enzeliņš, visi 6. klases audzēkņi. No citām klasēm bez tam vēl piedalījās daudz palīgtēlotāju: 1. kl. — pūķi un ļaudis, 4. kl. — prinči un galma dāmas, pavisam 30. Dejas bija choreografējusi skolotāja Irma Ķeniņa; viņas bija arī mūzikālais pavadījums. Dekorācijas gleznojis Aivars Sudmals, kostīmu metus pārzināja Zinta Enzeliņa. Par gaismām rūpējās Ojārs Pavārs, skatuves iekārtu un rekvizītēm — Oļģerts Enzeliņš, bet grimu — bērnu vecāki. Suflieres pienākumus veica Ruta Bourna. Uzveduma sagatavotāju un tēlotāju lielo darbu novērtēja ar ziediem un skatītāju atzinīgajiem aplausiem. Izrādes starpbrīžos skolēni deklamēja un koklētāju pavadījumā dziedāja Ziemsvētku dziesmas. Programmas norisi vadīja skolotāja Elizabete Pētersone.

Pēc izrādes cienastu bija sagādājusi vecāku komiteja un to pārzināja E. Emsiņš, tautas dejas un rotaļas — Valda Volmere. Vecāku komiteja bija sarīkojusi arī loteriju, ko pārzināja komitejas priekšniece Zaiga Kalniņa. Sarīkojumu video lentē uzņēma Jānis Valdmanis un tā glabāsies Centra Latviešu TV archīvā.

Labākos eglītes sarīkojuma programmas lapiņu zīmētājus izvērtēja īpašā godalgošanas komiteja skolotājas A. Mileiko vadībā. Godalgas izpelnījās Tedis Murats, Krista Ozoliņa, Āris Vēlands, Pauls Sudmals, Jānis Kūlnieks, Pēteris Ezers, Renate Kalve, Laris un Laila Sveķes, Ivars Enzeliņš un Eriks Treijs.

V. S.

DV teātŗa aktrise Anna Briede TLB Sestdienas skolā četru cēlienu pasaku lugai Kalējdēls bija „divās lomās" — izrādes sagatavotāja un arī grimētāja (attēlā). Foto J. Liģers.

Jaunie Zvani

10. nrs. iznācis. *Jaunie Zvani* ir pašu jauniešu veidots literārs pielikums žurnālam *Treji Vārti* un ALJA-s izdevumam *Vēja Zvani.*

P.S. *Jaunie Zvani* atsevišķi nav pasūtināmi.

Ģimnazija gatavojas Draudzīgajam aicinājumam

Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums sestdien, 29. janvārī, pl. 18 un svētdien, 30. janvārī, pl. 17 Latviešu namā ar ģimnazijas drāmas pulciņa pirmizrādi — Rūdolfa Blaumaņa 2 cēlienu komēdiju Zagļi režisora Ernesta Jurševska iestudējumā. Tēlotājos ir astoņi ģimnazijas audzēkņi: Pēteris Rudzītis, Elmārs Tannis, Ruta Lauze, Viktors Freibergs, Gunārs Brants, Silvija Tinta, Uve Hodžina un Sarma Gaide.

Pirms izrādes abos vakaros par Draudzīgo aicinājumu uzrunu teiks 4. kl. audzēknis Arnolds Legzdiņš. Kā katru gadu, arī šogad skolnieki gatavo ģimnazijas žurnālu Sīkumi skolotājas Gunas Ikonas vadībā. Vecāku padome pārzinās bufeti ar aukstiem ēdieniem bagātīgā izvēlē. Loterijā saziedots daudz vērtīgu mantu, ko izlozēs abās sarīkojumu dienās. Bufeti pārzinās G. Rasa un loteriju — R. Robežniece. Dejas un rotaļas vadīs skolotājs Jānis Tikiņš ar Arnolda Legzdiņa skaņu lenšu mūziku. Saviesīgo daļu ģimnazijas saime vadīs pie klātiem galdiem, dziedot kopējas dziesmas.

Lielu atbalstu ģimnazijai katru gadu devuši labvēļi ziedojumi. Skolēnu vecāki jau saņēmuši ziedojumu lapas, kur savu devumu varēs nodot skolas laikā Latviešu namā vai tieši sarīkojumu dienā. Ziedotājs varēs savu ārtavu nodot arī iepriekš, sūtot pa pastu ģimnazijas direktrisei V. Slaviešai, 161 Castlefield Ave, Toronto, Ont. M4R 1G6. Labvēļi atraduši arī jaunu veidu, kā atbalstīt skolu ar savu kapitāla ieguldījumu Latviešu kreditsabiedrībā, novēlot skolai kapitāla procentus, par ko nav jāmaksā ienākuma nodoklis. Tādi ziedotāji līdz šim bijuši divi: Roberts un Vilma Ozoli, kas savus procentus novēlējuši no 2.000 dol. noguldījuma, un Žanis Kiršteins — no 3.000 dol.

V. S.

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas. Zvanīt 751-6829.

PAGARINĀTA PIETEIKŠANĀS
LĪDZ 1983. GADA 31. MARTAM
Amerikas latviešu apvienības Latviešu institūta izdevumam
LATVJU ENCIKLOPĒDIJA 1962—1982
Dr. Edg. Andersona redakcijā, 3 sējumos
Cena 1. sējumam — Kan. $42.00, 2. sējumam — Kan. $42.00
Pasūtījumi un samaksa sūtāma Kanadā —
DV Grāmatnīca, Latviešu Namā
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5

Vienīgais izdevums brīvajā pasaulē ir angļu valodas periodiskais izdevums
The Truth
kas raksta katrā numurā par Latviju, latviešiem un komūnistu apspiestajām tautām.
Gada abonēšanas maksa **Kanadā $ 12; ASV — $ 7.50.**
Naudas sūtījumi un korespondence adresējama:
The Truth
Box 582
Plymouth, N. H. 03264
U.S.A.

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 62

Jaunatnes kongresā Čikagā nevajadzīgi pieņemtā spurainā un dzēlīgā rezolūcija (nav gan pieņemta ALJA, bet gan tikai kongresa dalībnieku vārdā!) musina jauniešus uz atšķirīgu nostāšanos un neierobežotiem politiskās brīvības eksperimentiem trimdas jaunatnē! Protams, ka kongresam bija tiesība šādu revolūcionāru dzīves filozofiju nodeklarēt, bet tanī pašā laikā latviešu trimdas sabiedrībai paliek neatņemamā tiesība noteikt, kādai nacionālai stājai, nacionālai domāšanai un darīšanai jāvalda ar sabiedrības līdzekļiem uzturētajā Studiju Centrā.

„Trako" Rāviņu krievu kakla kungi un viņu latviešu sulaiņi it labi pazīst jau no agrākiem laikiem, kad 1975. g. viņu notiesāja uz 5 gadiem Gulagā par mēģinājumu caur Somiju tikt brīvībā. Pa soda izciešanas laiku Rāviņš iecirtīgi rakstīja krievu lielkungiem protestus un sūdzības par cilvēku tiesību pārkāpumiem, par Helsinku nolīguma nepildīšanu, izcieta pat bada streiku. 1980. gadā tika pārvests uz Rīgu un iespundēts KGB cietuma vienninieku kamerā salaušanai. Kā mēs esam atcerējušies Rāviņu? Mēs kaut kā neapjēdzam, kāda pārdrošība un garīgs spēks vajadzīgs, lai čekas diktātūras zemē spītīgi un nerimtīgi aktīvi darboties pret režīmu! Kādu gandarījumu mēs šādiem, Rāviņam līdzīgiem, drošiniekiem un daudzajiem Sirdsapziņas cietumniekiem pagājušā gadā esam apliecinājuši?

Lai trimdā uzturētu latvietību, jārada „apzinīgs latvietis", tāds, kas grib būt latvietis. Latviešu jaunatnei jādod un tai jārāda šī motīvācija, lai to padarītu pilnvērtīgāku un ne tikai par „svētdienas latvieti", kad nodejo tautas dejas un nodzied tautas dziesmas! **Radīsim pilnīgus latviešus! (Matēmatikas** prof. Dr. V. Līnis, Kanadā). Jaunajā, 1983. gadā, mēģināsim visi būt labāki, apzinīgāki un pilnvērtīgāki latvieši! Gribēsim, tad varēsim!

* * *

Atgādinām, ka LNAK pēdējā sesijā tika pieņemts šāds PBLA vicepriekšsēža Dr. L. Luksa atzinums: „Turpmāk nepieciešama sīkāka sabiedrības informēšana par komūnistu Kultūrsakaru komitejas īstajiem propagandas mērķiem; trimdas sabiedrība aicināma pareizi izprast Padomju savienības genocīda polītiku okupētajā Latvijā un komūnisma izplatīšanos visā pasaulē, trimdai izvairoties un apkaŗojot jebkādu darbību, kas veicinātu šo padomju mērķu īstenošanos!" Šinī aicinājumā jauns elements ir tas, ka trimdas sabiedrība aicināta arī apkaŗot visu, kas pakalpo mūsu tautas apspiedēju polītikai un mērķiem. Citiem vārdiem, tas ir „kaŗa pieteikums" Rīgas sakaru programmas iztapoņiem un pakalpiņiem!

Kaukšana un gaudošana par šo jau gan radīsies, nosodot „neiecietību", „trimdas kopības graušanu" un „personīgās domu brīvības ierobežošanu" tiem, kas trimdas sūtību nevēlas saprast un kopējai disciplīnai pakļauties, bet ar to latviešu varbūtējais nobirums padarīs trimdas saimi tikai veselīgāku!

* * *

Kas māk, tam nāk. Ļeņina vecdraugs, ASV miljonārs Armands Hammers, kuŗa nopelns, ka viņa „Occidental Petroleum" sabiedrība mūsu Ventspili pārvērtusi par krievu tirdzniecības centru, jau panācis, ka ASV Senāta banku komiteja piekritusi Losandželosas Olimpiskās Komitejas līgumam ar Occidental Petroleum un Lazard Freres kalt un pārdot speciālas 1984. g. vasaras Olimpiadas piemiņas medaļas, kas dotu līdzekļus olimpiadas izdevumu segšanai. Budžets: ieņēmumi no pārdotām medaļām 1,2 bilj. dol. Pēc visu izdevumu atskaites Hammers ar Lazard firmu dalītos 94 milj. dol., bet atlikušos 100 milj. dol. saņemtu olimpiadas rīkotāji.

Jaunākais Armanda Hammera projekts, kam viņš pa aizkulisēm sagatavo ceļu, ir ar ASV kreditu un atbalstu uzsākt gigantisku Sibirijas ogļu slāņu izmantošanu. Nauda nesmird... Diezin ko Hammers teiktu, ja Amerikas Latviešu Jaunatnes Apvienība, kuŗai pieder dažas Occidental Petroleum akcijas, kā Armanda šeftu „līdzdalībnieki" palūgtu viņam noziedot (tas taču atskaitāms no nodokļiem!) pāris simtstūkstošus dālderu, lai ALJA spētu sarīkot trimdas jaunākajai paaudzei antimarksistiskus seminārus, sagatavojot darbiniekus pretkomūnisma darbam, lai ASV kapitālisti tik ātri nenožņaugtos Kremļa piesviestajā virvē?

Paldies māc. Kārlim Briedim (Klīvlandē) par iedrīkstēšanos nākt klajā ar šādu ierosinājumu: „Lūgsim tos latviešus, īpaši jauno paaudzi, kas brauc iepazīties ar šīsdienas Latviju un tēvzemi, pamēģināt atrast ceļu, pa kuŗa tekām 1940/41.g. no centrālcietuma uz nošaušanu čeka aizveda vairākus simtus tautas brīvības cīnītāju. Ja nu pašiem bail tuvoties šo mocekļu kapenēm, varētu palūgt kādu drošinieku tur nolikt ziedu no latviešiem, kas to neaizmirst, bet kāds no Rīgas tūristiem pie viesnīcā bagātīgi klātiem galdiem viņu pieminēšanu vai lūgšanu ierosināt varētu gan."

Mācītājam par šādu lielu muti nu gan aizcirstas visas iespējas ar kādu „mācītāju miera dēlegāciju" iebraukt Latvijā. Parasti Rīgas apmeklētāji, jau čekas ēnas tā nobijušies, ka tikai pavisam retais sadūšojas nolikt kādu ziedu pie Brīvības pieminekļa, kaut gan nekādas „nepatikšanas" par to nav radušās, vienīgi ziedi ātrām kājām nozuduši...

* * *

Toronto DV nodaļas eglītes vakarā svētku vecītis (A. Šterns) ar priekšnesumu izpildītājiem. No kreisās: E. Beitāne, A. Bencone, Ikše-Vītola un māc. A. Celms.
Foto V. Cinis.

Nākošie mākslinieki — gleznotāji. Kā katru gadu, arī šogad, TLB Sestdienas skola apbalvo labākos eglītes vakara programmas vāka zīmētājus. Darbu vērtētājas bija skolotājas Dace Veinberga (pa kreisi) un Ārija Mileiko (aizmugurē). Priekšā — apbalvotie audzēkņi.
Foto J. Liģers.

Sv. Andreja draudzes eglītes vakarā māc. J. Cālītim pašas adītas baltas vilnas zeķes uzdāvināja saimniecības vadītāja Berta Miškina. Vilna zeķēm cirpta un apstrādāta Andreja Rozenberga farmā.
Foto J. Liģers.

A/S LATVIEŠU NAMS TORONTO

STEIDZAMI MEKLĒ

PĀRVALDNIEKU

Vēlams precēts pāris. Atalgojums pēc vienošanās. Brīvs dzīvoklis. Lūdz rakstīt **491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5.**

TORONTO ZIŅAS

● Latviešu kultūras dienas atklās ar Mākslinieku vienības Latvis gadskārtējo izstādi, kas notiks no 25.—27.februārim Sv. Jāņa baznīcas telpās. Izstādi atklās 25. februārī pl. 19 LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Pēc izstādes atklāšanas pl. 20 Arnolda Sildega no Kalamazū referāts par tematu Gadu simta krustceļos. Darbi izstādei nododami Sv. Jāņa baznīcas telpās 12. februārī no pl. 14 līdz pl. 19. Izstādē var piedalīties arī mākslinieki, kas nav Latvja biedri un dzīvo Toronto un tās apkārtnē, katrs ar diviem darbiem. Izstādes izdevumu segšanai no pārdoto darbu cenām atvilks 10 proc. Iesniegtos darbus izvērtēs žūrijas komisija: E. Bebris, Ēriks Dzenis, E. Jāņišs, Z. Jurševskis, V. Mērniece, V. Reinholds un J. Zuntaks.

● Pensionāru apvienības kārtējās ceturtdienu pēcpusdienu sanāksmes Latviešu Namā pēc svētku laika pārtraukuma atjaunoja 6. janvārī. Ap 180 dalībniekus ar Jauno gadu sveica apvienības sarīkojumu daļas vadītājs K. Tannis, pieminot arī latviešu cīnītāju Ziemsvētku kaujas. Māc. K. Kuškevics no Hamiltonas vadīja svētbrīdi, un pensionāru koris diriģenta J. Beloglāzova vadībā nodziedāja trīs dziesmas, no tām — Tikai viena dziesma mīļa man — atkārtoja, visiem kopā dziedot. Sanāksmē 20. janvārī pl. 14 Biruta Senkēviča referēs par rotām.

● Austrumu draudzes darbinieku eglītē Sv. Barnabas baznīcas zālē 9. janvārī piedalījās pāri par 30 draudzes padomes, valdes un dāmu komitejas un citi darbinieki, to vidū ilggadējais draudzes māc. A. Briedis. Lūgšanu teica māc. A. Celms. Draudzes priekšnieks A. Bērziņš un dāmu komitejas priekšniece O. Jeckalēja teica uzrunu, bija pašapdāvināšanās un kafijas galds.

● Daugavas vanadzes atsāks savu vakarēšanu ar rokdarbiem 17. janvārī pl. 18 DV namā. Tā notiek katru otro pirmdienu un paredzēta līdz pavasarim. Šinī sezonā mācīs knipelēšanu u.c. rokdarbus. Padomā arī referāti — mākslas audējas stāstīs par krāsu saskaņu audumos, tāpat iecerēti vēl citi priekšlasījumi.

● DV teātŗa atkārtojuma izrādē E. Skujenieka komēdija 4 cēlienos Diriģents, 22. februārī pl. 19 Sv. Andreja baznīcas zālē. Izrāde TLB sestdienas skolas darba atbalstīšanai. Ieeja 4 dol., bērniem — 2 dol.; biļetes iepriekš pārdod Jesse Ketchum pamatskolā mācību laikā.

● TLB inženieŗu un tehniķu kopas referāts notiks 27. janvārī pl. 19.30 Latviešu Namā. Dipl. inženieris Jānis Palieps referēs par Lake Placide 13 Ziemas olimpiadas slēpju lēktuves projektu. Referātu papildinās ar krāsu diapozitīvu demonstrējumu.

● Kristīgās sadraudzības saiets, ko vadīs Anna Kurse, notiks 22. janvārī Sv. Jāņa baznīcas telpās pl. 14. Inž. Kraulis referēs par depresiju. Paredzēti mūzikāli priekšnesumi. Klavieŗpavadījumus spēlēs J. Barušs. Kafijas galds.

● Sv. Jāņa draudzes darbinieku eglītes sarīkojumu 8. janvārī ievadīja ar svētbrīdi dievnamā māc. I. Gaide, ar dziesmām kuplināja soliste Ženija Vītola, ērģeles spēlēja Anita Rundāne. Sekoja draudzes dāmu komitejas azaids baznīcas zālē. Azaida laikā Ernu Buku ar 70 mūža gadiem apsveica dāmu komitejas priekšniece L. Jansone ar velti un N. Tanne ar ziediem, bet visa sanāksme ar dziesmu Pie rokas ņem un vadi. Jubilejas kliņģeri pasniedza draudzes priekšnieks J. Koncis. E. Buka bijusi aktīva dažādos amatos no pirmās dāmu komitejas dibināšanas dienas pirms 33 gadiem. Nākošā draudzes pēcpusdienā 23. janvārī pēc dievkalpojuma, R. Šteinbergs rādīs slīdītes par Portlandes dziesmu svētkiem. Kafijas galds.

● Šā gada martā paies 35 gadi, kopš 1948. gada 6. martā kuģis General Sturģis iebrauca Halifaksas ostā ar pirmo lielāko latviešu bēgļu transportu no Vācijas IRO nometnēm. 35 gadu tikšanās azaids šī kuģa pasažieŗiem paredzēts 5. martā pl. 19 Latviešu Centrā, 4 Credit Union Drive. Dalības maksa 20 dol. no personas. Pieteikšanās līdz 15. februārim, zvanot pa tālr. 759—6089. Čeki rakstāmi uz Elgas Lazdas vārda, 93 Glencrest Bld., Toronto, Ont. M4B 1L7.

● General Hospital 2. janvārī miris 68 g.v. Nikolajs Nonācs. Viņš studējis inženieŗzinātnes Latvijas universitātē, strādājis ASV savā profesijā, bet pēc pensionēšanās pārcēlies uz Ošavu, Ont. Kaŗa laikā strādājis par tulku vācu armijā, jo pārzinājis 4 valodas. Aizgājēju 5. janvārī no Rosara bēŗu nama, kur pie šķirsta stāvēja Tālavijas goda sardze, uz Sv. Džēmsa krematoriju izvadīja māc. A. Briedis. Atvadvārdus teica studentu korporācijas Tālavija seniors Andris Gubiņš.

TORONTO

● Ievērojamais Kanadas flautists Roberts Ētkins (Aitkin) atskaņos komp. un prof. Tālivalža Ķeniņa „Končertanti" otrdien, 18. janvārī, pl. 20 Mūzikas fakultātes Valtera zālē. CBC FM raidītājs sniegs koncerta tiešu pārraidi pl. 21.

Toronto vecie strēlnieki kopas pēdējā atceres sarīkojumā, 1. rindā no kreisās: Gothards Kurcigs, strēln. goda biedre Biruta Senkēviča, Oskars Dzērvītis, goda biedre Ida Menska un strēln. biedr. priekšn. Pēteris Zariņš. 2. rindā no kr.: Fricis Vīksne, Krišjānis Galvāns, Voldemārs Ziemanis un Kārlis Geruckis. (Raksti 8. un 10. lp.) **Foto J. Liģers.**

Veco latviešu strēlnieku pēdējais sarīkojums Toronto

Veco latviešu strēlnieku rindas tagad tiktāl izretinājušās, ka radusies doma šejienes kopai pašai turpmāk vairs nerīkot strēlnieku Ziemsvētku kauju atceres, kas līdz šim ik gadus janvāŗa sākumā notika Toronto. Pēdējais sarīkojums 8. janvāŗa vakarā Latviešu Namā bija pulcinājis sevišķi lielu apmeklētāju skaitu — ap 200.

Archibīskapa A. Lūša un biedrības priekšnieka P. Zariņa vadīti, strēlnieku karogu zālē ienesa vecie strēlnieki K. Galvāns, K. Geruckis un F. Vīksne, vīri, kas arī jau pietuvojušies 90 dzīves gadiem, bet vēl itin žirgtu soli. Svētrunu teica archibīskaps (skat. atsevišķu rakstu).

Par viesi runātāju bija aicināts Latviešu virsnieku apvienības Kanadā priekšsēdis kapt. A. Millers, kas savā runā pakavējās pie strēlnieku cīņām.

Biedrības priekšnieks P. Zariņš savā uzrunā minēja, ka biedrības dibināšanas laikā priekš 22 gadiem tajā bijuši 84 biedri; šis skaits tagad sarucis uz 22. Mūžībā aizgājuši pieci agrākie biedrības priekšnieki. Pēdējā gadā mirušos četrus vecos strēlniekus pieminēja ar klusuma brīdi. Biedrības priekšnieks izteica pateicību visiem biedrības darba veicinātājiem un beidza savu uzrunu ar strēlnieku dziesmu Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils, kuŗu tie dziedājuši arī ierakumos.

Pēc karoga iznešanas sākās priekšnesumi. Ar programmas dalībniekiem iepazīstināja sarīkojuma vadītāja biedrības goda biedre dzejniece Biruta Senkēviča. Pianists Pēteris Zariņš atskaņoja Alfreda Kalniņa un Jāņa Mediņa skaņdarbus un pavadīja savas māsas Lauras Zariņas vairākas solo dziesmas. Viņi abi ir biedrības priekšnieka P. Zariņa mazbērni. Ar deklamācijām piedalījās aktieris režisors Vilnis Brastiņš, noskandējot Kārļa Skalbes Strēlnieku piemiņai, fragmentu no Edvarta Virzas Nakts parādes un Birutas Senkēvičas Zvaigžņu pulki. Programmas dalībnieki saņēma ziedus, tāpat biedrības goda biedre Ida Menska un klātesošās abu nelaiķu priekšnieku atraitnes — L. Zandersone un L. Lūse, kā arī strēlnieku ģen. Auzāna meita A. Sudmale.

Strēlniekus sveica konsuls Dr. E. Upenieks. No LNAK padomes sveica padomes priekšsēdis Imants Alksnis (Strēlnieku vārds nezudīs no tautas atmiņas; kamēr cienīsim savus varoņus, nezudīs arī cīņas griba atgūt Latvijas brīvību). LNAK valdes vārdā sveica vicepriekšsēdis A. Budrēvics. No savienības Plkv. Kalpaka bataljona sveica valdes priekšsēdis K. Tannis, Latviešu kaŗavīru organizācijas Ziemeļnieki — J. Grodnis. DV Kanadas valdes vārdā sveica J. Vilmanis, no Kaŗavīru pieminekļa valdes un bijušajiem Kurzemes cietokšņa cīnītājiem — dzejn. M. Lorbergs, Latvju Kaŗavīrs priekšn. vietn. Edm. Ozols, DV Toronto nodaļas — priekšn. Z. Akots, LBP Kanadas kopas — valdes priekšsēdis R. Norītis, laikraksta Latvija Amerikā red. A. Kundrats. No TLB sestdienas skolas sveica pārzine M. Matīsa, TLB valdes — priekšn. L. Ozols. Savus sveicienus nodeva arī mācītājs E. Ķerģis, kas ilgus gadus vadījis svētbrīžus strēlnieku sarīkojumos. Rakstveida sveicienus bija sūtījuši vecais strēlnieks Jūlijs Asaris, Toronto Latviešu Centra valdes priekšsēdis V. Vāgners u.c.

Strēlnieku pulkveža, vēlākā ģenerāļa Andreja Auzāna meita A. Sudmale bija iekārtojusi īpašu grāmatu skati par strēlniekiem un viņu cīņām, izmantodama pašas un savas nelaiķa māsas rakstnieces Lidijas Auzānes-Tīcmanes materiālus; pēdējā par savu tēvu sarakstījusi grāmatu. Skatē bija redzama arī pulkvedim A. Auzānam veltīta adrese no 1917. gada 14. aprīļa ar strēlnieku, rakstnieku un mākslinieku oriģinālierakstiem, to starpā arī Kārļa Skalbes un Jāņa Akurātera rokraksti. Strēlnieku biedrības priekšnieks P. Zariņš bija parādījis arī savu archīvu par strēlniekiem, arī albumus, fotografijas un avīžu izgriezumus.

Strēlnieku dāmas bija rūpējušās par viesu pacienāšanu Īdas Menskas vadībā ar palīdzēm B. Miškinu un V. Liģeri. Loterijas izlozi izkārtoja E. Kuzņecova, bet Crest Florists īpašniece E. Gulbe bija dāvājusi ziedus šim nozīmīgajam sarīkojumam.

V. S.

HAMILTONA

● Jau vairāk nekā 5 gadus Hamiltonas DV nodaļa rīkojusi Jaungada sagaidīšanu. Arī 1983. gadu apm. 80 viesu iedejoja Roberts restorānā Jāņa Gailīša mūzikas skaņu lenšu pavadībā.

Pēc siltām vakariņām Jaungada viesi ar lielu interesi noklausījās Elgas Dāboliņas un Vijolītes Alksnes sacerēto dialogu, kuŗā abas autores graizīja 1982. gada sabiedriskās dzīves notikumus, tencināja daudzas prominentas personas, salīdzinot notikumus gan Hamiltonā, gan Toronto interesantā perspektīvā. Vakaru atjautīgi vadīja Vilis Dāboliņš.

● Hamiltonā arī Hamiltonas Latviešu Biedrība rīkoja Jaungada sagaidīšanu savā namā, 16 Queen St. N., kur pulcējās ap 30 viesu.

J. G.

Kārlis Ķezbers

Rumba

ROMĀNS

(23. turpinājums)

Rags attapās. Varbūt tiešām vēl viss nebija pagalam.

„Ar ko varu pakalpot, Ķimeņa kungs?", viņš nobijies izdvesa.

Ķimenis pasmaidīja. Kaut viņš Jāni Ragu tuvāk nepazina, varbūt kādreiz to bija redzējis latviešu sarīkojumos, viņš atcerējās degunu pētnieka Hadriāna Rūtaiņa rakstu-rojumu — „vairāk cālis nekā lauva". Diemžēl, viņš jau sen bija aizmirsis, ko Rūtainis bija teicis par Raga deguna formu vai viņa ausīm. Pašlaik šie raksturojumi bija zaudējuši nozīmi.

„Raga kungs — vai nevēlaties piesēsties? Jūs taču atrodaties pats savā istabā! Man jāatvainojas, ka te ienācu nepieteicies, bet durvis bija atstātas vaļā!"

„Durvis atkal vaļā?", nobrīnījās Rags un atsēdās blakus detektīvam.

„Skaidri atceros, ka durvis aizslēdzu," viņš pēc mirkļa domīgs noteica. „Galu galā, kāda starpība? Mantu man tā kā tā nekādu nav. Lūdzu stāstait, Ķimeņa kungs!"

„Nāku jūsu sievas, Aijas Ragas uzdevumā."

Nu, tā jau Rags bija nodomājis! Viņš atkal nodrebēja. Arabi, austrumeiropieši, spiegi — tie visi bija tīrais nieks pret Aiju. Rags iedomājās, ko viņš teiktu, ja tagad pretim tur, kur sēdēja Ķimenis, tagad atrastos Aija. „Ko tu izdarīji?", viņa teiktu. „Sen teicu, ka tev prāta nav ne druskas! Nu pagaidi tik, mājās par to runāsim! Tad tu redzēsi! Tev, puisīt, klāsies plāni! Smilkstēsi un luncināsies, kāds tev allaž paradums, bet šoreiz — nekā! Nekādu žēlastību!" Viņa šņāktu aiz dusmām.

„Jūsu kundze apgalvo, ka esat piesavinājies viņas naudu? Vai tas tiesa? Nekrietnā un slepenā veidā no ģimenes dzīves aizbēdzis? Vai tā ir?"

Jānis Rags, sabrukusi nelaimes čupiņa, noliektu galvu, izdvesa:

„Tā ir arī mana nauda!"

Ķimenim nāca smiekli. Visādi ļaudis dzīvoja pasaulē, laikam taču tādiem arī bija paredzēta sava vieta. Detektīva praksē viņam bija gadījies sastapties ar visdažādākiem laulātiem pāriem. Daži bija kā balodīši vai vismaz tādi izlikās, kad sēdēja Ķimeņa birojā. Bija vīri, kas apgājās ar sievām, it kā tās būtu nekas vairāk kā verdzenes, kuru vienīgais uzdevums — nolasīt no kungu lūpām katru vēlēšanos. Bija arī valdonīgas sievas, tādas kā Aija. Beidzot gadījās tādi, kas savā starpā nepārtraukti ķīvējās, it kā svarīgākais uzdevums viņu kopdzīvē būtu — pierādīt, kas īsti ir kungs un noteicējs namā. Jā, bija sievas kā Aija, taču reti kad — vīri kā Jānis Rags — cālis, ne lauva!

„Raga kungs, jūsu kundze mani sarunāja, lai jums sadzītu pēdas. Viņa solījās maksāt honorāru."

Jānis Rags sāka ausīties. Viņš pazina Aiju un zināja, ka sieva naudu viegli neizdeva. Honorārs, ko viņa bija solījusi Ķimenim, nevarēja būt tūkstošos.

„Maksāšu desmit procentus vairāk kā viņa", Rags priecīgi ierosināja. „Bez tam, no manis nauda droša, no viņas — jāšaubās. Kāda garantija, ka viņa samaksās jūsu honorāru? Nekāda! Viņa ir, piedodiet par salīdzinājumu, īsts pūķis! Ne jau nauda ir iemesls, kāpēc aizbēgu. Vai zināt, kungs, ko nozīmē brīvība? Vai zināt, ko izjūt vergs, kad tas atbrīvots no važām...?"

Ķimenis pārdomāja. Cālis, bēgulis un tekulis!

„Raga kungs! Man nav policista varas, bez tam — esam svešā zemē. Neviens jums nekā nevar padarīt. Lūdzu parakstāt rakstu, ka esat gājis savu ceļu un atsākt laulības dzīvi ar Aiju vairs nevēlaties. Tāpat arī, ka vēlaties šķiršanos un mantu esat ar mieru sadalīt. Tad savu uzdevumu būtu veicis."

Jānis Rags pielēca kājās.

„Vienoties? Jūs teicāt — vienoties? Ar Aiju? Nejokojieties, ar viņu vienoties nemaz nav iespējams! Var tikai — piekāpties!"

„Nokāpsim lejā. Krodziņā viss daudz vieglāk kārtojas, vai ne?"

Rags priekšlikumu pieņēma. Sāka taustīties pa kabatām, bet atslēgu nevarēja sataustīt. Arī Ķimenis raudzījās visapkārt, bet istabas atslēgas nekur nemanīja.

„Apkalpotāja būs pievākusi," sprieda Rags.

Pēkšņi Ķimenis svārku ārējā kabatā sataustīja ko cietu. Nolauzto ceļa somas rokturi, ko tas, nekā nedomādams, bija pirmīt pievācis un iebāzis kabatā.

„Rokturis?," nobrīnījās Rags. „Trakas lietas ar Koraba ceļa somu! Lejā pastāstīšu! Nemaz nevarat iedomāties, ko šie ļaudis gatavi darīt, lai tiktu pie ceļa somas!"

Ķimenis, kam piemita detektīva dabiskā kuriozitāte, pa tam lāgam bija sācis nolauzto somas rokturi pamatīgāk apskatīt. Metalla plāksnītes abās pusēs bija viegli atlupināmas. Starp tām, staniolā ievīstīts, atradās noslēpumains kubiks. Jānim Rogam ieplētās mute.

„Nieks, ko viņi tik ļoti gribēja dabūt savās rokās!," viņš iesaucās. „Ceļa somu rokturos tādu kubiku parasti nav. To tur ievietojis nelietis Korabs vai kāds no viņa zeļļiem!"

„Izpētīsim," Ragu mierināja Ķimenis. „Neparasti, tiešām neparasti, bet kur ir kubika noslēpums? Kā lai to uzzinām?"

Pētījot atradumu, viņi bija tā aizrāvušies, ka nemanīja veco vīru, kas bija ienācis un nostājies aiz viņiem.

„Jums nekas nav jāuzzina," teica svešais. „Visu nokārtošu!"

Balss likās pazīstama. Ķimenis pagriezās pret ienācēju.

„Rumba!", viņš pārsteigts izsaucās. „Kā jūs te gadījāties?"

Vecais vīrs, kas nu izskatījās daudz pašapzinīgāks nekā kopjot Ķimeņa dārzu, paņēma kubiku un iebāza kabatā. Tad viņš no otras kabatas izvilka apliecību ar spožu zvaigzni uz tās.

„Amerikāņu slepenais dienests," Rumba smaidot noteica. „Man jums, Ķimeņa kungs, jāizsaka vissirsnīgākā pateicība!"

Ķimenis satvēra galvu. Rumba! Mierīgais vecītis, ko tas allaž bija apbrīnojis no biroja loga — slepenā dienesta aģents! Viņa dārzā! Kas tur bija ko novērot vai izlūkot? Bet tad viņš atcerējās gadījumu, kad viņam šķita, ka Rumba fotografē fabriku ielas otrā pusē. Kas tur toreiz bija ko fotografēt?

Kā Ķimeņa domas uzminējis, Rumba izvilka no kabatas fotografiju.

„Toreiz bez maz atklājāt manu noslēpumu," viņš teica un pasniedza uzņēmumu detektīvam. „Grūti iestāstīt kādam, kas kaut ko pats savām acīm redzējis, ka tas nav redzējis itin nekā. Par to man jāatvainojas, bet tas bija vienīgais veids, kā noslēpt mana dienesta noslēpumus."

Viņš pieliecās tuvāk Ķimenim, kas apskatīja fotografiju. Uzņēmums bija samērā labi izdevies. No fabrikas ārā nāca bars ļaužu, un detektīvs atcerējās, ka ap to laiku fabriku apciemoja ārzemju zinātnieku grupa.

„Vai kādu no tiem pazīstat?", iejautājās Rumba.

„Nevienu," sprieda Ķimenis. „Manas domas tobrīd saistījās ar Raga un Lejezera problēmām. Pūlītim pie fabrikas tikai pavirši uzmetu acis.

„Un jūs?"

Rumba pasniedza fotografiju Ragam.

„Šis te!", pēc mirkļa iesaucās Jānis Rags, tikko valdot satraukumu. „Vīrs gaišajā uzvalkā, tas taču..."

„Korabs", viņu papildināja Rumba. „Ismaels Fašods Korabs, bīstamākais arabu spiegs, kas specializējas elektronikā. Viņš ir tik veikls, ka vēl līdz šai dienai itin nekā neesam varējuši tam piesiet. Dažkārt gadījies notvert kādu no viņa palīgiem, bet no tiem ko izdabūt ir pilnīgi neiespējami. Cilvēki atsakās atbildēt uz jautājumiem, piesauc Allā un citē korānu.

(Turpinājums sekos.)

Biruta Senkēviča

Svešumā

Pazīstama — drauga seja,
Pazīstama drauga doma,
Pazīstama viņa gaita
Dzīves rūpēm klātā eja. —
Dvēs'le saprot, dvēs'le atzīst
Sava drauga sāpes, priekus,
Tomēr svešums vienmēr ielīst
Dvēs'lē, kaut tā otram tuva;
Nav tai otras, kas tā justu,
Lai viss svešais nīktu, zustu —
Divu siržu paudumā.

* * *

Metimne

Akmens sirds

Kad apkārt raugās tava acs
Un vēro cilvēkus —
Vai vari iedomāties
Ka redzi mānekļus?

Vai vari iedomāties,
Ka katrs priekšā tur sev masku
Un aiz tās paslēpies
Ir aktieris ar viltu?

Jā, aiz tās paslēpies
Ir cilvēks kails —
Ar visām vājībām un spējām
Un dažkārt duncis smails.

Un izbrīnā tu dzīvē
Par vēlu atklāji:
Par visu nāvīgākā —
Ir akmens sirds...

* * *

V. Lesiņš

Kā saulei

(Pirmpublicējums)

Kā saulei, kas spēj dzemdināt un nāvēt,
Tev manā dzīves lokā pacelties un stāvēt,
Bezgala laba Tu un reizē ļauna esi:
Tu mani nogremdē un reizē augšup nesi,
Un tikai Dievs to zin, kur manim kādreiz mist —
Vai celties debesīs vai arī ellē krist.
Un kamēr dievība man savu prātu liedz,
Es ņemu to, ko Tu un dzīve sniedz;
Man pietiek tā, ko sevī jūtu es, —
Viss pārējais ir ārpus dvēseles,
Un viena alga man, ko pasaule tad sacīs,
Kad kapa smiltis grauzīsies man acīs.
11.IX.44.

* * *

Alma Richtere

Es eju uz mājas pusi...

Pa krēslainu, vientuļu ceļu
Ar cerīgu sirdi
Es eju uz mājas pusi.
Cik tālu vēl māja — nezinu,
Pasaule paliek tālu...
Prieka putni nedzied.
Rets zieds vēl ceļmalā
Smaržu dala...

Ceļā sastopu cilvēku ēnas,
Tās vienaldzīgi garām slīd...
Cilvēkus sastopu reti,
Tie smaidīgi — labestīgi,
Jo redz, esmu ceļā uz māju...

Vai gaidīs mani kāds vārtos?
Vai būšu cienīga ieiet,
Tēvs, Tavā namā?
To novērtē Pats!
Tu vienīgais manu dvēseli redzi,
Un manas lūgšanas dzirdi —
Es eju uz mājas pusi...

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

15. janvārī pl. 19.30 Latviešu Namā TLMM kluba Zaķu balle. Izlozē medījumi un zivis. Pilna bufete. Spēlēs Runči.

16. janvārī pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 15.30 vid. zālē māc. A. Celma referāts: Jānis Jaunsudrabiņš — no Neretas līdz Kerbekai.

20. janvārī pl. 14 Latviešu namā Pensionāru apvien. sanāksmē B. Senkēviča referēs par rotas lietām.

22. janvārī pl. 14 Sv. Jāņa baznīcā Kristīgas sadraudzības pēcpusdiena.

22. janvārī pl. 19 Sv. Andreja baznīcas zālē DV teātris rīko E. Skujenieka Diriģents izrādi par labu TLB Sestdienas skolai.

22. janvārī pl. 19.30 Latviešu Centrā Studenšu korp. Toronto kopas slēgts tējas vakars. Informācija par biļetēm pie Z. Jansones 499—4955.

23. janvārī pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 15.00 vid. zālē Dr. A. Vanaga referāts: Cilvēks un viņa draugi dzīvnieki.

29. janvārī pl. 9 TLB Sestdienas skolas Draudzīgā aicinājuma akts. Svētku runu teiks rakstn. Indra Gubiņa. Visi aicināti.

29. janvārī (sestdien) pl. 18 un
30. janvārī (svētdien) pl. 17 Latviešu Namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums ar R. Blaumaņa komēdijas Zagļi izrādi.

30. janvārī pl. 11.30—15 azaids Latviešu Centrā. Pl. 15 vid. zālē Grāmatu svētdiena — Draudzīgā aicinājuma zīmē. Ērika Dzeņa izkārtojumā latviešu mākslinieku (Eduarda Dzeņa un Ēvalda Dajevska) darbu skate slīdītēs. Komentēs Indra Gubiņa.

5. februārī pl. 19 Latviešu Centrā Jaunatnes dziesmu svētku atskaņu koncerts ar sekojošu saviesīgu vakaru ar deju par labu Latviešu Centram. Ieeja $5.-, pens. un stud. $4.-, jaunatnei līdz 12 g. brīva.

6. februārī pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 15 vid. zālē — Tautas tērpi, daiļamatniecība un lietiskā māksla slīdītēs ar komentāriem, Latviešu daiļamatnieku savienības Kanadā izkārtojumā.

12 februārī pl. 14 Latviešu Namā tradicionālā pankūku balle. Piedalās TLB Sestdienas skolas audzēkņi. Brīva ieeja.

26. februārī Viestura un Jundas koru koncerts.

26. martā Sv. Andreja draudzes koŗa gadskārtējais koncerts.

9. aprīlī Latviešu Centrā DV teātris rīko jautru vakaru.

17. aprīlī, svētdien, pl. 17 DV Toronto sieviešu koŗa Zīle 11. gadskārtējais koncerts Walter Hall.

23. aprīlī ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Toronto.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 24. SEZONAS KONCERTI

12. februārī, sestdien, Tālivalža Ķeniņa skaņdarbu koncerts. Piedalās Ērika Beitāne — soprāns, Arturs Jansons — altvijole, Rita Strautiņa un Pēteris Zariņš — klavieres, Toronto universitātes mūzikas fakultātes kameransamblis, DV sieviešu koris Zīle — dir. Arvīds Purvs.

5. martā, sestdien, Skaidrīte Līduma - Hildebrante, soprāns; pie klavierēm Daira Kalnāja - Langena.

Visi koncerti notiks pl. 20 Town Hall, St. Lawrence Centre for the Arts.

SV. JĀŅA DRAUDZES SARĪKOJUMI

19. un 20. februārī pl. 11 Ziemas prieki Saulainē.

27. februārī — svētdien, pl. 19.00, kamermūzikas koncerts.

10. martā — ceturtdien, pl. 19.00, tradicionālās Saulaines vakariņas.

10. aprīlī — svētdien, pl. 13.00, Dainas koŗa koncerts Pavasaŗa ieskaņai.

23. aprīlī — sestdien, pl. 19.30, garīgs koncerts; piedalās vokālais ansamblis B. Alkas vadībā un kamerorķestris.

25. jūnijā — Līgo vakars Saulainē J. Dzegūzes izkārtojumā.

DV TORONTO NODAĻAS SARĪKOJUMI

5. februārī pl. 20.00 Latviešu Namā TLB un DV Toronto nodaļas kopīgi rīkota Masku balle.

27. februārī pl. 11.30 DV namā DV Toronto nodaļas biedru pilnsapulce.

6. martā pl. 13.00 DV namā, DV Toronto nodaļas vanadžu pilnsapulce.

19. martā pl. 19.30 DV namā Leģiona dienas atcere.

20. martā pl. 15.00 DV namā Literāra pēcpusdiena — vanadžu sarīkojums.

26. martā pl. 19.00 DV namā Romas pagrabiņā Daugaviņas sarīkojums.

9. un 10. aprīlī DV namā DV Delegātu dienas.

4. maijā DV namā Pensionāru pēcpusdiena — vanadžu sarīkojums.

PURVAINE

15. janvārī pl. 13 Purvainē LPB Kanadas kopas tikšanās.

Sekotāji zvaigznēm

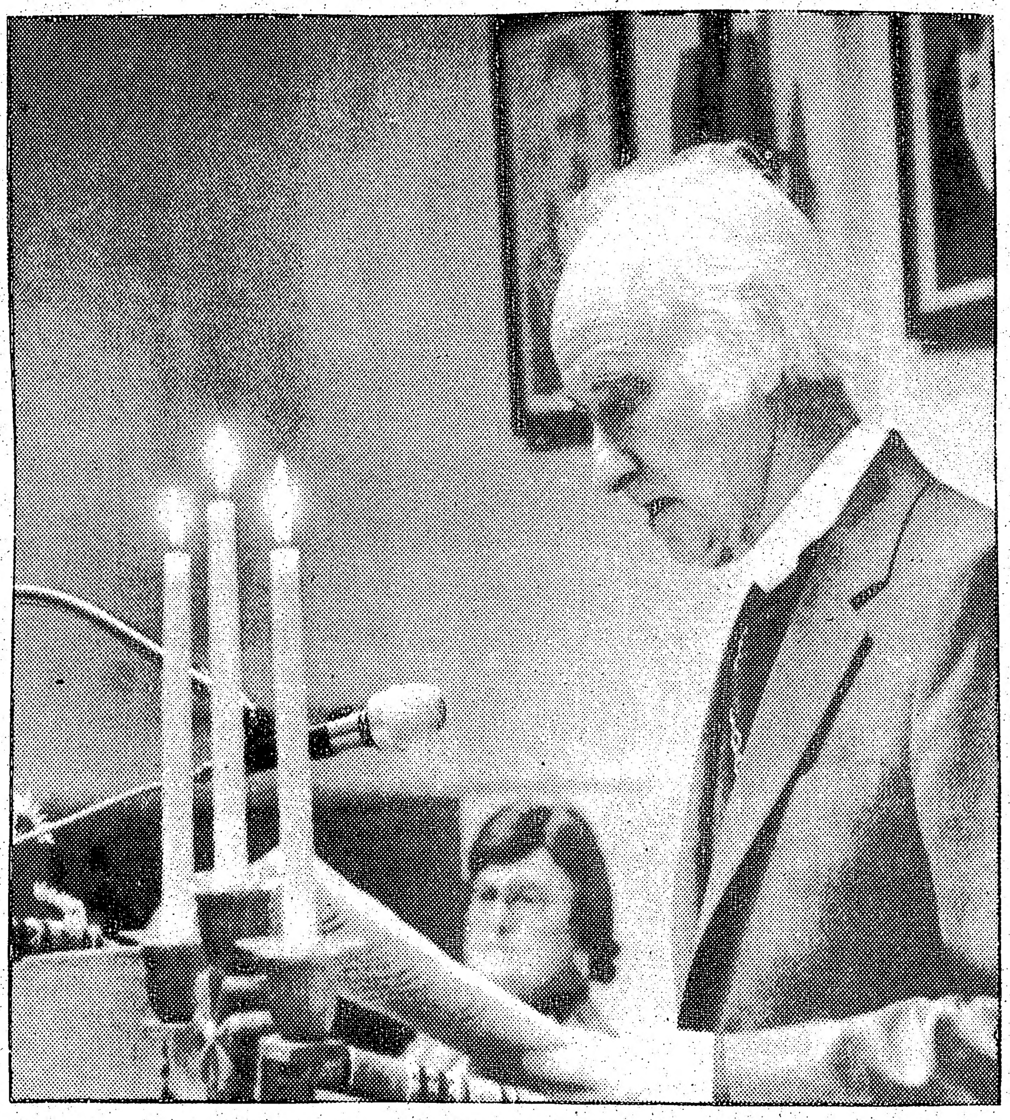

Archibīskaps Arnolds Lūsis

Latviešu strēlnieku apvienības Toronto pēdējā sarīkojumā archibīskaps Arnolds Lūsis svētrunā cita starpā teica:

,,Katras tautas likteņgaitās ir notikumi, kas neaizmirstas. Paiet gadi, paiet gadu desmiti, bet atmiņās šie notikumi neizbāl, un bieži vien ir tā, ka gadiem aizejot, tie iemirdzas vēl lielākā krāsu bagātībā.

Kopā ar jums, vēl nedaudziem latviešu strēlniekiem un brīvības cīņu veterāniem — mēs šodien atceramies notikumus, ko mūsu tautas vēsturē apmirdz gandrīz leģendārs spožums. Un tie skubina mūs — pieminēt, pārdomāt un — pārvērtēt.

*

Latvijas neatkarības gados Zvaigznes dienā Rīgā archibīskapa katedrālē parasti notika Ziemsvētku kauju piemiņas dievkalpojums. Simtiem vēl dzīvo latviešu strēlnieku tad atcerējās liktenīgās kaujas Ložmetēju kalnā, Tīreļu purvā un Nāves salā, pieminot savus kritušos cīņas biedrus, kuŗu varonību apbrīnoja pasaule un cildināja pat viņu pretinieki.

Vienā no šiem dievkalpojumiem mācītājs Pēteris Apkalns — lielo kauju līdzdalībnieks — savai svētrunai bija izvēlējies vārdus, ko lasām Mateja evaņģelijā — stāsta par trim gudriem vīriem, kas dodas uz Jeruzalemi, lai apsveiktu jaunpiedzimušo ķēniņu, kuŗa zvaigzni tie redzējuši.

,,Un zvaigzni ieraudzījuši, tie priecājās ar varen lielu prieku'' — lasām evaņģelijā (Mat. ev. 2:3).

Arī jūs, latviešu strēlnieki un brīvības cīnītāji, sekojāt zvaigznei, ko bijāt redzējuši margojam laikmeta miglājā tad, kad liesmoja pirmā Pasaules kaŗa ugunsgrēks un kad lielo imperiju pamati sāka grīļoties, vēstījot jauna laikmeta tuvošanos.

Tajās dienās latviešu varonīgās cīņas tautā modināja pārliecību, ka arī mums ir tiesības uz brīvību, savu zemi un savu valsti. Tā bija brīvās Latvijas zvaigzne, kas iepriecināja tautu, kas kaŗavīriem deva drosmi un tautai valsts celšanas darbam nepieciešamo degsmi un pašaizliedzību.

Jūs, šai zvaigznei sekojot, atnesāt latviešu tautai brīvību. Un es nācu šeit — lai šai jūsu kopas pēdējā sarīkojumā jums pateiktos.

Lai pateiktos par skaistajiem brīvības gadiem, ko jūs izcīnījāt man, manai paaudzei un — manai tautai. Tik skaistu laikmetu kā divdesmit divus neatkarības gadus mūsu tauta nekad nav pieredzējusi, jo tas bija laiks, kad latvietis tiešām bija kungs savā dzimtajā zemē, kad Latvija tiešām piederēja latviešiem.

Bet šādos brīžos atmiņas saistās ne vien ar ieguvumiem, bet arī ar zaudējumiem; ne vien ar triumfu, bet arī ar traģēdiju. Tāpēc šādi brīži skubina arī uz pārdomām. Un pārdomājot tā laikmeta norises, mēs visi atskārtīsim, cik liktenīgu pagriezienu vēsturē izdarīja tie latviešu strēlnieki, kuŗus aizvilināja sarkanā zvaigzne, tie, kas apmaldījās tāpēc, ka negribēja un neļāva, lai Dievs tiem rāda ceļu, bet vēlējās iztikt bez Dieva; bez Dieva un kristīgās dzīves ziņas celt to jauno pasauli, kuŗā, tā viņiem solīja, valdīšot ,,taisnība un darbs'', — vienlīdzība un brālība.

Piņķu draudzes dievnama kancelē uzkāpis, pulkvedis Jukums Vācietis latviešu strēlniekiem sāka sludināt to ,,jauno evaņģeliju'', kas tūkstošiem mūsu brāļu aizvilināja sev līdz, izraisīja brāļu kaŗu, un, nesot lielus upuŗus, izglāba to varu, kas šodien žņaudz mūsu tautu un apdraud visu pasauli.

To pārdomājot un pārvērtējot, jānāk pie atziņas, ka nākotnē mums jāatbrīvojas no daudzām illūzijām un, gaidot Latvijas brīvības dienu, jāiet tai ceļā, kuŗā Dievs veda trīs gudros vīrus no tālās austrumu zemes.

Lai Dievs dod, ka mums turpmāk vairs nebūtu jācīnās zem svešiem karogiem. Neticēsim nevienam svešiniekam, kas mūsu tautai solīs atnest labākus laikus un varbūt pat brīvību!

Arī nākotnē raugoties, mēs atskārstam, ka ar moderniem ieročiem, kuŗu iznīcināšanas spēks ir apokaliptisks, mēs Latvijai brīvību neizcīnīsim. Tādu ieroču mums nebūs. Tādus ieročus mums neviens nedos. Arī varoņu laikmeti iet pretim norietam. Nākotnes kaŗi būs masu iznīcināšana — bez varoņiem un varonības.

Nākotnē raugoties, es redzu tikai vienu ceļu — to, ko mums rāda Kristus zvaigzne, to, kas mūs aizved pie Dieva sūtītā cilvēces Glābēja, dievišķā Padoma Devēja, Atbrīvotāja. Tāpēc mums jākaldina gara ieroči.

Šai mūsu tautai tik liktenīgajā laikmetā tēvzemē jādzīvo tādā garīgā gaisotnē, kādā zem milzīgās Romas imperijas jūga dzīvoja pirmie kristieši.

Viņi deva Cēzaram, ko Cēzars no tiem prasīja. Bet — viņi neaizmirsa arī Dievam dot to, ko Dievs no viņiem sagaidīja. Viņi redzēja netaisnību, kas valda pasaulē, bet viņi zināja arī to, ka Dievs reiz spriedīs taisnu tiesu, kaut arī Viņš šķietami vilcinās to darīt. (Lūkas ev. 18:7). Bēdās viņi vērsa skatu nākotnē un atcerējās Kristus vārdus:,,Svētīgi ir tie, kam bēdas, jo viņi tiks iepriecināti.'' (Mat.5:4). Pārbaudījuma brīdī tos mierināja Kristus solījums: ,,Svētīgi ir tie, kas izsalkuši un izslāpuši pēc taisnības, jo viņi taps paēdināti.'' (Mat. 5:6). ,,Svētīgi ir taisnības dēļ vajātie, jo tiem pieder debesu valstība.'' (Mat. ev. 5)

Tādā ticībā šie kristieši pacēlās pāri sava laikmeta bieži vien mulsinošām, tvirtām, traģiskām problēmām un norisēm un ar varmācību un varu uzspiestai kārtībai, un viņu stāju tik zīmīgi raksturo apustuļa Pāvila vārdi: ,,Visās lietās mēs parādāmies kā Dieva kalpi lielā pacietībā, bēdās, darba grūtībās, izbailēs, sitienos, cietumā, uztraukumā, grūtā darbā, naktīs bez miega, izsalkumā — šķīstībā, atziņā, lēnprātīgā, laipnībā, Svētajā Garā, neviltotā mīlestībā, patiesības vārdā un Dieva spēkā.'' (Pāvila 2. vēst. korintiešiem 6. nod.)

Tādai garīgai cīņai šai laikmetā mums jābruņojas. Jūs, kaŗavīri, ar ieročiem cīnījāties, lai Latvija dzīvotu. Ar gara ieročiem apbruņotiem, mums jādzīvo, lai Latvija nemirtu.

No dzimtenē palikušajiem latviešiem, kas nes smagu jūgu, mēs nedrīkstam gaidīt, lai viņiem to padarītu vēl smagāku. Viņu vienīgais cīņas veids — gaidot brīvās Latvijas augšāmcelšanos — šodien lai ir garīga pretestība, tāda, kādu pirmie kristieši izrādīja saviem apspiedējiem.

Bet mums, kas esam svešumā un brīvībā, jādzīvo Latvijai.

Dzīvot Latvijai, lai Latvija nemirtu, svešumā nozīmē *neaiziet no savas tautas un* neaizmirst latviešu valodu.

Dzīvot Latvijai svešumā nozīmē aizslēgt durvis asimilācijai, lai cik dārgā un krāšņā tērpā tā pie mūsu durvīm klaudzinātu.

Dzīvot Latvijai svešumā nozīmē iespēju aprisēs visiem ziedot un atbalstīt tos trimdā veidotos pasākumus, kas palīdz latvietim palikt par latvieti.

Dzīvot Latvijai nozīmē — nebraukt uz okupēto Latviju, lai pāris reizes aizietu uz teātri un nopeldētos Rīgas jūrmalā, tautas postu vērojot tikai caur dārgi samaksātas viesnīcas logu — bet — tikties ar tautu tur, kur kļūst redzama tās skarbā ikdiena, un kur katrs laipns un uzmundrinošs vārds var vairot ticību un cerību labākai nākotnei.

Tā ir mūsu, brīvībā izkļuvušo latviešu sūtība.

Tas ir parāds, kas mums jāatmaksā tiem, kas cīnījās par Latviju ar ieročiem — lielo cīņu laikmetā, kas tautas vēsturē mirdz leģendārā spožumā.

Divu guļamistabu

MĀJA

izīrējama **Dayton Beach, Floridā,** no **1.—21. martam** un no **15. apr.—15. maijam.** 5 minūtes līdz okeanam. **$150 nedēļā.** Zvanīt **(416) 489—4579.**

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

RAIBĀ NEDĒĻA

TAČERE FOLKLANDĒ

Britu premjēre Margrieta Tačere pagājušā nedēļā pārsteidza pasauli ar lielā slepenībā izkārtotu Folklandes salu apmeklējumu. Prese uzzināja par Tačeres 13.000 km tālo

Tačeres ceļojums — izaicinājums Argentīnai.

lidojumu tikai pēc tam, kad kaŗa lidmašīna ar augsto Londonas viesi nosēdās Folklandes salu lielākā aerodromā. Britu drošības dienests baidījās, ka Argentīnas gaisa spēki darītu visu iespējamo, lai aizkavētu šo Argentīnas prestižam tik izaicinošo britu soli. Kā zināms, Argentīna vēl nebūt nav atteikusies no savām pretenzijām apstrīdētā Folklandes — Malvīnu salu suverēnitātes galīgā izkārtojuma.

Tačere ir pirmā britu valdības galva, kas apmeklēja šo tālo un mazo britu koloniju tieši pēc 150 gadiem, kad salās izcēlās neliela britu flotes kaŗavīru desanta grupa un uzvilka Folklandē Lielbritanijas karogu. Premjēre Tačere Folklandes salās uzturējās vairākas dienas, satiekoties ar folklandiešiem, sarunājoties ar tur stacionētiem britu bruņoto spēku kaŗavīriem un apmeklējot arī Folklandes akcijā kritušo kapus. Atzīmējams, ka augstā viešņa nevarēja ne soli novirzīties no pārbaudītiem ceļiem, jo vēl šodien liela Folklandes daļa ir dzeloņstieplēm norobežota, lai kāds no iedzīvotājiem nekristu par upuri argentīniešu atstātām zemes mīnām.

KAS GAN NEKRITIZĒ PĀVESTU

Laiku pa laikam pāvestam jādzird pārmetumi par viņa politisko aktīvitāti, kā arī par godīgiem mēģinājumiem nodrošināt pasaulei paliekamu mieru. Vatikāns vēl oficiāli nav reaģējis uz diviem demagoģiskiem uzbrukumiem, kas nāk no divām dažādām pusēm, bet ir pilnīgi nepamatoti, un to nolūks acīm redzot ir kaitēt Svētā Tēva prestižam.

Padomju prese apvainoja Svēto Tēvu reakcionārā nostājā strādnieku kūdīšanā uz nemieriem sociālistu valstīs. Pāvests gan iestājies par taisnību un cilvēka tiesību principu respektēšanu valstīs, kuŗās vara tās ignorē. Viņš nav aicinājis, lai strādnieki savas taisnīgās prasības aizstāvētu ar ieročiem un ķertos pie asins izliešanas.

Vizentāls, Begins un Andropovs uzbrūk pāvestam.

Tāpat pāvests nekādā gadījumā nav kaŗa kūdītājs, jo viņš vairākkārt aicina lielvaras sarežģīto pretišķību problēmas izlīdzināt ne ar ieročiem, bet godīgu sarunu ceļā. Tas, ka pāvests ir norūpējies par baznīcu komūnistu pārvaldītās zemēs, tikai liecina, ka Vatikāns nav aizmirsis nelaimīgo miljonus, kam tagad jācieš viņu reliģiskās pārliecības dēļ.

Nacistu mednieka Vīzentāla aktīvitāte pasaulei ir labi zināma. Bieži vien viņš gan operē ar nepārbaudītiem un neattaisnojamiem apsūdzības materiāliem. Viņa dēļ cietuši daudzi nelaimīgi cilvēki, to starpā arī latvieši.

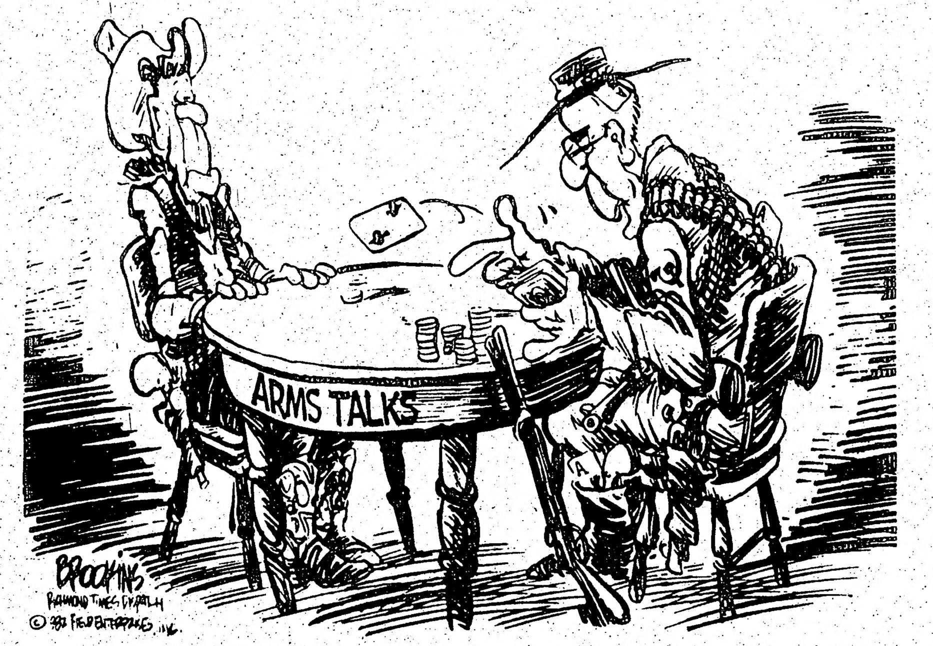

Andropovs: „Es ceru, ka jūs zināt manus spēles noteikumus."

Kroni savai aktīvitātei Vīzentāla Vīnē stacionētais nacistu kaŗa noziegumu reģistrācijas institūts uzlika ar uzbrukumu Vatikānam par to, ka pāvests katoļu baznīcas finanču padomdevēja postenī nesen bija aicinājis kādu vācu baņķieri. Pēc Vīzentāla apgalvojuma šis vācietis bijis tikpat kā Hitlera labā roka, kam pielipušas miljoniem nogalināto žīdu upuŗu asinis. Vatikāns bija jau iepriekš rūpīgi izmeklējis sava pieaicināmā padomnieka pagātni un vācu baņķieŗa biogrāfijā neatrada nekā tāda, kas liecinātu par noziegumiem pret cilvēcību pagājušā pasaules kaŗa laikā.

Te jāpiezīmē, ka Izraēla visasākiem vārdiem nosodīja pāvestu pēc tam, kad Svētais Tēvs audiencē Vatikānā īsai sarunai vizītē pieņēma palestīniešu līderi Arafatu. Begins un Šamirs pārmeta Vatikānam, ka pagājušā kaŗā tas neesot nekā darījis, lai aizkavētu žīdu iznīcināšanu Hitlera koncentrācijas nometnēs, un tagad pāvests piedevām vēl draudzīgi sarunājoties ar lielāko neģēli, palestīniešu terroristu bandu pārstāvi Arafatu. Arī par mātes Terēzes Lebanonas apmeklējumu Begins un kompānija nebūt nebija sajūsmināti. Mātei Terēzei nav nekādu politisku ambīciju, un tā Beirutā ieradās tikai, lai gādātu par Izraēlas invāzijā sakropļotiem un slimiem lebanoniešu bāreņiem.

VICEPREZIDENTS BUŠS UZ EIROPU

Varšavas pakta vadoņu mītiņš Prāgā beidzās ar vienprātīgi pieņemtu lēmumu: piedāvāt NATO aliansei neuzbrukšanas paktu. Te jānorā-

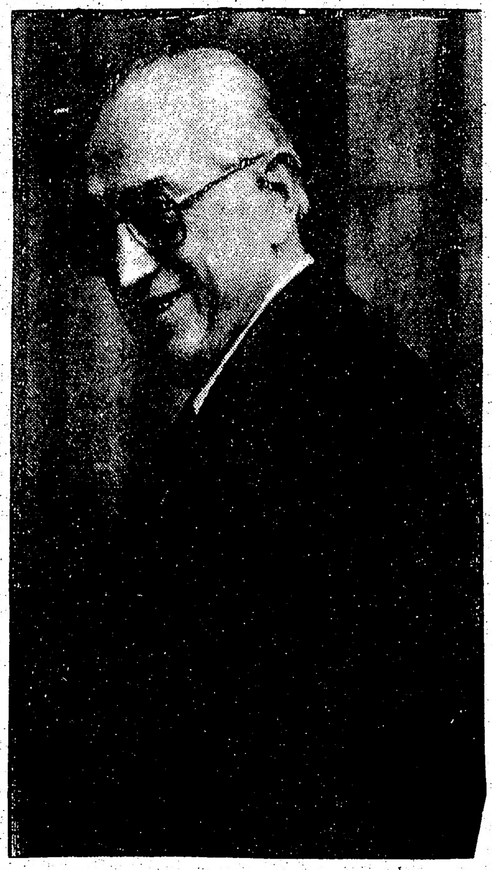

Andropova atbruņošanās plāns — veca dziesma.

da, ka tieši pirms 25 gadiem Bulgāņins ar tādu pašu paktu jau mēģināja piemānīt eiropiešus. Toreizējie rietumu politiķi Bulgāņina piedāvājumu novērtēja par tukšu propagandas gājienu un noraidīja.

Andropova režijā tagad piedāvātam „neuzbrukšanas paktam" neesot piekabināti nekādi Kremļa priekšnoteikumi. Britu ārlietu ministrs Pims bija pirmais, kas tūliņ Prāgas tagadējo piedāvājumu ieteica nopietni apsvērt. Domā, ka Varšavas pakta valstu komandieris ģenerālis Kuļikovs bija slepeni nosūtījis Londonai kādu papildus informāciju.

Arī Rietumvācijas ārlietu ministrs Hanss Genšers saskatīja, ka Andropovs un viņa vasaļi varbūt patiesi izšķīrušies par bruņošanās samazināšanu ne tik daudz militārās drošības motīvu dēļ kā iekšpolitisku un saimniecisku problēmu iespaidā, lai kaut cik varētu respektēt padomju pilsoņu prasības pēc pirmās nepieciešamības patēriņa precēm.

Rēgens sūta viceprezidentu Bušu uz Eiropu.

Vašingtonas pirmā reakcija bija piesardzīga. Andropova priekšlikumā būtībā neesot nekā jauna. Dažas dienas vēlāk prezidents Rēgens tomēr paziņoja, ka galīgo lēmumu pieņems pēc tam, kad viceprezidents Džordžs Bušs būs uzklausījis visu NATO alianses vadošo politiķu uzskatus. Bušs uz Eiropu dosies jau šī mēneša beigās, un viņa misijas rezultātā Vašingtona varbūt pieņems arī lēmumu par prezidenta Rēgena tikšanās iespēju ar Andropovu.

Ženēvā amerikāņu un padomju atbruņošanās sarunas nav pavirzījušās ne soli uz priekšu, kaut arī progresīvā liberāļu prese tagad mudina amerikāņus nenoraidīt Kremļa labai sadarbībai izstiepto roku. Andropovs arī atbruņošanās spēlītē pagaidām nedo-

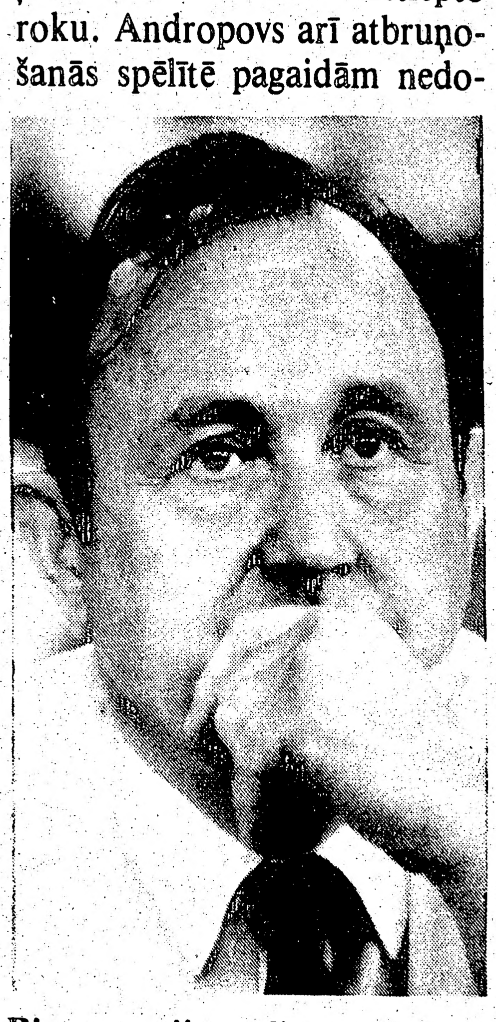

Rietumvācijas ārlietu ministrs Genšers.

mā atkāpties no viņa paša radītiem spēles noteikumiem, kas, protams, ir vienpusīgi un tikai Padomju savienībai pieņemami.

Lebanonas ministru prezidents Vasans uz Damasku.

LEBANONĀ VĒL PLŪST ASINIS

Izraēlas un Lebanonas sarunas par attiecību normālizēšanu vēl joprojām ir iestigušas Jeruzalemes nepiekāpības dēļ. Pašā Lebanonā pēdējā mēneša laikā pieaugusi dažādo musulmaņu politisko novirzienu savstarpējās apkaŗošanas akcija. Nogalināto skaits jau sniedzas simtos, un ap 25.000 palikusi bez pajumtes. Lebanonas ministru prezidents Šafiks Vasans devies uz Damasku, lai apspriestos ar Sīrijas prezidentu Hafezu Asadu. Viņa mērķis ir panākt miera stāvokli Tripoles tautā, kur savstarpēji apkaŗojas arī Sīrijai draudzīgi un pret Sīriju noskaņoti lebanoniešu spēki. Sīrijas prezidents jau solījies gādāt, lai visīsākā laikā Lebanonas valdība varētu pārņemt Tripoles telpu savā pilnīgā suverēnitātē.

TIESĀS PAR VALSTS NODEVĪBU

Daudziem par pārsteigumu rietumos nonākusi informācija, ka, lai gan kaŗastāvoklis atcelts, Polijā koncentrācijas nometnēs vēl joprojām atrodas ne daži simti, bet daudzi tūkstoši ieslodzīto. Sešus Solidāritātes un Demokratiskās Polijas restaurēšanas komitejas locekļus tagad apsūdz sazvērestībā, lai gāztu pastāvošo iekārtu. Par šo pārkāpumu viņiem draud nāves sods.

Jaruzeļska režīms tagad atklājis, ka no 10.000 apcietinātiem tikai desmitā daļa bijusi ar mieru cietuma vietā labprātīgi doties uz dzīvi rietumos. Labprātīgā trimdā līdz šim esot devušies tikai 70, jo pārējiem gādīgais Jaruzeļskis neesot spējis vēl sagādāt nepieciešamās vīzas ieceļošanai rietumu valstīs, kas poļu emigrantus labprāt ņemtu pretī, citiem vārdiem, nacionālie poļi — revolūcijas aktīvistu vairums — acīm redzot atsakās dezertēt, jo izšķīrušies palikt pie savas tautas, labi zinot, kādi pārbaudījumi un kādas briesmas tiem nākotnē vēl var draudēt.

Latviešu rakstnieki pastmarkās

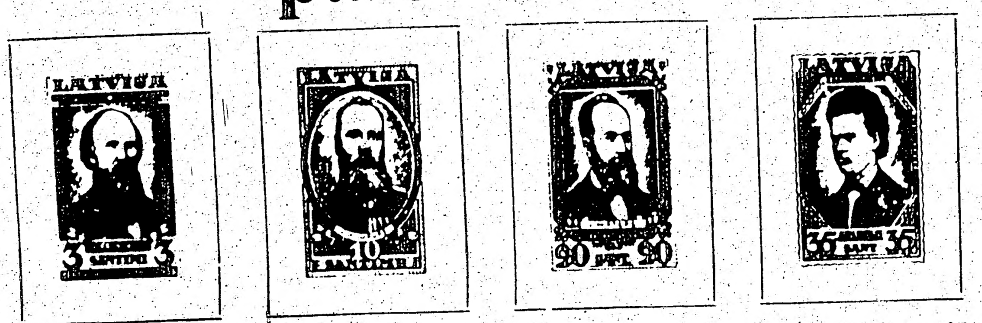

1936. g. 4. janvārī Latvijas pasts izdeva pastmarku seriju ar četru pazīstamāko Tautas atmodas laikmeta rakstnieku krūšu attēliem. Serijai bija dots nosaukums Rakstnieki. Uz pastmarkām bija redzami Atis Kronvalds, Andrejs Pumpurs, Juris Māters un Auseklis (īstā vārdā Krogzemju Mikus). Izdevums ir vidēja lieluma — 50,000 marku katrai vērtībai. Mums bija arī izdevumi mazākā daudzumā, piem. Liepājas 300 gadu jubilejas izdevums, kurā piecām tikai vienai ir 60,000, bet pārējām četrām mazāk par 50,000 eks. Dažiem izdevumiem pat tikai 1,500. Meierovica serijai 20,000, Aizsargu LI 25,000 utt. Bet mums bija arī izdevumi, kuru skaits sniedzās miljonos piem. 1923/26. gada izdotām vairoga pastmarkām, kur 10 sant. vērtībai izdevums ir 24.530.400. Tas gan arī ir lielākais pastmarku izdevums vienai vērtībai.

Mums bija arī savas gaisa pasta pastmarkas, bet to izdevumi nav lieli un sniedzas tikai dažos tūkstošos, izņemot 1921. g. 30. jūlija 20 rubļu pastmarku, kurai izdevums ir 285.000. Par to kādā citā reizē.

Šoreiz runāsim par Rakstnieku seriju. Serijā ir 3, 10, 20 un 35 sant. vērtības. Uz 3 sant. vērtības markas redzams skolotājs un cīnītājs par latviešu valodu, tās izkopšanu un latviešu tiesībām Atis Kronvalds. Kronvalds miris 1875. g. 17. februārī un apbedīts Vecpiebalgas Vidus kapos, kur 18 gadus pēc nāves tam uzcelts piemineklis, kurā iekalts uzraksts: „Tēvzeme un brīvība, vissvētākie dārgumi pasaulē."

10 sant. vērtības markā redzam karavīra un dzejnieka Andreja Pumpura krūšu attēlu. Mums šodien tik pazīstamā un tuvā dziesma „Stāsti manīm, Daugaviņa" ir Andreja Pumpura uzrakstīta, tāpat patriotiskais „Imanta" ir Pumpura darbs. Plašais, spēcīgais dzejojums „Lāčplēsis", kas iespiests grāmatā, iznāca 1888. gadā.

Uz 20 sant. markas redzam žurnālistu un rakstnieku Māteri Juri. Māters bija noteikts agrārietis ar „Aristokrātisku zemnieku" kā ideāltipu. 1935. g. Kazdangā Māteram atklāja T. Zaļkalna veidoto pieminekli.

Skolotājs, patriots, dzejieks Auseklis, īstā vārdā Krogzemju Mikus, redzams uz 35 santimu markas. Auseklis ir ievērojams tautiskā atmodas laikmeta dzejnieks, pēc dabas romantiķis un sapņotājs.

K. Strazdiņš

1982. gadā Zvaigžņu pulkiem pievienoti DV Kanadā Bēŗu fonda dalībnieki:

Sisenis, Kārlis —	Niagaras nod.
Kārkliņš, Pēteris —	Toronto nod.
Dārznieks, Mārtiņš —	Toronto nod.
Roze, Rūdolfs —	Toronto nod.
Akerfelds, Arvīds —	Kičeneras-Vaterlū nod.
Tūtiņš, Roberts —	Toronto nod.
Bukavs, Haralds —	Toronto nod.
Veidemanis, Viktors —	Toronto nod.
Otto, Anna —	Norandas nod.
Vilciņš, Kārlis —	Toronto nod.
Plūdums, Tālija —	Druvas nod.
Berķis, Miķelis —	Toronto nod.

DV Kanadā Bēŗu fonds

Alberts Sproģis

dzimis 1899. gada 20. jūnijā Liepājā,
miris 1982. gada 22. decembrī Toronto.

Dievs ir mīlestība.

Tavs dzīves draugs Anna.

Tevi, 1982. gada 26. decembrī, Ņujorkas pavalstī, ASV, mūžībā aizgājušo mīļo draugu,

gleznotāju

Ati (Otto) Grundi

Vienmēr paturēs atmiņā:

Milda Mednis-Nonācs, Elmars un Tonija Krūka, Alfreds Meijers, Osvalds Kļavenieks, Alvīne Kārkliņa, Jēkabs un Berta Miškini, Jānis Liberis ar ģimeni.

Ai, dzimtene, mēs aizgājām pa vienam
No tavām ārēm svešos klajumos,
Tik jaunība vēl māj no senām dienām,
Kā sārta blāzma tālos austrumos.
Tonija Krūka.

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus

ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM

Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
A D V O K Ā T S
20 Queen Street West, Suite 1104, Box 48, Toronto, Canada M5H 3R3
Tel. (416) 977-8720

City of Toronto

PAZIŅOJUMS PAR PUBLISKU SANĀKSMI

ĶĪMISKI PIESĀRŅOJUMI — RIETUMTORONTO „JUNCTION TRIANGLE"

TREŠDIEN, 1983.g. 19. JANVĀRĪ, pl. 11 Pilsētas valdes Committee telpā, 4. nr., Toronto pilnvarnieku komiteja apspriedīs pilsētas galvas īpašas komitejas ziņojumu par ķīmiskiem piesārņojumiem minētajā „Junction Triangle." Ar šī ziņojuma norakstu var iepazīties manā birojā Pilsētas valdē, un tas saņemams pēc pieprasījuma.

Ieinteresētās personas, grupas un organizācijas aicinātas šinī sanāksmē piedalīties un izteikt savu viedokli un lūgtas paziņot Pilsētas ierēdņa departamentam (367—7031) līdz 1983.g. 18. janvārim pl. 4.30, ja viņas vēlas šai jautājumā izteikties.

Rakstveida pieteikumus arī pieņem, un tie adresējami:
The Secretary, Toronto Executive Committee, City Clerk's Department, City Hall, Toronto, Ontario, M5H 2N2.

Roy V. Henderson
City Clerk.

IZĪRĒJAMA ISTABA
Wellesley-Parlament rajonā
493—6401.

Jaunie autori!

Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.

* Izvērtē
* Novērš valodas kļūdas
* Rediģē
* Sagatavo salikumu
* Iekārto manuskriptu iespiešanai
* Palīdz aprēķināt publicēšanas izmaksu vai sagādā izdevēju

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.

Tuvāka informācija:

Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave.
Toronto, Ontario
M6S 1C4 Canada

Māc. Richards Zariņš

Reliģiskie atvasinājumi

Reiz bijis tā. Nomiris bīskaps. Balso par pēcnieku, bet nevar vien ievēlēt. Beigās norunā: kas nākamajā rītā pirmais pārkāps katedrāles slieksni, to aicinās par garīgo vadītāju. Baznīctēvi paslepšus vēro. Dievnamam tuvojas jauns cilvēks, lai pie altāra nomestos ceļos lūgt Dievu (kā katru rītu). Pārsteigums?! Tomēr: kas runāts, paliek norunāts. Kad viņam pasludina lēmumu un aicina par bīskapu, Nikolajs pretojas — esot jauns. Amatu tomēr pieņem, un viņu augstajā amatā iesvētī. Jaunais bīskaps apmeklē Svēto zemi, kur Jēzus dzimis, staigājis, mācījis, svētījis, cīnījies un cietis, kur Dievs Viņu paaugstinājis par Pestītāju. Savā diocēzē bīskaps rīkojies ar jaudu, ķeizara Diokletiāna laikā apcietināts, ar Konstantīna Lielā tolerances ediktu atlaists, piedalījies Nīkajas koncilā, kļuvis archibīskaps, teikts un slavēts. Dieva mierā aizgājis Miras pilsētā, Mazāzijā — sestajā decembrī, ceturtajā gadu simtenī. Izsludināts par svēto, vārda diena kalendārā vēl tagad.

Par Svēto Nikolaju stāsta leģendas. Atgriežoties no Jeruzalemes ar kuģi, jūrā sacēlusies vētra. Viņš to apsaucis; vēlāk kļuvis jūrnieku patrons. Bada laikā viņš vēlējis, lai turīgie daļu labības atbeŗ īpašos apcirkņos trūcīgajiem. Tie varējuši nākt un ņemt, un nekad nav trūcis. Krājumi brīnumainā kārtā vairojušies, un iztika bijusi veseliem diviem gadiem.

Kādam tēvam bijušas trīs meitas, laižamas tautās, bet nav bijis pūra naudas, jo ar veikaliem neveicies. Trūcīgām jaunavām tanīs laikos bijušas vājas izredzes uz bildinājumu. Kad bīskaps to dzirdējis, viņam radies padoms. Tumsā pirms ausmas, jājot gar to māju, viņš iemetis maisiņu ar naudu pa logu, ka nožvadzējis vien. Gulētāji to nemanījuši, tāpat kā pakavu dipoņu aizjājot. Vecākā meita drīz vien aizprecējusies.Neilgi pēc tam tāds pats pārsteigums noticis vēlreiz un vēl arī trešo reizi. Laimīgas beigas. Tēvs nolēmis novērot, kas varētu būt anonimais labvēlis. Atklājies, ka tas ir pats bīskaps. Gribējis, lai nesakā citiem, taču tēvs nav noturējies. Tā izplatījusies ziņa, cik Nikolajs labs. Un atraisījies tikums palīdzēt un dāvināt. Lai vairojas prieks ar dāvanām kā saņēmējam, tā devējam.

Leģendas un tradicijas, cik dzīvas tās taisni Ziemsvētku laikā! Mēs sveicinām un dāvinām. Viens otram, cits citam uz daudz pusēm. Nepeliet komerciālos Ziemsvētkus! Mēs pērkam gan, bet pavisam maz sev, toties jo daudz otram — aiz labas sirds. Mēs liekam zem eglītes, aicinām Ziemsvētku vecīti, lai tas dala. Bērnam mirdz acis, lielam pukst sirds — visiem prieks. Vīriņam ar baltu bārdu un sarkanu kostīmu, smaidīgam un devīgam, Amerikā ir cits vārds: ,,Santa Claus.'' Vai tas nevarētu būt atvasinājums no Svētā Nikolaja?! Braucienu ar ziemeļbriežiem ievedis Ņujorkas teoloģiskā semināra mācībspēks Mūrs (Dr. Clement C. Moore); 1822. gadā Ņujorkā uzrakstījis poēmu, kas drīz izplatījusies un ilustrēta. Svētkos ir tik daudz ko lasīt, redzēt. Un tik daudz ko dziedāt. Paaudžu paaudzēs dzīvo universālās labestības tikums un tik skaisti svētki.

Kāpēc?

,,Tik ļoti Dievs pasauli mīlējis, ka Viņš devis savu vienpiedzimušo Dēlu...'' (Jāņa ev. 3,16). Jau Radītājs pats nodibinājis paraugu nesavtīgai labestībai.

Jau trīs gudrie no austrumiem uzmeklēja Kristus bērnu, locīja ceļus. Gudrība pielūdz svētumu, bet tas būtu jau cits temats. Gudrie atnesa dāvanas, kā tas minēts Mateja evaņģelija otrā nodaļā. Dievišķīgais bērns saņēma dārgāko, dāvanas dzīvošanai, sāpju pārvarēšanai un svētumam.

Mīlestības bauslis no visiem evaņģelijiem — ,,mīlēt Dievu un mīlēt savu tuvāko'' — dod mums ievirzi dzīvot, tāpat kā daudzos atvasinājumus pirms mums, īpaši svētkos kā kristīgas tradicijas.

Dāvināt var ne tikai pērkamo, bet arī citādi dārgo — šķīstu sirdi un sevi pašu.

,,Ceļa Biedrs''.

Dievs tik ļoti pasauli ir mīlējis, ka Viņš devis savu vienpiedzimušo Dēlu, lai neviens, kas Viņam tic, nepazustu, bet dabūtu mūžīgo dzīvību. (Jāņa ev. 3:16)

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3S 5B7.

Latviešu Pensionāru Apvienības Dieva mierā aizsauktie biedri no 1982.g. 1. jūlija līdz 31. decembrim:

Mirdza Rāva	Antons Mukts
Kyra Strautiņš	Krists Priedoliņš
Edvards Apenis	Fricis Malējs
Berta Jansons	Emīlija Karlevans
Augusts Timma	Arvīds Bambers
Harolds Bukavs	Kristaps Jēkabsons
Kārlis Vilciņš	Alvīne Augulis
Ādolfs Rīsbergs	Armands Krūmkoks
Valda Spoņa	Arvīds Zobens
Marta Osis	Ņina Broders
Jānis Lejiņš	Miķelis Berķis
Andrejs Kalniņš	Alberts Sproģis
	Marta Zusters

Viņus mīļā piemiņā paturēs
Latviešu Pensionāru Apvienība Toronto.

Mūsu mīļais filistrs

Nikolajs Nonācs

dzimis Ķijevā 1914. gada 19. augustā,
miris Toronto 1983. gada 2. janvārī.

Korporācija Tālavija

BAZNĪCAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, On. M4V 1J6, tāl. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

16. janvārī pl. 11 dievkalpojums un liturģiskā pēcpusdiena.

23. janvārī pl. 11 dievkalpojums.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8. Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5. Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un no 18 — 19. Citā laikā iepriekš sazinoties.

16. janvārī pl. 15.00 dievkalpojums.
23. janvārī pl. 11.00 dievkalpojums.

Pirms dievkalpojuma, no pl. 9 rītā, Dāmu komitejas sarūpētās pankūku brokastis.

30. janvārī pl. 15.00 dievkalpojums. Sprediķi teiks viesis — stud. teol. Laris Saliņš no Ņujorkas. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena ar L. Saliņa referātu: ,,Mana tikšanās ar teoloģijas studentiem Latvijā un citās Baltijas valstīs.''

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ontario M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

16. janvārī pl. 13.00 dievkalpojums.
23. janvārī pl. 13.00 dievkalpojums.
30. janvārī pl. 13.00 dievkalpojums.
6. februārī pl. 13.00 dievkalpojums.
13. februārī pl. 13.00 dievkalpojums.
20. februārī pl. 13.00 dievkalpojums.

BRAMPTONA

Māc. A. Briedis, 44 Marrylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street North, Brampton, Ont.

23. janvārī plkst. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 28 Wilgar Rd., M8X 1J4, tālr. 239—5741. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pl. 13.00.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822.

Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola katru svētdienu pl. 15. Bībeles studiju lūgšanas sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 16 Walmer Rd. baptistu draudzes dievnamā.

,,Gaismas telefons'' ticības stiprināšanai **635-8582** darbojas 24 stundas. Programmas ieskaņojums latviešu valodā, un to maina katru otro dienu.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

16. janvārī pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi; pl. 11 draudzes dievkalpojums; pl. 12 skautu un gaidu vecāku padomes pusdienas.

23. janvārī pl. 15 svētdienas skola un bībeles klase; pl. 15 draudzes dievkalpojums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6, P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

16. janvārī pl. 13.30 dievkalpojums.
23. janvārī pl. 13.30 dievkalpojums.
23. janvārī pl. 13.30 dievkalpojums.
30. janvārī pl. 13.30 dievkalpojums.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

16. janvārī pl. 14 dievkalpojums baznīcā. Dāmu komitejas gada sapulce.

23. janvārī pl. 14 ģimeņu dievkalpojums baznīcā. Stunda jauniešiem. Sv. Rakstus lasa jaunieši.

30. janvārī pl. 14 dievkalpojums baznīcā.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
,,BRĪTIŅŠ AR DIEVU''
nepārtraukti
27. gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro, Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta
Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

KLAUSIETIES ,,LABĀS ZIŅAS'' RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $4.50

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — trešdienai, iesk., no pl. 14 — 22,
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24,
svētdienās no pl. 12 — 21.

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.

(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave., Toronto, Ont.
Tel.: (416) 465-9905
POKO'S MEAT
376 College St. (netālu no Bathurst ielas), Toronto, Ont.
Tel.: (416) 922-1300

Abos veikalos dabūjamas augstākās kvalitātes preces par mērenām cenām.
Izdarait pasūtinājumus jau labi laikus savam svinīgajam gadījumam.
Svaiga gaļa un gaļas produkti. * Importēti eiropiešu produkti lielā izvēlē. * Viss ir svaigs, tīrs, gaumīgs!

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni.

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
● **Izjusti personīgi pakalpojumi**
● **Pastāvīga kapella**
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros **445-8955**
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Latviešu nams Toronto

IZĪRĒ TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM

Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
9 Queen St. East (pie Simpsona un Yonge).

Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
TEL.: 368-5011

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —

Specializējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.

1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas-Bloor nodaļas. Tel. 535-6252.

VALUTE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Lidojumi: uz Floridu — St. Petersburg, Tampa — abos virzienos, sākot ar $ 199 atkarībā no lidojuma laika.
uz Portugali — Algarva — sākot ar janvāri $799 abos virzienos, iesk. viesnīcu 2 nedēļām. Par trešo un ceturto nedēļu par viesnīcu papildām $ 50 no personas, iesk. nodokļus.
Maksājumi Kanadas $. Izlidošana un atgriešanās Toronto.

Hello WORLD Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto,
Ontario, Canada M5M 3Z4
Tel.: (416) 789-5304
NODAĻA: Union (Station) stacijā.
Tel. (416) 368-7451.
Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumiem sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto tel.

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Alcan Building Products Authorized Dealer ALCAN

Māju īpašnieki!

Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem

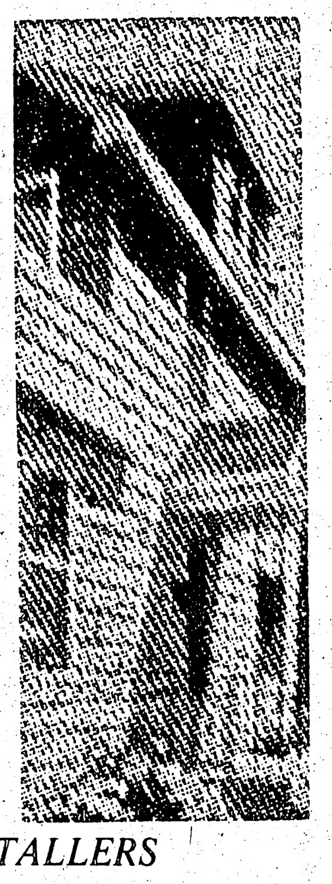

1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantija**

● LIETUS NOVADA CAURULES
● LOGUS
● DURVIS
● MARĶĪZES (Awnings)
● JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19 2/3 mārc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.
Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.
BALTIC Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
tālr. 531-3098

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

Hamiltonietis kārto un vada Kanadas satelītus

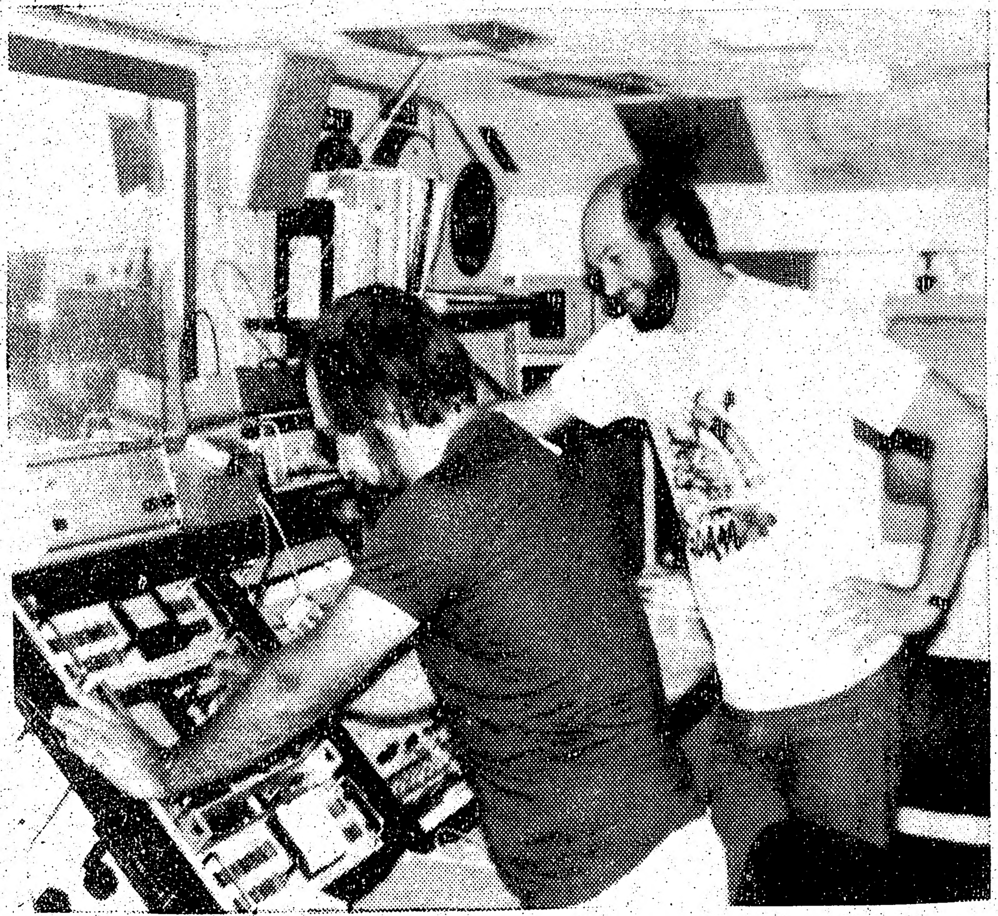

Aldis Grīnbergs pārbauda satelītu riņķošanas orbitu Guamas salās — kontroles stacijā Klusā okeanā.

Pirms kādiem 15 gadiem gadskārtējā ģimnazistu zinātnisko pētījumu izstādē Hamiltonā satiku Hillparka vidusskolnieku Aldi Grīnbergu. Viņš ar saviem ,,izgudrojumiem" bija vairākus gadus piedalījies minētajā izstādē, gūstot vienmēr atzinību un apbalvojumus. Es viņu kā savu kaimiņu intervēju, iesūtot laikrakstā attiecīgo informāciju un uzņēmumu.

Gadu gājumā dzirdēju, ka Aldis Grīnbergs atstājis Hamiltonu un strādā Kanadas Telecomunication laukā, bet viņa vecāki Osvalds un Līvija Grīnbergi dzīvo Burlingtonā.

Šinīs Ziemas svētkos nejauši atkal satiku jauno zinātnieku. Pārrunās par saviem panākumiem zinātnes laukā un par savu interesanto profesiju viņš pastāstīja:

,,1972. gadā, kad beidzu studijas, sāku darboties Kanadas Telecomunication (Telesat Canada), pirmajā šāda veida sistēmā pasaulē. No absolventu klases Telesat uzņēma mani un vēl divus manus studiju biedrus, bet drīz vien paliku es viens. Mana pirmā darba vieta bija Allan Park Satelite Earth Station pie Hanoveras, Ontario.

Desmit gadu laikā esmu ,,uzšāvuši" sešus ANIK satelītus (kas eskimu valodā nozīmē — brālis). — Tie dod iespēju visā Kanadā, ieskaitot arī tālos ziemeļus, saņemt televīzijas, telefona, radio un kompjuteru informāciju vienā laikā un bez traucējumiem. Darba vieta manu darbu Allan Parkā novērtēja atzinīgi un aicināja darbu turpināt Telesat galvenajā centrālē Otavā par vecāko sistēmas inženieri — Satelite Control Division. Mans uzdevums ir plānot un būvēt jaunās kontroles stacijas (Telemetry tracking and command). Tādas jau darbojas Allan Parkā, Ontario, Edmontonā, Albertā, Indianā un Guam, Pacific okeanā.

Pagājušā gadā es vairākus mēnešus aizvadīju Guam salā, jo Telesat Kanada ,,izšāva" 2 satelītus no Cape Kenedy. Kā zināms, pēdējo satelītu pag. g. novembrī uzšāva amerikāņu Shuttle — Columbia.

Mans pienākums Guam salā bija iepriekš uzstādīt un vadīt instrumentu pārbaudi, lai pēc ,,izšaušanas" satelītu ievirzītu pareizā riņķošanas orbitā (gultnē).

Mans darbs ir ļoti interesants un to arī atzinīgi novērtē, pie kam es varu iepazīties ar mūsu zemeslodes tālākajām zemēm, kas viss atver it kā jaunu plašāku pasauli. Ar visu esmu ļoti apmierināts."

J.G.

1982. gadā Filips Pattersons ar izcīnīto DV dāvāto balvu — ceļojošo vairogu Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstēs vieglatlētikā.

DV ceļojošo balvu Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstēm vieglatlētikā dāvināja 1970. gadā. Līdzšinējie balvas izcīnītāji, kam vārdi iegravēti ceļojošajā vairogā, ir:

1970. gadā — Guntārs Tannis, 1971. gadā — Guntis Dāboliņš, 1972. gadā — Artūrs Lapiņš, 1973. gadā — Ernests Skujiņš, 1974. gadā — Vilis Ozols, 1975. gadā — Edmunds Lejiņš, 1976. gadā — Juris Ezergailis, 1977. gadā — Andris Litavnieks, 1978. gadā — Elmārs Tannis, 1979. gadā — Andris Balodis, 1980. gadā — Kārlis Briedis, 1981. gadā — Ēriks Tints un nupat aizvadītajā 1982. gadā vairogā savu vārdu ierakstīja Filips Pattersons. Balvas izcīņā var piedalīties jaunieši līdz 12 gadu vecumam.

Foto J. Liģers.

Padomju...

(Turpinājums no 2. lp.)

un kvalitāti, pārkārtojot plāna rādītāju un materiālās stimulēšanas sistēmu, nedeva nekādus vai, pat precīzāk, deva negatīvus rezultātus. Iemesls tam — nespēja savienot nesavienojamo — direktīvo saimniecību un tirgus attieksmes, kā arī partijas birokratijas aktīva pretestība.

Padomju valdība jau sen atzinusi, ka nepieciešams pāriet uz intensīvu ražošanu, kas saistīta ar zinātniski technisko progresu un efektīva darba organizāciju. Bet direktīvā plāna ekonomija nav pielāgota tādai pārejai. Pieredze rādījusi, ka kautrīgas reformas, mēģinājumi izmantot tīri saimnieciskas sviras sistēmā, ko vada ar pavēlēm un pēdējā partijas kongresa lēmumiem, nevarēja uzlabot saimniecisko stāvokli. Jārīkojas daudz radikālāk, jāizveido konsekventas tirgus attieksmes kā starp ražotājiem un pasūtinātājiem, tā arī starp pašiem ražotājiem. Tāda plānošana, kad plāniem ir likuma spēks, ir atceļama.

Pad. savienības komūnistiskā vadība negrib un nevar izlaist no savām rokām saimnieciskos grožus, jo tas nozīmētu politiskās varas zaudēšanu. Viņi nespēj pat atļauties Dienvidslavijas variantu, kas pats par sevi nav izeja no saimnieciskās krizes. No otras puses, ja rīkotos pēc vecās krievu tradicijas — ,,turēt un nelaist" (ģeržat i ņe puščatj), saimniecības sabrukums agri vai vēlu novedīs pie tiem pašiem rezultātiem, proti, varas monopola zaudējuma, ja Maskava neizies uz militāru konfrontāciju ar visu brīvo pasauli.

Dabiski, ka radikāla padomju saimniecības pārkārtošana (un Latvijas saimniecība tagad ir tās daļa, tai raksturīgas tās pašas galvenās padomju ekonomijas īpašības) nevar notikt vienā rāvienā, ar kādu vienu dekrētu vai likumu. Modernā saimniecībā, pat tik nelielā valstī kā Latvija, nav austrumu tirgus. Saimniecība balstās uz izveidotu naudas, kreditu, tirdzniecības un apdrošināšanas sistēmu, ko Baltijas valstīs sagrāva pirms 42 gadiem, bet pārējā padomijā vēl agrāk. Tādā gadījumā mēs saduramies ar to pašu problēmu, ko nevar atrisināt padomju valdība, proti, ja pakāpeniski ievieštu tirgus attieksmes, tad tās būs tās pašas kautrīgās padomju saimnieciskās reformas, kas nedod nekādu labumu. Savukārt, iesaistot tirgus attiecībās, kaut ar valsts kapitālu, atsevišķus uzņēmumus, rodas jautājums, ko savā laikā Čechoslovakijas jautājumā izvirzīja viens no Prāgas pavasara ideologiem Ota Šiks: ,,Kas laikus piegādās uzņēmumiem izejvielu? Kur tie saņems vajadzīgos darbagaldus? Kā viņi īstenos savu produkciju? Par kādām cenām?"

Pastāv vēl viena iespēja: līdz ar plāna saimniecības pastāvēšanu var paralēli veidot, sākumā nelielos apmēros, tirgus saimniecību. Tāds tirgus sektors veidots no savstarpēji saistītiem uzņēmumiem un aptvertu visas ražošanas stadijas, sākot ar izejvielas sagatavošanu vai iegādi un beidzot ar produkcijas pārdošanu patērētājam. Ka tas nav nereāli, pierāda visā Pad. savienībā plaši izplatītā nelegālā ražošana, kas veido, kaut arī izkropļotas, tomēr tirgus attieksmes. Daudzi tautsaimnieki, īpaši šeit, rietumos, to sauc par otru ekonomiju. Ar to, protams, nav domāts, ka brīvais tirgus izaugs tieši no šīs otrās ekonomijas, kas visādā ziņā ir pretdabiskas padomju saimniekošanas sekas.

Lielākie uzņēmumi varētu pastāvēt gan kā nacionālizētas autonomas firmas, līdzīgi autorūpnīcām Renault vai Alfa-Romeo Francijā un Italijā. To akcionārs ir valsts, bet tie darbojas pēc brīvā tirgus principiem. Var būt arī jaukta īpašuma forma pēc Folksvagena piemēra, kur akciju daļa pieder valstij, cita daļa strādājošiem, bet pārējās akcijas pārdod brīvā tirgū. Arī Latvijas saimniecības vēsture, kaut vai pēc VEFa piemēra, var dot daudz pamācīga materiāla.

Tādas nozares kā lauksaimniecība, tirdzniecība, celtniecība ir galvenie kandidāti uz dažāda veida kooperāciju, kurai Baltijā, īpaši Latvijā, bija izveidojušās dziļas tradicijas.

Latvijas apstākļos par svarīgu problēmu izveidosies jautājums par rūpnīcām, kas ražo Latvijai nevajadzīgu vai vismaz ne tik lielos daudzumos vajadzīgu produkciju, kuram visas izejvielas vai komplektējošās daļas ieved. Parasti tāda produkcija nespēj konkurēt pasaules tirgū. Spilgtākie piemēri ir RAF un dīzeļu rūpnīcas. Tirgus saimniecība acīm redzot tādas piespiedīs likvidēt. Savukārt radīsies nepieciešamība izveidot dažas jaunas nozares vai uzņēmumus, kas Latvijas un plašāk Baltijas apstākļos varētu atmaksāties.

Latviešu skolā Hamiltonā eglītes sarīkojumā iesācēju un pirmās klases audzēkņu izpildījumā: Bērni un sniega vīrs. Foto J. Neimanis

Latvija pārmežojas

Latvija pamazām pārmežojas. Jau 40 proc. no visas tagadējās platības pārklāti ar mežu. Ja mežu platību lēš uz iedzīvotāju skaitu, tad katram Latvijas cilvēkam iznāk savs meža hektārs. Latvijas pārmežošanos apstiprina Mežsaimniecības un mežrūpniecības ministrs L. Vītols Rīgas laikraksta Literātūra un Māksla 1982. g. 17. septembra numurā. Viņš arī atklāj, ka mežu ziņā Latvija ieņem otru vietu visā krievu imperijā. Vairāk mežu ir Krievijas republikā, kurā, kā zināms, ietelp Sibirijas mežu masīvi.

Senlatvijā meži aizņēma ap 85 proc. no visas zemes platības. Ar cilvēku skaita palielināšanos un lauksaimniecības nostiprināšanos meža platības piemērotā augsnē nemitīgi samazinājās. Latvijas neatkarības laikā 1935. g. meži aizņēma tikai 26,6 proc. no visas valsts platības. Neatkarības pēdējos gados pieauga līdz 28 proc, ko min arī L. Vītols savā rakstā Literātūrā un Mākslā.

Latvijas pārmežošanās sākās jau kaŗa laikā un tūlīt pēc kaŗa, kad lielas aŗamzemes platības palika atmatās un apauga ar mežiem. Mežainums, kā Latvijā raksta, paplašinājās ar zemnieku sadzīšanu kopsaimniecībās (kolchozos) un valsts muižās. Pēc šīs pārkārtošanas apmežošanās turpinājās, kad atmatās atstāja ar traktoriem un citām mašīnām neapstrādājamos laukus, pat veselas saimniecības, tāpat meža pļavas. Tur gan vēlākos gados steidzās iesēt mežu. Jau 1958. g. mežs auga 35 proc. lielā platībā, bet 1978. g. mežs aizņēma 40 proc. no visas Latvijas teritorijas. Pirms kāda laika citā rakstā, citā laikrakstā bija minēti 38 proc.

Daļa mežu pieder kopsaimniecībām jeb kolchoziem. Tie savus mežus apsaimnieko paši. Kolchozu mežu platības gan nav lielas. Valstij piederošos mežus pārzina Mežsaimniecības un mežrūpniecības ministrija, bet apsaimnieko Mežrūpniecības saimniecības. Tās mežus stāda, sēj, kopj, cērt un apstrādā koksni. Mežiem tagadējās Latvijas saimniecībā ir milzīga nozīme, tāpēc mežiem, šķiet, pievērš lielāku uzmanību nekā lauksaimniecībai. To var secināt no Mežsaimniecības ministra L. Vītola minētajiem skaitļiem.

25 gadu laikā nosusināts 324.000 hektāru, pie kam mežu grāvju kopējais gaŗums pārsniedzot 30.00 km. Iegūtās koksnes papildus pieaugums esot vairāk nekā 20 milj kubikmetru. Labākai saimnieciskai apgūšanai lielajos neizbraucamajos mežu masīvos esot izbūvēti labi meža ceļi 4000 km gaŗumā, turpretī kolchozos un valsts saimniecībās labu ceļu vēl arvien trūkst. Pavasaŗos un rudeņos šie ceļi ir dubļu jūra, traktori, tāpat automašīnas, izbrauc pie ceļiem esošos laukus, pat sējumos. Par to vēl vienmēr gaužas Latvijas laikraksti.

Koku stādiem esot izaudzētas sēklu plantācijas 955 hektaru platībā, no kuŗām jau iegūstot trešo daļu meža koku sugu sēklām. Meža koku sugu izlasē Latvijas mežkopiem piederot pirmā vieta visā imperijā, un pat nozīmīga starptautiska vieta.

L. Vītols gan nemin, cik kubikmetru koksnes pieaugumu Latvijas meži tagad dod gadā, tāpat viņš nemin, cik ciešmetru izcērt gadā. Rakstā vienā vietā minēti 55 milj kubikmetru kokmateriāla, kas iegūti cirsmu kopšanas ceļā. Tātad nokaltušie, vētras izgāztie vai retināšanas darbos iegūtie koki. Citā vietā gan minēts, ka mežu darbinieki kompleksās saimniecībās 25 gados devuši tautas saimniecībai 85 miljonus kubikmetru kokmateriālu, bet koksnes un mežu atkritumu izstrādājumus par 500 miljoniem rubļu.

Ministrs L. Vītols raksta, ka visi saimniecību direktori, galvenie mežziņi un galvenie inženieri esot ar augstāko mežsaimniecības izglītību. Augstākā vai vidējā speciālā izglītība esot arī visiem iecirkņu priekšniekiem.

Cīņas 1982. g. 19. septembra numurā par Latvijas mežsaimniecību raksta ministrijas kursu bazes apmācības meistars un profesionālās orientācijas vadītājs inž. mež. Helmuts Šmēmanis. Viņš žēlojas par speciālistu trūkumu. Latvijas lauksaimniecības akadēmijas mežniecības fakultāti beidzot ik gadus tikai 25 cilvēki. Tie tikko sedzot vadošo speciālistu paaudžu maiņu. Piemēram, Ogres mežu rūpniecības saimniecībā neesot nevienas mežniecības, kuŗu vadītu mežzinis ar augstāko izglītību. Ogre neesot izņēmums. Trūkstot arī citu speciālistu. Viņš ieteic uz pusi palielināt mežsaimniecības studentu skaitu, kā tas bijis agrāk.

Ar meža platības paplašināšanos savairojušies arī meža zvēri, sevišķi medījamie: stirnas, aļņi, brieži un mežacūkas. L. Vītols aļņu skaitu min 12.000, staltbriežu — 11.000, bet mežacūku skaitu — 15.000. Daļu atļauts nomedīt, bet gaļa, tāpat ādas, jānodod valstij. 1981/1982. gada medību sezonā mednieki valstij nodevuši 572 tonnas gaļas 950.000 rubļu vērtībā, bet medījamo dzīvnieku ādas 63.000 rubļu vērtībā.

Medību atļaujas izsniedz tikai mednieku biedrībām, tāpat medību bises un municija. Malu medniekus bargi soda. Nokertajiem piespriež pat līdz gadam piespiedu darbos un arī lielus naudas sodus.

Latvijā savairojušies arī vilki. Rīgas un vietējos rajonu laikrakstos var lasīt par vilku uzbrukumiem aitām un pat teļiem. Ar cītīgām medībām vilku vairošanās gan ierobežota. Šķiet, ierobežota arī jenotu vairošanās. Šos nelielos plēsoņas piecdesmitajos gados ieveda no Sibirijas un palaida Latvijas mežos, cerot pavairot kažokādas. Jenotiem Latvijas klimats un meži bija labvēlīgi. Šie gaļas ēdēji nedaudz gados tā savairojās, ka cieta cita Latvijas mežu fauna. Samazinājās zaķu, stirnu, irbju, rubeņu un medņu skaits. Jenotsuņi apēda zaķu un stirnu mazuļu, izpostīja putnu lizdas, no zemnieku mājām aiznesa vistas. Beidzot valdība bija spiesta jenotus izsludināt par kaitīgiem dzīvniekiem un atļāva tos medīt visu cauru gadu. Liekas, ka šo mazo, svešo plēsoņu skaits samazinājies, jo laikrakstos tos pēdējā laikā vairs nepiemin.

Pēteris Bauzis

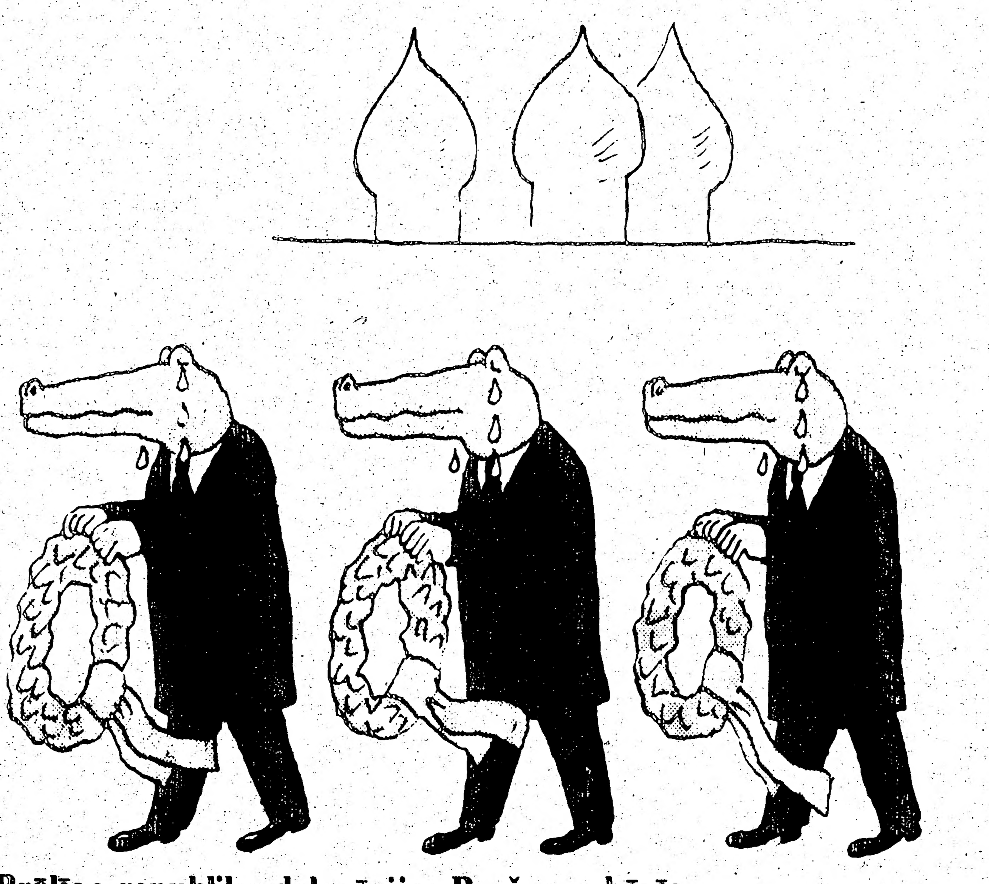

Brālīgo republiku delegācijas Brežņeva bērēs.

Jānis Krastiņš*

Par laulības šķiršanas problēmām Latvijā

Pirms Pirmā pasaules kaŗa laulības šķiršanas neietilpa tiesas, bet attiecīgo garīdznieku kongregāciju kompetencē.

Viens no pirmajiem likumdošanas aktiem, ko izdeva pēc neatkarīgās Latvijas nodibināšanās, bija likums par laulību. Tas nosacīja, ka laulības šķiršana pienākas tiesām. 1921. g. Saeimā pieņemtais likums bija viens no liberālākiem likumdošanas aktiem Eiropā.

Likumā bija minēti laulības šķiršanas iemesli un tādi apstākļi, kuŗi agrāk nedeva pamatu laulības šķiršanai (piemēram, 3 gadu šķirta dzīve), kas pievilka daudz ārzemnieku apmesties Latvijā ur īsu lauku un panākt laulības šķiršanu bez otrā laulātā piekrišanas.

Padomju savienībā nekavējoties pēc apvērsuma, 1917. gadā, bija pilnīgi atcelti visi bij. Krievijas likumi, un laulības šķiršana bija nodota vietējo dzimtsarakstu organu kompetencē. Nekādi laulības šķiršanas iemesli nebija jāmin, un bieži otram laulātam nebija zināms, ka laulības šķiršana notikusi.

Pasludināja brīvo mīlestību, un agrāk pastāvošais laulības institūts bija pielīdzināts „verdzībai." Ļeņina draudzene Kolontaja, starp citu, cariskā ģenerāļa meita un II pasaules kaŗa gados Pad. savienības sūtne Zviedrijā, uzrakstījusi vairākas grāmatas par brīvas mīlestības priekšrocībām.

Ļoti vienkārši izšķīra jautājumu par bērniem. Māte reģistrēja dzimušo bērnu, minot tēva vārdu Ivanovičs vai Vasiļjevičs un sāka prasīt no dzimtsarakstu birojā pieteiktā tēva alimentus. Bija gadījumi, ka viens un tas pats dzimušais bērns bija reģistrēts dažādās vietās, un alimentus pieprasīja no vairākiem tēviem. Bieži pastnieki, nogādājot mātēm alimentus, atklāja pielaistās ļaunprātības.

Ar vienu vārdu sakot, valdīja pilnīgs chaoss.

Kad sākās II pasaules kaŗš, frontē sūtīja arī sievietes, un „kaŗa darbības rezultātā" dažas nonāca grūtniecības stāvoklī. Lai nepielaistu iespējamas ļaunprātības, 1944. g. 8. jūlijā izdeva drakonisko dekrētu, kas nosacīja, ka tikai laulības noslēgšana rada sievai tiesības uz laulībā dzimušiem bērniem, bet ārpus laulības dzimušiem pat nav tiesības uz alimentiem. Lai legālizētu agrāk pastāvošo pušu attieksmes, piešķīra terminu izdarīt ierakstus dzimtsarakstu nodaļā.

Pēc būtības 1944. g. 8. jūlija dekrēts pilnīgi atgādina Napoleona likumu, kas aizliedza mātēm meklēt ārpus laulības dzimušo bērnu tēvus un atbrīvoja kaŗavīrus rūpēties par saviem ārlaulībā dzimušiem bērniem.

1944. g. 8. jūlija dekrētam bija ārkārtīgi nopietnas sekas, jo vīrieši, uzturot ilgus gadus sakarus ar sievietēm, dzīvojot tā saucamā civillaulībā, bija atbrīvoti no saviem pienākumiem, un visas grūtības sāka gulties uz nelaimīgo sieviešu pleciem, tā saucamām vientuļām mātēm, kuŗas saņēma niecīgus pabalstus no sociālās nodrošināšanas no. aļas.

Traģiskā stāvoklī bija arī ārlaulībā dzimušie bērni, jo dzimšanas apliecībās tēva uzvārds un vārds nebija atzīmēts, tanī vietā bija pavilkta svītra.

Tāds stāvoklis turpinājās līdz 1968. g. 27. jūnijam, kad pieņēma Pad. savienības pamatprincipu par ģimeni un laulību. Okupētajā Latvijā pieņēma speciālu kodeku par ģimeni un laulību, kas pilnīgi atbilda savienības pieņemtajiem ģimenes pamatiem.

Laulības šķiršanas lietas bija izskatāmas tiesās — tautības tiesā kā 1. instancē un augstākā tiesā kā 2. instancē. Kodekā nebija minēti laulības šķiršanas iemesli.

Laulības pastāvēšanas laikā iegūtā manta bija uzskatāma par abu laulāto kopējo mantu, un jautājums, pie kuŗa no laulātiem atstājami bērni, bija atrisināms, ņemot vērā bērnu intereses.

Šķirot laulību, tiesai bija tiesības, atkarībā no apstākļiem, uzlikt vienai vai otrai pusei sodu līdz 200 rbl. Gadījumā, ja laulībā nebija bērnu un nebija strīdu par mantas sadali starp abām pusēm, laulība bija šķiŗama dzimtsarakstu birojā (ZAGS).

Lai gan laulības slēdzot dod svinīgu solījumu būt uzticīgi viens otram visu mūžu — laulības ir ļoti nestabilas. Pēc oficiāliem datiem, kas minēti okupētās Latvijas augstākās tiesas 1980. g. 28. novembra plēnuma lēmumā, laulību šķiršana pēdējos 10 gados palielinājusies uz 60 proc.; 79,7 proc. no iesniegto laulību pieprasījumiem šķirt laulības apmierināti, 2.1 proc. noraidīti un 14,5 proc. gadījumos panākta samierināšanās.

Kādi ir laulības šķiršanas iemesli? Rīgā praktizējošie advokāti ar visām balsīm liecina, ka galvenais laulības šķiršanas iemesls ir pārmērīgā alkohola lietošana un vispār raksturu nesaskaņa.

Jauniešiem ir cita problēma. Iestājoties laulībā, vīrs vai sieva iegūst tiesības uz otra laulātā dzīvojamo platību, uz kuŗu ir tiesības arī tur dzīvojošiem vecākiem. Strīdi par dzīvojamās platības lietošanu un sadali bieži noved pie laulības izišanas. Ir gadījumi, kad laulība tiek noslēgta tikai tādēļ, lai iegūtu dzīvojamo platību.

Ja bērni piedzimst ārlaulībā, tad, lai saņemtu uzturu bērniem no tēva, mātei nepieciešams pierādīt, ka viņi dzīvojuši kopā un tiem bijusi kopēja saimniecība. No tēva piedzenamā summa bērna uzturam atkarīga no tēva materiālā stāvokļa. Ja bērni piedzimst likumīgā laulībā, alimenti nosakāmi ne kā konkrēta summa, bet procentuāli: ja viens bērns — tad 1/4 daļa no laulātā ienākumiem, ja divi bērni — tad 1/3 daļa un ja 3 vai vairāk — tad 1/2.

Jauktas laulības ir ļoti izplatītas. Tādās laulībās bieži rodas strīdi par valodu ģimenē — viena puse runā latviski, otra — citādi. Viens laulātais grib sūtīt bērnus latviešu skolā,—otrs — krievu skolā. Jauktās laulībās biežāk notiek strīdi ar vecākiem un radiem, kas veicina laulības iziršanu.

* Jānis Krastiņš ir prominentā Latvijas jurista, kas nesen izkļuvis uz rietumiem, pseudonims.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas slimnīcā pēc sirds operācijas 26. decembrī miris gleznotājs Otto Grunde. Dzimis 1907. gada 6. decembrī Baldonē, beidzis Latvijas Mākslas akadēmijas prof. J. R. Tillberga figūrālo meistarklasi 1932. gadā. Strādājis par dekorātoru Nacionālā operā, Libekas latviešu teātrī un ASV Metropolitena operā un Brodveja teātros Ņujorkā. Piedalījies vairākās izstādēs.

● Jaungada sagaidīšanā 31. decembrī DV namā bija pulcējušies ap 40 dalībnieku. Par mūziku gādāja V. Plostiņš ar akordeonu un skaņu pastiprinātājiem. Loterijā izlozēja augļu grozu. Pusnaktī apvienības valdes loceklis J. Baltiņš dažos vārdos novēlēja laimīgu Jauno gadu.

Vk.

BOSTONA

● Afganistāņu brīvības cīnītāju grupa un viņu atbalstītāji 26. decembrī rīkoja demonstrāciju pret Padomju savienības okupāciju, kas ilgst jau 3 gadus. Demonstrācijā starp daudzām citām etniskām grupām piedalījās arī ap 20 latviešu, kuŗus vadīja Aristīds Lambergs. Latvijas karogu nesa skautu vadītājs Aivars Oga, no igauņiem kā vienīgais bija J. Juhanso ar brīvās Igaunijas karogu. Bez pašiem afganistāņiem vēl piedalījās vietnamiešu, poļu un no Krievijas izkļuvušo žīdu grupa. Runātāji nesaudzīgi nokritizēja brīvās pasaules vienaldzību un nevēlēšanos palīdzēt tieši tagad, kad brīvības cīnītāji palīdzību visvairāk sagaida. Uz kāda plakāta bija teikts: „Freedom Fighters need help now".

Demonstrācija sākās Kembridžas Komonā, netālu no slavenās Harvarda universitātes, ar Pad. savienības karoga sadedzināšanu. Pēc tam gājiens virzījās uz Harvarda skvēru, kur vēl vairāki runātāji protestēja pret brutālo Pad. savienības agresiju. Savāda parādība bijā vērojama, ka šinī, tāpat iepriekšējās demonstrācijās, nepiedalās vairs lietuvji, tāpat mūsu tautieši maz redzami no ALTS un Piektvakara puduŗa.

Demonstrācija ieguva plašu publicitāti laikrakstos un TV ziņās.

O. A.

MILVOKI

● Milvoku DV apvienība savu 31 gada darbības atceri atzīmēja 11. decembrī Milvoku Latviešu namā. To ievadīja apvienības vīru koŗa nodziedātā J. Kalniņa Lielā junda, kuŗai sekoja mācītāja K. Valtera vadītais svētbrīdis.

Apvienības priekšnieks V. Aparjods nolasīja pārskatu par apvienības darbību aizvadītajā gadā un pasniedza piešķirtos apbalvojumus apvienības darbiniekiem. Zelta nozīmi saņēma apvienības vīru koŗa priekšn. H. Misiņš. DV CV atzinības raksti tika M. Skraučevai un I. Strazdiņai, bet ASV DV valdes goda raksti E. Kazakovai un E. Zālītei.

Priekšnesumu daļā vairākas dziesmas nodziedāja A. Kitta V. Treimaņa klavieŗu pavadījumā. V. Treimanis arī spēlēja divas A. Kalniņa kompozīcijas.

J. Norviļa, B. Skultes un J. Graubiņa dziesmas dziedāja apvienības vīru koris V. Aparjoda vadībā. Apvienības tautas deju kopa Metieniņš nodejoja četras dejas. Sekoja saviesīgs vakars, kuŗā par viesu pacienāšanu gādāja vanadzes.

V. J.

● **Septītō Vispārējo Dziesmu svētku rīcības komiteja savā darba sēdē pag.g. beigās nolēma, ka svētki sāksies jau ceturtdien, 30. jūnijā, ar archībīskapa A. Lūša vadītu Latvijas 65 gadu dibināšanas atceres oikūmenisko dievkalpojumu. Atklās arī E. Dajevska darbu skati, bet vakarā būs A. Kalniņa operas Baņuta izrāde un ALJA rīkotais modernās mūzikas koncerts.**

Piektdienas, 1. jūlija, programma sāksies ar tautas deju sacensībām un Latviešu rakstnieku apvienības rakstnieku rītu priekšpusdienā un Latviešu preses biedrības līdzīgu sarīkojumu vakarā. Atklās Tēlotājas mākslas, daiļamatniecības, foto, filatelijas un numizmatikas izstādes un skati Latvju kaŗavīrs. Svētku atklāšanas akts un koncerts. Garīgs koncerts. Jaundeju skate. Kamermūzikas koncerts.

Sestdien, 2. jūlijā, būs basketbola un volejbola sacensības, ārstu un zobārstu sanāksme, A. Eglīša Homo Novus pirmizrāde, Trīs no Pārdaugavas koncerts, tautas deju lieluzvedums, simfoniskās mūzikas koncerts.

Svētdienas, 3. jūlija, programma sāksies ar atsevišķo konfesiju dievkalpojumiem. Būs Homo Novus otra izrāde, Čikagas piecīšu sarīkojums, tautas sapulce un svētku gājiens. Svētku (kopkoŗa) koncerts.

Pirmdien, 4. jūlijā, literārs rīts, Homo Novus trešā izrāde, Čikagas piecīšu sarīkojums, seno kāzu 1. uzvedums, jauno mākslinieku koncerts un seno kāzu 2. uzvedums.

Otrdien, 5. jūlijā, meiteņu ansambļa Melodija un vidusskolu koŗa koncerts.

Balles katru vakaru! Piektdien iepazīšanās vakars, sestdien — jautrais vakars un korporāciju balle, svētdien — svētku balle, pirmdien — atvadu vakars un otrdien — pēdējais atvadu vakars. Visās ballēs deju mūziku spēlēs Hamiltonas Runču ansambļi.

Svētku laikā notiks arī kultūras darbinieku un Latviešu Fonda sanāksmes.

● Iznāks arī plašs svētku Vadonis. Latviešu organizācijas, uzņēmumi un firmas, kas vēlētos tanī ievietot sludinājumus vai apsveikumus, var pieprasīt cenrādi E. Peniķim, 1647 E. Newton Ave, Milwaukee, WI 53211.

Milvoku DV apvienības gada svētkos V. Aparjods piesprauda zelta nozīmi vīru koŗa priekšniekam H. Misiņam.
Foto V. Jaunkalnietis.

KLĪVLANDE

● Apvienotās draudzes dāmu komiteja 5. decembrī rīkoja Ziemas svētku tirdziņu. Novietnēs bija dabūjami mākslas darbi, dažādi rokdarbi, gaidu un skautu izstrādājumi, grāmatas u.c. Tirdziņš bija labi apmeklēts un deva krietnu ienākumu. To vadīja Rūta Auzenberga.

● Daugavas skautu un Ventas gaidu vienība pulcējās Ziemas svētku eglītes sarīkojumā Apvienotās draudzes namā. Māc. K. Briedis vadīja svētbrīdi. Gaidas un skauti bija sagatavojuši priekšnesumus. Ieradās Ziemsvētku vecītis ar lielu dāvanu maisu. Nobeigumā kopējas vakariņas.

● 3. decembrī Apvienotās draudzes nama lielajā zālē notika koncertapvienības rīkotais koncerts ar vijolnieku Rūtas Krumovičas un Alvera Gomeca piedalīšanos H. Šmitas klavieŗpavadījumā. Plašo programmu klausītāji uzņēma atsaucīgi.

● 4. decembrī Klīvlandes latviešu biedrība rīkoja nacionāli politisku semināru ar virstematu — Varam daudz ko darīt Latvijas labā. Piedalījās Klīvlandes un citu pilsētu tautieši. Referēja Dr. O. Pavlovskis, Dr. I. Spilners, M. Mantinieks, K. Avens, Dr. A. Grava, M. Grendze. Semināru vadīja J. Bungs.

● Apvienotā draudze savā dievnamā 12. decembrī rīkoja gadskārtējo Adventa koncertu, ko ievadīja Līgas Zemesarājas ērģeļu solo, atskaņojot J. Brāmsa — Lūk, Ziemas svētku roze zied. Soprāns Aija Jirgensone nodziedāja vairākas dziesmas svētku ieskaņai Dr. Viļņa Cīemiņa pavadījumā, mainoties ar ērģeļu solo četrām klasiskām kompozicijām. Koncerts bija ļoti kupli apmeklēts. Dziedone klīvlandiešiem labi pazīstama ar jauko, labi skoloto balsi. Oberlingas konservatorijā viņa iegtuvusi maģistres gradu.

J. E.

GAŖEZERS

Jau vairākus gadus Gaŗezerā bija atrisināms bibliotēkas jautājums, jo līdzšinējās neapkurināmās telpās pa ziemu bojājās grāmatas, tādēļ Gaŗezera padome nolēma bibliotēku pārvietot apkurināmās telpās. Lai nodomu īstenotu, kādā decembra nedēļas nogalē Gaŗezerā ieradās Klīvlandes DV apvienības un Klīvlandes katoļu kopas talcinieki. Divās dienās viņi izbūvēja jaunus plauktu bibliotēkai. Izmantojot arī vecos plauktus, tagad visas grāmatas būs vieglāk pieejamas lasītājiem, jo daudzas grāmatas vairs nebūs jāglabā kastēs kā līdz šim. Plauktu izbūves darbus veica Klīvlandes DV apvienības priekšnieks V. Zemesarājs, katoļu kopas priekšnieks J. Gercāns, J. Pričiņš, P. Noviks un H. Gžibovskis. Par talcinieku pacienāšanu gādāja E. Logina, bet par materiālu sagādi Gaŗezera administrātors S. Logins.

V. J.

Čikagas katoļu draudzes jauniešu koris. 1. rindā: A. Kānele, A. Indana, M. Sīmanis, A. Dukāts, E. Petritis; 2. rindā: D. Freidenfelde, L. Freidenfelds, A. Nīkurs, A. Nīkura, A. Grīnvalde, V. Petrite, L. Gaiķe, C. Dukāta.

Bostonas latvieši afganistāņu demonstrācijā pie Harvardas universitātes Kembridžā, Ma.

RM

NSM

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD.

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5.
Tel. 924-1408.

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane

Atjaunojiet abonementu LATVIJA AMERIKĀ
un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $40.00
☐ 6 mēnešiem $21.00
☐ 3 mēnešiem $12.00

Mr., Mrs., Miss ....
Adrese ....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Čeku lūdzu rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārdā
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

VISJAUNĀKĀS GRĀMATAS

Ā. Šilde — Pirmā republika $18.00
A. Eglītis — Mana banka $16.50
Z. Mauriņa — Trīs brāļi, rom. $15.50
E. Grīslis — Dievs Kungs ir latvju stiprā pils, esejas $15.50
Z. Liepa — Divas saules, dzej. .... $ 8.50
A. Balode — Mirkļu meti, dzej. $12.00
A. Eglītis — Caur daudzām zemju zemēm .... $ 7.00
A. Ivaska — Gaisma ievainoja, dzej. $13.00
A. Melliņš — Uz klusuma spieķa, dzej. $12.00
I. Liepa — Vēja slotas, stāsti un nov. $16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm. $24.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom. $16.00
I. Gubiņa — Pār plašu jūru, dzej. $12.00
K. Siljakovs — Mana atbilde, atm. $14.00
G. Janovskis — Ines, rom. $14.00
A. Apse — Gandrīz ģenerālis, rom. $12.50
L. Kalniņa — Valentīns un viņa sievietes $12.50
V. Janelsiņa — Divas jakas un taksido $15.50
O. Perro — Holmas cietoksnis $12.00
A. Dziļums — Vēja kaņepe, rom. $12.00
P. Kalniņš — Viesuļi — Virpuļi, atm. $22.00
A. Plensners — Vecā liesma, mīl. st. .... $ 4.60
VERONIKA STRĒLERTE, sakārt. M. Gūtmane .. $12.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921 - 7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Solījumi un patiesība

Visu Austrumeiropā apspiesto tautu žurnālistu apvienība „Brīvā prese" Minchenē rīkoja preses konferenci, ko atklāja apvienības prezidents Dr. S. Marinofs.

Par boļševiku revolūcijas 65. gada dienu un Pad. savienības 60 gadiem runāja apvienības sekretārs žurnālists Ignāts Blaževičs, kuŗš labi izstrādātā referātā pieminēja komūnistu solījumus un atklāja solījumu neīstenošanu praksē.

Tā sauktā sociālisma un komūnisma uzbūve Pad. savienībā, Ķīnā un citās zemēs līdz šim prasījusi vairāk nekā 140 milj nevainīgu cilvēku dzīvības.

Pirms varas pārņemšanas marksisti-ļeņinisti solīja rūpēties, lai nebūtu bezdarba, masu nabadzības, cilvēks neizmantotu cilvēku, privāto produkciju pārņemtu valsts, novērstu sociālo netaisnību, likvidētu cilvēku dalīšanu klasēs, uz visiem laikiem izbeigtu kaŗus. Solīja arī radīt vēl nekad nebijušu labklājību visiem sabiedrības locekļiem. Komūnisms nozīmētu absolūtu brīvību visiem.

Patiesība izskatās daudz savādāka. Sociālā plāna saimniecība pierādījās par neproduktīvu, nespējīgu darboties. To var novērst tikai ar pilnīgu komūnisma sistēmas likvidēšanu. Cilvēku izmantošana sasniegusi kalngalus. Cilvēki kļuvuši par 20. gadu simta vergiem, viņiem nav nekādu tiesību.

Ļeņins visām padomju republikām apsolīja tiesības katrā laikā izstāties no Pad. savienības. Šis solījums, protams, netika turēts.

Komūnisms visur tikai ar varu ticis pie valdīšanas. Šo sistēmu varēs likvidēt tikai ar iekšēju pasīvu un aktīvu visu apspiesto tautu pretestību.

Tikai nedaudzi, diemžēl, saprot komūnisma īsto dabu, tāpēc šī sistēma varējusi tik plaši izplatīties. Visu pasauli pārklāj daimōniska komūnistu propaganda, kuŗu vada, piemērotu atsevišķām zemēm, viens centrs. Šo propagandu financē ar lielām naudas summām, ar lielām organizācijām, internacionāliem kongresiem un speciāli izglītotiem runātājiem. Šī propaganda vervē cilvēkus ar žurnāliem, skrejlapām, kino teātŗiem, radio, televīziju, skolās, universitātēs, visās iedzīvotāju aprindās.

Pāvests Pijs 11 reiz teica: „Komūnisms savā iekšējā saknē ir slikts, un neviens, kas grib glābt kristīgo kultūru, nedrīkst ar viņu sadarboties."

Teodors Varkalns

ĒRGĻU LIGZDAS MEDUS
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Māra Lūsis un Inta Tauriņš

BALTIC PLASTERING
Lic. 10586

izdara **apmetumu darbus** un veic citus **mazākus māju remontus.** Šinīs darbos 30 gadu prakse.
Lūdz zvanīt **Lielbārdim 769—4496.**

OĻĢERTS LIEPIŅŠ

TĀLOS ATSPULGOS

... apskata ilgāku laika posmu ar daudz un dažādām personībām — valstsvīriem, rakstniekiem, dzejniekiem un kultūras darbiniekiem, tos laizdams caur atmiņu prizmu un tā panākdams ļoti patīkamu atmosfairu par tā laika notikumiem un sasniegumiem. Oļģerts Liepiņš šo grāmatu ir uzrakstījis tā, lai lasītājam nebūtu ne mazākās garlaicības, jo visi notikumi un personības skrien kā filmā cauri pagātnei līdz mūsu nesaprotamam iztapšanas laikam.

Egila Hermanovska vāka iekārtojums. Grāmata aptveŗ 649 lp.

Cena $ 24.00 ASV un Kanadā
DAUGAVAS VANAGU KANADĀ IZDEVUMS
Pasūtināma **DV Grāmatnīcā — 491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5, Canada**
GRĀMATU GALDIEM ATLAIDE

VAGA 4. n-rs iznācis
ZIŅAS UN DOMAS PAR LATVIESIEM
Abonentiem — izsūtīts.
Piesūtām divus (2) iepazīšanās n-rus **par brīvu,** kam tādu vēl nebūtu. Pieprasiet:
164 Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y6, Canada

Informācijai par abonementa maksas kārtošanu un ievietojamiem sludinājumiem lūgums zvanīt:

466-1514

Sludinājumus laikrakstā nākošajam numuram pieņem līdz pirmdienas pēcpusdienai.

Latviešu Centrā Umurkumurā

katru ceturtdienu spēļu vakari — šachs, kārtis u.c. Etniskas vakariņas. Ik piektdienas vakaru cienasts. Katra mēn. 1. un 3. sestdienā sadziedāšanās. Sporta spēles televīzijā. Visi mīļi gaidīti.

UZ
Pildīt
(4
2 lieli, g
ēdamk. citro
ču skārdene
ku mīkstās d
4 gatavi to
ja vēlas, pē
2 cieti novār
cinātas, 1 m
sagriezts, 2 ē
ru graudu, s
ti. Sulu pagl
Garnējum
baltvīna, da
šķidrās garš
ābolu etiķa,
valriekstu eļļ
viņa, sasmalci
Pārgriež a
un rūpīgi izņ
ka ar citrona
palmu vai
daļas 1/2 i
griež tomāt
sēklas un cie
smalcina. Sa
sajauc ar s
pievieno sīpo
jumu avokād
kaisa nedaud
ņu.
Garnējuma
kušo piparu
etiķi, eļļu u
nus piparu
sāli un pipar
liek nedaudz
uz katra avo
Ja tik, var gr
lapiņām.

Ķiršu
(4—
2 aploksnī
16 unču skārd
šu, bez kauliņi
cukura, 1/2
1 1/4 t. rozē

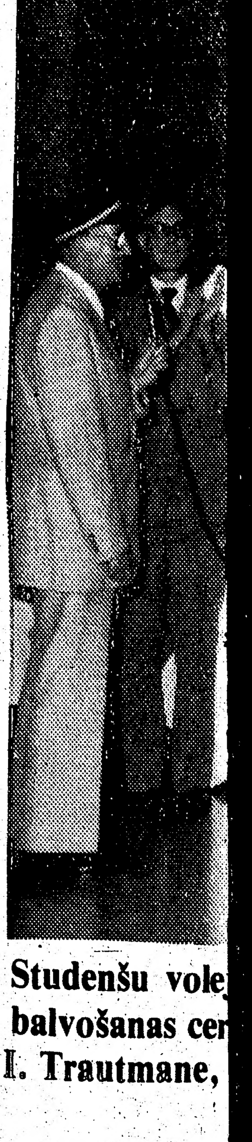

Studenšu vole
balvošanas ce
I. Trautmane,

Anna Strauta

MĀJAS MĀTEI

UZKODAS

Pildīti avokado
(4 pers.)

2 lieli, gatavi avokado, 2 ēdamk. citrona sulas, 1 16 unču skārdene palmu vai artišoku mīkstās daļas, notecinātas, 4 gatavi tomāti, bez mizas, ja vēlas, pētersīļi garnēšanai, 2 cieti novārītas olas, sasmalcinātas, 1 mazs sīpols, smalki sagriezts, 2 ēdamk. zaļo piparu graudu, sālsūdenī notecināti. Sulu paglabā garnējumam.

Garnējumam: 2 ēdamk. baltvīna, daži pilieni piparu šķidrās garšvielas, 1 ēdamk. ābolu etiķa, 1/4 tase olīvu vai valriekstu eļļas, 1 ķiploka daiviņa, sasmalcināta, sāls, cukurs.

Pārgriež avokado gareniski un rūpīgi izņem kodolu. Apslaka ar citrona sulu. — Sagriež palmu vai artišoka mīkstās daļas 1/2 inču mēlītēs. Sagriež tomātus 4 daļās, izņem sēklas un cietās daļas un sasmalcina. Sakapā pētersīļus, sajauc ar sakapātām olām, pievieno sīpolu. Ieliek maisījumu avokādo pusēs un uzkaisa nedaudz piparu graudiņu.

Garnējumam sajauc atlikušo piparu sulu, baltvīnu, etiķi, eļļu un nedaudz pilienus piparu virces, ķiploku, sāli un piparus. Ar karoti uzliek nedaudz no garnējuma uz katra avokado pildījuma. Ja tīk, var greznot ar pētersīļu lapiņām.

Ķiršu želatīns
(4—6 pers.)

2 aploksnītes želatīna, 1 16 unču skārdene sarkano ķiršu, bez kauliņiem, 2—3 ēdamk. cukura, 1/2 citrona miza, 1 1/4 t. rozē vīna, 1 citrona sula, 3 ēdamk. ķiršu liķiera, 3/4 tases putu krējuma, 2 ēdamk. vaniljas cukura.

Izkausē želatīnu 2 ēdamk. karsta ūdens peldē. Notecina ķiršus, sīrupu pataupot; sakarsē 3/4 tases sīrupa ar cukuru un citrona miziņu. Pamatīgi izmaisa, tad noņem no siltuma un atstāj uz 1 min., pēc tam izņem citrona miziņu. — Samaisa izkusušo želatīnu, vīnu un citrona sulu sīrupā kopā ar ķiršu liķieri. Ļauj viegli sarecēt, tad iemaisa ķiršus un izlej 2 1/2 tases lielā traukā. Ļauj sarecēt, tad izgāž uz šķīvja. Saputo krējumu ar vaniljas cukuru, kamēr stingrs. Grezno želatīnu ar putu krējumu.

Siera un plūmju kabobi
(4 pers.)

1/2 mārc. plūmju, izmērcētas, bez kauliem, 6 ēdamk. stipra šerija, 1/2 mārc. Edamas vai maiga čedara siera, 3 ēdamk. eļļas, svaigi sagrūsti pipari.

Ieliek plūmes bļodā, pārlej šeriju, apklāj un atstāj uz 4 stundām. — Pa to laiku sieru sagriež 1/2x1/2x3/4 lielos kubiņos. Piepilda katru plūmi ar siera gabaliņu, uzver uz pagaļas metalla standziņas, apm. 6 uz katra. Apsmērē plūmes ar eļļu un cep zem broilera, kamēr siers sāk kust. Apkaisa ar nedaudz pipariem un pasniedz ar grauzdētu maizi.

Plūmju vietā var lietot arī vai nu svaigas vai žāvētas dateles, ko izmērcē šerijā, kā iepriekš, vai arī portvīnā.

Pildītās plūmes labi saderas ar karbonādēm, aknām vai nierēm.

„Pa to ceļu, kas gar ciemiem..." — šoreiz tas nav ciems, bet iela Toronto rietumu daļā — pēc pirmā sniega.
Foto J. Liģers

Hamiltoniešu pārdrošība

Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba internās zibulēšanas sacīkstes notika 18. decembrī Scugog ezerā. Pirmo vietu par lielāko pikreli izcīnīja Z. Kurmītis, otrā vietā ar vislielāko pikreļu skaitu — Ž. Lappuķe un trešā vietā — R. Mierkalns jr. Sacīkstes vadīja Z. Upīte.

Ja ledus nebūs izkusis un žibulētāju būdiņas nogrimušas, paredzēts rīkot šo mēnesi vēl citas sacensības.

Hamiltoniešu sacensības jāuzskata par apbrīnojamu pārdrošību, jo Ontario ezeros ledus nav manāms. Šī ir siltākā ziema pēdējos 100 gados un Toronto apkārtnes peldētāju klubs plāno ārpuskārtas sacīkstes un ūdenī lēkšanas demonstrējumus. Z. U.

SV. KATRĪNAS

● Latviešu skolas eglītes vakaru ar Ziemas svētku vēstījumu ievadīja māc. Jānis Prauliņš. Sarīkojumam skolēni paši bija zīmējuši programmas. Dziedāja koris, deklamēja gan jaunākie, gan vecākie skolnieki. Apmeklētājus iepriecināja ar akordeona un klavieŗu priekšnesumiem. Baltām spuldzēm dekorētā eglīte ātri guva savu svētku rotājumu, kad bērni sāka pušķot zarus ar baltām zvaigznītēm un eņģelīšiem. Skolnieki Pēteris Eglītis iededzināja brīnumsvecītes un skolnieki kopīgi nodziedāja Ak eglīte, ak eglīte. Pēc tam ieradās ar nepacietību gaidītais ciemiņš — Ziemas svētku vecītis ar lielu dāvanu maisu. Tā kā visi bērni jau pantiņus bija nodeklamējuši, dāvanu izdalīšana ritēja raiti. Viesi vēl ilgi kavējās pie bagātīgi sagādāta cienasta un izmēģināja arī laimi loterijā. Z.

LONDONA

● Londonā 19. decembrī notika tradicionālais Londonas latviešu pensionāru apvienības eglītes vakars. Pēc priekšn. F. Arnda uzrunas Londonas latviešu draudzes priekšn. R. Epneris vadīja svētbrīdi, kuŗa beigās dalībnieki nodziedāja svētku dziesmu. Dzejniece Lūcija Cauka stāstīja par svētku eglīti. Programma beidzās ar Toronto jauniešu grupas priekšnesumiem.

Apmeklētāji pakavējās pie tases kafijas, nogaršoja pensionāru dāmu bagātīgi sarūpēto svētku galdu, „pārbaudīja" M. Stangas gatavoto boli un izmēģināja roku loterijā.

Rīkotāji pateicās par ļoti labi apmeklēto vakaru un cer visus redzēt atkal nākošajā eglītes vakarā. Z.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās,
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

amber
AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514; 465-7902

Studenšu volejbolā uzvarēja korporācijas Dzintra vienība. Uzņēmumā apbalvošanas ceremonijā: I. Jente, E. Tannis, O. Kurcigs, J. Budreviča, kapt. I. Trautmane, L. Trautmane, Pūliņa, M. Paža.

Korporāciju volejbola turnīrā 2. vietas ieguvēja Fr. Academica. Uzņēmumā: J. Daiga, M. Pētersons, J. Grāvītis, M. Tīdemanis, K. Pētersons, I. Ārgals, P. Pētersons.

Lai mūsu...

(Turpinājums no 1. lp.)

Vatikānam tuvās aprindas norāda, ka tā nav sagadīšanās, ka jaunais kardinālis nenāk no Lietuvas, kas ir tikpat kā simtprocentīga katoļu zeme. Pāvests savā laikā paziņoja, ka viņš sirdī jau paaugstinājis kardināļa godā kādu lietuviešu garīdznieku, bet viņa vārdu neizpauda, baidoties no Kremļa vajāšanas.

Kardinālis Juliāns Vaivods esot izraudzīts kā simbols visu triju Baltijas valstu ticīgo stiprināšanai. Kardināļa Vaivoda iecelšanai iet līdz arī izteikts politisks stiprinājums Baltijas valstu un tautu suverēnitātes atgūšanai nākotnē.

Rietumi mūs iztirgoja Jaltā, Potsdamā un arī Helsinkos. Par nožēlojamo Madrides traģikomēdiju nebūtu vērts nemaz runāt. Tā ir rūgta dzīves patiesība, ka mūsu iztirgošana gul uz rietumu politiķu sirdsapziņas. Mums tas būtu jāatgādina vienmēr un visur. Nedāvināsim tautiskas prievītes un koka grebumus, bet metīsim viņiem sejā kailu apvainojumu sašutuma un protesta rakstos. Varbūt ka kādā dienā arī šiem politiskiem analfabētiem atausīs gaisma. Mums nav te nevienam jāglaimo. Mēs esam brīvi, un tādēļ mums arī brīvi jāpauž savas domas — skaudras apsūdzības ieskati.

Svētajam Tēvam pāvestam Jānim Paulam lai mūsu dziļa un patiesa pateicība. Vēl pagājušā rudenī viņš latviešu svētceļniekiem Vatikānā apliecināja latviešu valodā, ka ik dienas aizlūdzot par mūsu tautu un valsti. Dievs viņa lūgšanas ir sadzirdējis. Dievs ir devis tagadējam pāvestam pravietisku tālredzību un drosmi, kas tik zīmīgi izteicas arī pirmā latviešu kardināla Juliāna Vaivoda izvēlē.

Lai rietumu starptautiskās politikas sīknaudas mainītāji vērš savus skatus uz Vatikānu un sajukuma brīdī meklē glābiņu pie Svētā Tēva. Viņš iededzis gaišāku cerību lāpu ne tikai mums un mūsu brāļu tautām, bet arī visai Austrumeiropai un rietumu civilizācijai. Tas patiesi būs vēsturisks notikums, kad 3. februārī bīskaps Juliāns Vaivods svinīgā ceremonijā Vatikānā saņems kardināļa amata augstās regālijas.

Atzīmēsim, ka latviešu luterāņu baznīcas vārdā pateicību pāvestam nosūtījis mūsu archibīskaps Arnolds Lūsis, visas Kanadas latviešu vārdā Svētajam Tēvam par kardināla Vaivoda iecelšanu pateicies LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Pāvestam pateicības telegrammu nosūtījis arī DV Kanadas valdes priekšnieks V. Plūdons. Tāpat uz Vatikānu vēl vienmēr plūst citu organizāciju, draudžu un atsevišķu tautiešu cieņas un pateicības apliecinājumi.

Patiesi var izrādīties, ka pāvesta Jāņa Paula personā pats Dievs ir sūtījis glābēju — gaišāko ceļa zvaigzni drūmākā nakts melnumā. Pieminēsim arī mēs mūsu lielo labvēli savās lūgšanās dziļā pateicībā un goddevībā.

Aleksandrs Ķegumnieks.

VANKUVERA

● Kad Arnolds Vēveris ar ģimeni 1944. gadā atstāja Rīgu, lai pievienotos lielajai bēgļu saimei, savās ceļa somās tie paņēma līdz pagaļu gabalu Latvijas karoga drānas. Tas bija Vēveŗa kundzes Annas pēdējais pirkums Armijas Ekonomiskajā veikalā Rīgā. No šī pirkuma Anna Vēvere izgatavoja 3 Latvijas nacionālos karogus: DV Britu Kolumbijas nodaļai, Vankuveras Latviešu biedrībai un Vankuveras latviešu ev. lut. draudzei.

Karogu iesvētījot, prāvests R. Āboliņš norādīja, ka mūsu nacionālais karogs ir zīme, ka mēs kā dzīvā latviešu tautas daļa trimdā vēl arvien spējam pulcēties un lūgt Dievu paši savā valodā, lai gan ienaidnieki cenšas mūs iznīcināt un draugi asimilēt.

● DV Britu Kolumbijas nodaļas vanadzes savā pēdējā sapulcē Vecajā gadā piešķīra pabalstus: Rietumkrasta izglītības centram 250 dol., Patiesības Fondam 250 dol. un Latviešu kaŗa invalidu centram Bērzaine 100 dol.

● Latvisku Jaungada sagaidīšanu Vankuveras latviešiem bija izkārtojušas Ārnicānu un Aleksandru ģimenes. Ārnicānu uzņēmuma telpās bija sanācis kupls skaits tautiešu, kas draudzīgās sarunās un kopējās dziesmās sagaidīja Jauno gadu.

Svinības ar īsu mūzikālu priekšnesumu kuplināja Dr. A. Grants — flauta, Ieva Granta — čells un Ilga Granta — flauta. Abas ir Dr. A. Granta meitas.

Svinību rīkotāji bija rūpējušies par gaumīgu telpu dekorēšanu un cienastu.

Jāz. Ruško.

Toronto ziņas

● Līdzīgi iepriekšējiem gadiem, Kaŗa invalidu apvienības valde decembŗa sākumā izsūtījusi tautiešiem ziedojumu listes un žurnālu Kaŗa invalids (Tev nebūs aizmirst). Tautieši lūgti ziedot palīdzības darbam un invalidu kapu uzkopšanai. Ziedojumi sūtāmi apvienības Kanadā valdes priekšs.: Mr. G. Krustiņš, 160 Chalkfarm Drive, Apt. 1218, Downsview, Ontario, M3L 2J1. Pie viņa arī pasūtināms žurnāls Invalids.

● Latviešu katoļu draudzes tradicionālais Ziemsvētku eglītes vakars Otros svētkos Latviešu Namā bija pulcinājis ap 80 bērnu līdz ar ģimenēm un viesiem. Eglītes vakaru ievadīja draudzes priekšn. V. Miklaševica uzruna un novēlējumi svētkos. Svētbrīža noskaņā Ziemsvētku vēstījumu teica Jānis Budže. Anna un Sandra Brokas bija iestudējušas īpašu svētku uzvedumu Karenas Sakses klavieŗu mūzikas pavadījumā, kuŗā piedalījās 6 bērni un J. Budže (skopulis). Pēdējais vēlāk bija arī Ziemsvētku vecītis un bērniem izdalīja dāvanas. Draudzes dāmu komiteja Adeles Borisas vadībā bija rūpējusies par svētku kafijas galdu.

● DV nodaļas Jaungada sarīkojums bija pulcinājis ap 130 dalībnieku. E. Zakuļa deju kapella atskaņoja latvisko deju melodijas. Īpaši gaumīgu zāles dekorējumu bija veidojis K. Bērziņš. Deju starplaikos ar dziesmām savas ģitaras pavadījumā uzjautrināja nod. sarīkojumu daļas vad. Auseklis Pērkons. Jaunajā gadā ballíniekus sveica nod. priekšs. Zigurds Akots. Viesu pacienāšanu un loteriju pārzināja Aina Selga ar palīdzēm.

● DV nodaļas tautas deju kopa Daugaviņa, kuŗā piedalās 35 dejotāji, arī savu svētku eglīti iededzināja DV namā. Kopas vad. Edv. Kalviņš, sveicot vakara dalībniekus (ap 60), pakavējās pie kopas deju veikuma aizvadītajā gadā. Daugaviņas nozīmes saņēma Inta Kukse, Ingrida un Sarma Untenbergas un H. Cifersons.

● Latviešu Namā Jauno gadu sagaidīja ap 170 viesu. Veco gadu simboliski tēloja režisors Hugo Miķelsons, atvadoties no vakara viesiem. Jaunā gada vēstījumu lasīja Skaidrīte Tērauda. Atskanēja Pūt vējiņi. Pusnakts stundā pēc Latviešu Nama valdes priekšs. E. Nāgeļa Jaungada vēlējumiem atskanēja Daugav's abas malas...

Loteriju vadīja dāmu kom. priekšn. Sofija Zaķe. Dāmu komitejas darbinieces bija rūpējušās par cienastu. Nama darbinieki J. Tērauda vadībā bija uzbūruši tīkamu zāles dekorējumu.

● Sekojot vecām tradīcijām, DV vīru koris ar Toronto nod. sieviešu kori Zīle bija rīkojuši kopēju Ziemsvētku atceri. Degа svētku egle. Abi koŗi ar diriģentiem komp. A. Purvu un Dr. A. Pērkonu dziedāja vairākas dziesmas. Veltes par nokalpotiem gadiem dziesmu druvā saņēma DV vīru koŗa dziedoņi I. Helguts un I. Ķipis (15 g.). Dāvanas saņēma abi koŗu diriģenti un koŗu priekšn. pianiste Skaidrīte Darkēvica, tenors K. Pavasars un koriste Ausma Miķelsone. Ar speciālām dziesmām sumināja dzimšanas dienu jubilārus Vandu Hejkinu, Edg. Zeibergu un I. Helgutu.

● Kanadas DV teātŗa Ziemsvētku eglītes vakars DV namā bija pulcinājis 40 teātŗa dalībnieku ar viesiem. Ar solo dziesmām piedalījās Sandra Ķuze Zintas Briedes klavieŗu pavadījumā, bet ar deklamācijām vakaru kuplināja Maija Ķuze; režisors Hugo Miķelsons rādīja burvju māku. Vakara programmu vadīja teātŗa valdes priekšs. Imants Lapiņš.

● DV nodaļa kopā ar Latviešu biedrību rīko kopēju masku balli 5. februārī Latviešu Namā pl. 20. Ballei dota tema Dzīvīte, dzīvīte, šūpojos Tevī... Labākās maskas godalgos. Par deju mūziku gādās Runči no Hamiltonas. Būs arī priekšnesumi. Ieeja 12 dol., maskās 10 dol. Galdiņu rezervēšana līdz 4. februārim pie Zigrīdas Birnes (tālr. 261—5254) vai Skaidrītes Tēraudas (225—5534).

HAMILTONA

● Draudze ar pateicību saņēmusi nelaiķa Jāņa Brakmaņa testamenta novēlējumu 1000 dol. apmērā. Arī Latviešu skola Hamiltonā sirsnīgā pateicībā piemin Jāni Brakmani, jo valstssvētku zīmē — 18. novembrī saņemts arī 1000 dol. novēlējums.

● Ziemas svētku ieskaņā gaidu un skautu saime pulcējās Hamiltonā Kristus dr. baznīcā, lai aizvadītu gaišus brīžus Ventas (10.) gaidu un Aiviekstes (39.) skautu vienības Ziemsvētku eglītes vakarā. Abu vienību priekšnieki — vad. Edgars un Gundega Dāvidsoni bija šī vakara iniciātori un izkārtotāji. Ievadījumā guntiņas un mazskauti ar aizdegtām svecītēm lēnā gājienā tuvojās skatuvei, lai sveiktu Kristus bērnu, gulošu silītē pie greznās Ziemsvētku eglītes, novietojot svecītes ielokā. Ziemsvētku evaņģelija lasījumus veica skauti Leons Jēgers un Ernests Magrics, gaidu kvintets nodziedāja divas svētku dziesmas vad. G. Dāvidsones vadībā, gaida Astrīda Neimane piedalījās ar deklamāciju. Turpinājumā vad. E. Dāvidsons publiku aizveda arī uz gaidu un skautu jubilejas nometni ar filmu Kāvu gaismā, kur dzirkstīja jautrība un modrība, spītējot aukstumam un neveiksmēm... Pēc vecāku padomes dāmu komitejas sarūpētā azaida (pr-ces Dzidras Šuškovas izkārtojumā) turpinājās dziesmas un rotaļas.

Kā jau Ziemsvētku priekšvakarā, Toronto ciemiņi bija ieradušies ar dāvanu maisu, par ko mīļš paldies! — Arī gaidu namamāte Hamiltonā vad. G. Dāvidsone ar čaklajām gaidiņām bija noadījušas neskaitāmus tradicionālos Ziemsvētku zeķu pāŗus, kuŗus dāvanās saņēma ne vien ciemiņi, bet arī mājinieki. — Labi, labi, skaisti, skaisti, — tencinām! **T. G.**

Strēlnieku pulku ģenerāļa Andreja Auzāna meita A. Sudmale ar strēlnieku vēstures grāmatām. Rokā viņai 1917. gadā ģen. A. Auzānam dāvinātā latviešu mākslinieku pašrocīgu dzejoļu un skicējumu (adrešu) grāmata — ar K. Skalbes, J. Akurātera, E. Virzas, mākslinieku V. Tones, K. Ubāna, K. Johansona un citu pašrocīgiem ierakstiem.

Foto J. Liģers.

Pateicība

Sirsnīgi pateicamies visiem, visiem, kas piedalījās mūsu māmiņas

Martas Zusters

izvadīšanā pēdējā gaitā

Paldies par līdzjūtības apliecinājumiem un skaistajiem ziediem.

Pliskalnieša ģimene.